WIJ WILLEM-ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voorstel van Wet tot wijziging van onder meer de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet primair onderwijs BES en de Wet op het voortgezet onderwijs vanwege de vereenvoudiging van de bekostiging van de scholen voor primair onderwijs en samenwerkingsverbanden (vereenvoudiging bekostiging po)

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de grondslagen van bekostiging voor personeels- en exploitatiekosten van de scholen voor primair onderwijs en samenwerkingsverbanden eenvoudiger en transparanter te maken, daarbij rekening houdend met belangrijke kostenbepalende factoren;
dat in verband daarmee onder meer de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet primair onderwijs BES en de Wet op het voortgezet onderwijs moeten worden gewijzigd;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I. WIJZIGING VAN DE WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

De Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A
Artikel 18a wordt als volgt gewijzigd:
1. In het zesde lid, onderdeel c, het achtste lid, onderdeel c, het elfde lid, het twaalfde lid, en het dertiende lid, onderdeel a, vervalt ‘in het samenwerkingsverband’.
2. In het achtste lid, onderdeel f, wordt de komma vervangen door: ‘en’.
3. Het achtste lid, onderdeel g, komt te luiden:
g. de wijze waarop wordt vastgesteld:
1°. of sprake is van een meer dan gemiddelde toename van het aantal ingeschreven leerlingen met een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring in de zin van artikel 40, achtste lid, en in de zin van artikel 40, tiende lid, Wet op de expertisecentra, bij de aan het

samenwerkingsverband deelnemende speciale scholen voor basisonderwijs en scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet onderwijs in de periode na 1 februari, en
2°. hoe deze scholen hierin tegemoet worden gekomen.
De leerlingen in de zin van artikel 40, zestiende lid, Wet op de expertisecentra blijven buiten beschouwing.
4. Het achtste lid, onderdelen h, i en j, vervallen.
5. In het veertiende lid, wordt na 'elke toelaatbaarheidsverklaring als bedoeld in artikel 40, tiende lid, van de Wet op de expertisecentra' ingevoegd: 'en elke toelaatbaarheidsverklaring voor leerlingen in het speciaal basisonderwijs'.

B
Artikel 40, achtste lid, wordt vervangen door:
8. Een leerling wordt slechts toegelaten tot een speciale school voor basisonderwijs nadat de leerling toelaatbaar is verklaard tot het speciaal basisonderwijs. De beslissing over de toelaatbaarheid is geen besluit, bedoeld in artikel 8:4, derde lid, onderdeel b, van de Algemene wet bestuursrecht. De beslissing wordt genomen:
a. door het samenwerkingsverband waartoe die school behoort indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de toelating was ingeschreven op een basisschool;
b. indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de toelating niet was ingeschreven op een basisschool:
1°. door het samenwerkingsverband in het gebied waarvan de leerling woonachtig is, indien de leerling woonachtig is in Nederland;
2°. door het samenwerkingsverband waartoe de speciale school voor basisonderwijs, waarvoor toelating wordt verzocht behoort, indien de leerling buiten Nederland woonachtig is;
c. door het landelijk samenwerkingsverband waartoe de speciale school voor basisonderwijs, waar de leerling was aangemeld, behoort indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de toelating niet was ingeschreven op een basisschool en de leerling was aangemeld bij een speciale school voor basisonderwijs, die behoort tot het landelijk samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 18a, vijftiende lid.

C
Artikel 69 komt te luiden:
Artikel 69. Algemene bepalingen bekostiging scholen
1. Het Rijk bekostigt openbare en bijzondere scholen met inachtneming van deze titel, met uitzondering van afdeling 3.
2. Geen bekostiging vindt plaats indien groepen van leerlingen van verschillende scholen al dan niet van hetzelfde bevoegd gezag gezamenlijk onderwijs ontvangen.
3. De bedragen die de gemeente krachtens deze wet in aanvulling op de Rijksbekostiging verstrekt blijven ten laste van de gemeente.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld ter uitvoering van het eerste lid. Deze algemene maatregel van bestuur bevat in ieder geval de termijnen waarbinnen besluiten moeten worden genomen.
5. De algemene maatregel van bestuur bedoeld in het vierde lid, wordt aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal voorgelegd. Deze algemene maatregel van bestuur treedt niet in werking dan nadat vier weken na het voorleggen zijn verstreken en gedurende die termijn niet door of namens de Tweede Kamer der Staten-Generaal de wens wordt te kennen gegeven dat het in die maatregel geregelde onderwerp bij de wet wordt geregeld. Alsdan wordt een daartoe strekkend wetsontwerp zo spoedig mogelijk ingediend.
6. Het vijfde lid is niet van toepassing indien het ontwerp van de algemene maatregel van bestuur voordien aan de Tweede Kamer is overgelegd en door of namens de Tweede Kamer der Staten-Generaal te kennen is gegeven dat kan worden afgeweken van de procedure, bedoeld in het vijfde lid.
7. Artikel 4:32 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing op de bekostiging van scholen en samenwerkingsverbanden.

8. Het Rijk verstrekt jaarlijks aan de provincie Fryslân bekostiging voor het onderwijs in de Friese taal, bedoeld in artikel 9, vierde lid. De provincie Fryslân draagt zorg voor verdeling van de bekostiging over de betrokken scholen naar rato van het aantal leerlingen dat gebruik maakt van dat onderwijs.

D
Artikel 70 komt te luiden:
Artikel 70. Aanvullende middelen
1. Onze Minister kan aanvullende middelen ter beschikking stellen die niet strekken tot bekostiging van het onderwijs, bedoeld in deze wet, en de schoolbegeleiding ten behoeve daarvan, maar direct of indirect nodig zijn voor de uitvoering van het onderwijs of de bevordering van deelname aan het onderwijs.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld ter uitvoerig van het eerste lid.
3. De artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies zijn op dit artikel van toepassing.

E
Na artikel 70 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:
Artikel 71. Algemene bepaling bekostiging samenwerkingsverbanden
1. Het Rijk bekostigt samenwerkingsverbanden met inachtneming van deze titel, met uitzondering van afdeling 3.
2. Artikel 69 is van overeenkomstige toepassing.

F
Artikel 102 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid wordt de punt aan het eind van onderdeel h vervangen door een komma.
2. Na onderdeel h wordt een onderdeel i toegevoegd, luidende:
i. de wijze waarop het aantal groepen leerlingen, bedoeld in artikel 126 en artikel 127, voor basisscholen en speciale scholen voor basisonderwijs wordt vastgesteld.

G
De artikelen 113 tot en met 126 vervallen.

H
Na artikel 112 wordt een nieuw artikel 113 ingevoegd, luidende:
Artikel 113. Exploitatie door eigenaar of bevoegd gezag
1. Het bevoegd gezag dat, dan wel de gemeente die eigenaar is van een schoolgebouw, zorgt voor het deel van de exploitatie waar de bekostiging, bedoeld in artikel 115, tweede lid, aanhef en onderdelen e, f, en k, betrekking heeft.
2. Het bevoegd gezag van een bijzondere school en het bevoegd gezag van een openbare nevenvestiging ten aanzien waarvan artikel 85, tweede lid, toepassing heeft gevonden en dat eigenaar is van een schoolgebouw, kan met burgemeester en wethouders overeenkomen dat de gemeente het deel van de exploitatie, bedoeld in het eerste lid, geheel of gedeeltelijk verzorgt.
3, Het bevoegd gezag, bedoeld in het eerste lid, kan met een bevoegd gezag dat gebruik maakt van de voorziening in de huisvesting van het eerstgenoemde bevoegd gezag, overeenkomen dat het laatstgenoemde bevoegd gezag het deel van de exploitatie, bedoeld in het eerste lid, geheel of gedeeltelijk verzorgt.
4. In geval de gemeente eigenaar is van het schoolgebouw, kan het bevoegd gezag van een bijzondere school en het bevoegd gezag van een openbare nevenvestiging ten aanzien waarvan artikel 85, tweede lid, toepassing heeft gevonden, met de gemeente overeenkomen dat het bevoegd gezag het deel van de exploitatie, bedoeld in het eerste lid, geheel of gedeeltelijk verzorgt.
5. Het bevoegd gezag zorgt voor het deel van de exploitatie waarop de bekostiging, bedoeld in artikel 115, tweede lid, aanhef en onderdelen g en h, betrekking heeft.

I
Afdeling 4 komt te luiden:

Afdeling 4. Grondslag bekostiging scholen

Artikel 115. Bekostiging scholen
1. De bekostiging van een school is bestemd voor kosten voor personeel en exploitatie van die school.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld ter uitvoering van het eerste lid.
3. De bekostiging wordt in ieder geval verstrekt voor:
a. salarissen, toelagen, uitkeringen en vergoedingen voor het personeel;
b. bijdragen voor het pensioen voor het personeel en dat van de nagelaten betrekkingen;
c. de schoolbegeleiding;
d. de kosten van vervanging van het personeel, werkloosheidsuitkeringen van het personeel en uitkeringen wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid van personeel anders dan op grond van de Ziektewet;
e. onderhoud van het gebouw en het terrein;
f. energie- en waterverbruik;
g. middelen;
h. administratie, beheer en bestuur;
i. loopbaanoriëntatie en -begeleiding;
j. schoonmaken van het gebouw en het terrein; en
k. publiekrechtelijke heffingen, met uitzondering van belastingen ter zake van onroerende zaken.
4. Het bevoegd gezag wendt de bekostiging aan voor de kosten, bedoeld in het derde lid.
5. Het bevoegd gezag kan de bekostiging ook aanwenden voor de kosten, bedoeld in het derde lid, van:
a. een centrale dienst, een samenwerkingsverband of een andere school;
b. een centrale dienst of een school voor speciaal onderwijs, voor voortgezet speciaal onderwijs, voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra of een centrale dienst dan wel een school als bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs.
6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het door het bevoegd gezag uitzetten van gelden, het aangaan van geldleningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële producten.

Artikel 116. Hoogte bekostiging scholen
1. De bekostiging voor een school bestaat uit een bedrag per school en een bedrag per leerling.
2. Het bedrag per school, bedoeld in het eerste lid, kan in ieder geval verschillend worden vastgesteld voor scholen van verschillende grootte en voor speciale scholen voor basisonderwijs.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gevallen waarin, de voorwaarden waaronder en het bedrag dat aan extra bekostiging kan worden toegekend. In ieder geval wordt extra bekostiging toegekend:
a. aan kleine basisscholen;
b. aan basisscholen met een afdeling voor internationaal georiënteerd basisonderwijs;
c. voor de bestrijding van onderwijsachterstanden;
d. voor de groei van het aantal leerlingen gedurende het schooljaar;
e. voor de omstandigheid dat onderwijs wordt gegeven op een of meer nevenvestigingen van een basisschool.

4. Onze Minister stelt de hoogte van de bekostiging, bedoeld in het eerste en derde lid, alsmede de bekostiging, bedoeld in artikel 121, zodanig vast dat zij voldoet aan de redelijke behoeften van een in normale omstandigheden verkerende school.
5. Bij ministeriële regeling worden jaarlijks de bedragen, bedoeld in het eerste en derde lid, vastgesteld en worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de hoogte van de bekostiging wordt berekend.
6. Bij de vaststelling of tussentijdse aanpassing van de bedragen, bedoeld in het eerste en derde lid, worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt, tenzij de toestand van 's Rijks financiën zich daartegen verzet.
7. De bedragen, bedoeld in het eerste en derde lid, gelden voor het kalenderjaar volgend op het tijdstip van de vaststelling.

Artikel 117. Bekostiging bij samenvoeging
1. In geval van samenvoeging van basisscholen, waarbij een of meer basisscholen worden opgeheven en sprake is van een minimale instroom van leerlingen in de samengevoegde basisschool, wordt de bekostiging, bedoeld in artikel 116, van alle betrokken basisscholen gehandhaafd tot het einde van het kalenderjaar waarin de basisscholen zijn samengevoegd.
2. In geval van samenvoeging van speciale scholen voor basisonderwijs is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de samenvoeging, bedoeld in het eerste lid, waaronder in ieder geval de minimale instroom.

Artikel 118. Teldatum aantal leerlingen
1. Onze Minister gaat bij het bepalen van de hoogte van de bekostiging, bedoeld in artikel 116, eerste lid, uit van het aantal leerlingen van de school op 1 februari van het voorafgaande kalenderjaar.
2. In geval van de opening van een nieuwe school, gaat onze Minister bij het bepalen van de bekostiging, bedoeld in artikel 116, eerste lid:
a. voor de resterende maanden van het kalenderjaar waarin een nieuwe school wordt geopend, uit van het aantal leerlingen op 1 oktober volgende op de opening en
b. voor het daaropvolgende kalenderjaar, uit van het aantal leerlingen van de school op 1 februari volgende op de opening.
3. In geval van samenvoeging van scholen, gaat onze Minister bij het bepalen van de hoogte van de bekostiging, bedoeld in artikel 116, eerste lid, uit van het aantal leerlingen van alle bij de samenvoeging betrokken scholen, voor elke school vastgesteld volgens het eerste lid.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld ter uitvoering van het eerste lid tot en met het derde lid.

Artikel 119. Aanvullende bekostiging bij bijzondere ontwikkelingen
1. In geval van bijzondere ontwikkelingen in het basisonderwijs, kan Onze Minister in aanvulling op de bekostiging, bedoeld in artikel 116, bekostiging verstrekken.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het verstrekken van de aanvullende bekostiging, bedoeld in het eerste lid.
3. Onze Minister kan een bekostigingsplafond instellen. In dat geval worden bij ministeriële regeling regels gesteld over de verdeling van de aanvullende bekostiging.

Artikel 120. Aanvullende bekostiging bij bijzondere omstandigheden
1. In geval van bijzondere omstandigheden, kan Onze Minister aan een school in aanvulling op de bekostiging, bedoeld in de artikelen 115 en 119, bekostiging verstrekken.
2. De aanvullende bekostiging vindt plaats:
a. op aanvraag van het bevoegd gezag;
b. voor een bepaalde periode; en
c. indien nodig, onder het opleggen van verplichtingen.

3. De aanvraag wordt ingediend ten hoogste vier maanden voorafgaand aan het kalenderjaar waarin de bijzondere omstandigheden zich voordoen en niet later dan in het kalenderjaar waarin die omstandigheden zich hebben voorgedaan
4. Onze Minister beslist binnen 16 weken na ontvangst van de aanvraag. Onze Minister kan deze termijn eenmaal met ten hoogste 28 weken verlengen.
5. Onze Minister kan een bekostigingsplafond instellen. In dat geval worden bij ministeriële regeling regels gesteld over de verdeling van de aanvullende bekostiging.

Artikel 121. Bekostiging speciale scholen voor basisonderwijs
In aanvulling op de bekostiging, bedoeld in artikel 116, ontvangt een speciale school voor basisonderwijs een bedrag per leerling voor wie een samenwerkingsverband heeft bepaald dat deze toelaatbaar is tot een speciale school voor basisonderwijs.

J
Afdeling 5 komt te luiden:

Afdeling 5. Bekostiging samenwerkingsverbanden

Artikel 122. Bekostiging lichte ondersteuning samenwerkingsverbanden
1. Aan het samenwerkingsverband wordt bekostiging toegekend voor de inrichting van de ondersteuningsstructuur en de ondersteuningsvoorzieningen voor de lichte ondersteuning.
2. De bekostiging, bedoeld in het eerste lid, is afhankelijk van het aantal leerlingen op de vestigingen van de basisscholen van een samenwerkingsverband op 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt.
3. Voor elke leerling die op 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was ingeschreven op een speciale school voor basisonderwijs wordt een bedrag in mindering gebracht op de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, van het samenwerkingsverband dat de leerling op grond van artikel 40, achtste lid, toelaatbaar heeft verklaard tot een speciale school voor basisonderwijs.
4. Bij ministeriële regeling worden jaarlijks de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, en het bedrag, bedoeld in het derde lid, vastgesteld.
5. De artikelen 119 en 120 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 123. Vermindering bekostiging basisscholen bij uitputting lichte ondersteuning samenwerkingsverbanden
1. Indien het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 122, derde lid, de bekostiging van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 122, eerste lid, overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden door Onze Minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle basisscholen waarvan een of meer vestigingen behoren tot het samenwerkingsverband.
2. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt per basisschool bepaald op basis van het leerlingenaantal van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het samenwerkingsverband.

Artikel 124. Bekostiging zware ondersteuning samenwerkingsverbanden
1. Aan het samenwerkingsverband wordt bekostiging toegekend voor de inrichting van de ondersteuningsstructuur en de ondersteuningsvoorzieningen voor de zware ondersteuning.
2. De bekostiging, bedoeld in het eerste lid, is afhankelijk van het aantal leerlingen op vestigingen van scholen van het samenwerkingsverband op 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt.
3. Bij ministeriële regeling wordt jaarlijks de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, vastgesteld.
4. Voor elke leerling die op 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, bedoeld in de Wet

op de expertisecentra, voor zover het betreft het daaraan verzorgde speciaal onderwijs wordt een bedrag in mindering gebracht op de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, van het samenwerkingsverband dat de leerling op grond van artikel 40, tiende lid, van de Wet op de expertisecentra toelaatbaar heeft verklaard tot het speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.
5. Het bedrag, bedoeld in het vierde lid, is afhankelijk van de in de toelaatbaarheidsverklaring opgenomen ondersteuningsbehoefte van de leerling en wordt bij ministeriële regeling vastgesteld.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op leerlingen in residentiële instellingen aan wie op 1 februari van het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt onderwijs werd gegeven op basis van een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in artikel 71c, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra, met dien verstande dat het bedrag, bedoeld in artikel 117, zevende lid, van die wet in mindering wordt gebracht op de bekostiging van:
a. het samenwerkingsverband:
1°. dat verantwoordelijk is voor de bekostiging tijdens de inschrijving op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of
2°. waartoe de vestiging van de school behoort waar de leerling was ingeschreven en bekostigd onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling, of
b. het samenwerkingsverband in het gebied waarvan de leerling woonachtig is, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling niet was ingeschreven op een school of school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra.
7. De artikelen 119 en 120 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 125. Vermindering bekostiging scholen bij uitputting bekostiging zware ondersteuning samenwerkingsverbanden
1. Indien het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 124, vierde lid, en artikel 124, zesde lid, de bekostiging bedoeld in artikel 124, eerste lid, overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden door Onze Minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle scholen waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband.
2. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt per school bepaald op basis van het leerlingenaantal van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het samenwerkingsverband.

K
Het opschrift van afdeling 6 komt te luiden:
Afdeling 6. Lichamelijke oefening en gemeentelijk beleid

L
Het opschrift van paragraaf 1 komt te luiden:
§1. Lichamelijke oefening

M
In paragraaf 1 wordt een nieuw artikel 126 ingevoegd, luidende:
Artikel 126. Grondslag bekostiging lichamelijke oefening
1. Burgemeester en wethouders stellen na overleg met de bevoegde gezagsorganen van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen het aantal klokuren per week vast dat per groep leerlingen ten hoogste:
a. ter beschikking wordt gesteld in een ruimte voor het onderwijs in lichamelijke oefening, of
b. voor bekostiging voor de exploitatie van een ruimte voor het onderwijs in lichamelijke oefening in aanmerking komt.

2. Het aantal klokuren, bedoeld in het eerste lid, wordt vastgesteld op ten minste 1,5 voor basisscholen en ten minste 2,25 voor speciale scholen voor basisonderwijs.
3. Burgemeester en wethouders stellen de hoogte vast van
a. de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, en
b. de bekostiging voor de vaste kosten van de exploitatie van een ruimte voor lichamelijke oefening waarvan de eigendom berust bij het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school.
4. De hoogte van de bekostiging, bedoeld in het derde lid, kan verschillend worden vastgesteld, afhankelijk van de oppervlakte van de ruimte en of de ruime mede wordt bekostigd door het Rijk.

N
De artikelen 129 en 132 en afdeling 7 vervallen.

O
Artikel 133 wordt verplaatst naar afdeling 3 en vernummerd tot artikel 114.

P
Afdeling 8, paragraaf 1 en paragraaf 2 en de artikelen 134 en 135 vervallen.

Q
Artikel 136 wordt vernummerd tot artikel 127, verplaats naar afdeling 6, paragraaf 1, en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid, onder a, en tweede lid wordt ‘artikel 117’ vervangen door ‘artikel 126’.
2. In het tweede lid, wordt ‘artikel 117, eerste lid, onderdeel a,’ vervangen door ‘artikel 126, eerste lid, onderdeel a’ en wordt ‘artikel 117, eerste lid, onderdeel b, en derde lid, onderdeel a, en het derde lid’ vervangen door: ‘artikel 126, eerste lid, onderdeel b, het derde lid, onderdeel a, en het vierde lid.’.
3. Het derde lid komt te luiden:
3. Het aantal groepen leerlingen voor basisscholen en speciale scholen voor basisonderwijs wordt berekend overeenkomstig artikel 102, eerste lid, aanhef en onderdeel i.
4. Het vierde lid vervalt.

R
Paragraaf 3 en artikel 137 vervallen.

S
Paragraaf 4 wordt vernummerd tot paragraaf 2 en komt te luiden:
§2. Gemeentelijk beleid

T
De artikelen 140 en 141 worden vernummerd tot de artikelen 128 en 129 en in afdeling 6, paragraaf 2, geplaatst.

U
Artikel 140a vervalt.

V
Paragraaf 5 wordt vernummerd tot afdeling 7.

W
Artikel 142 wordt vernummerd tot artikel 130 en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid, eerste volzin, wordt ‘ten behoeve van’ vervangen door: ‘voor’ en vervalt de zinsnede ‘voor het personeel en de materiële instandhouding’.

2. In het eerste lid tot en met het derde lid worden ‘de artikelen 142 tot en met 147’ vervangen door: ‘deze paragraaf’.
3. In het eerste lid wordt ‘artikel 134, tweede lid, tweede volzin’ vervangen door: artikel 69, zevende lid, tweede volzin’.
4. In het tweede lid wordt ‘de artikelen 143 tot en met 147’ vervangen door: ‘deze afdeling’.
5. In het vierde lid wordt ‘artikelen 143 en 144’ vervangen door: ‘artikelen 132 en 133’.

X
Artikel 143 vernummerd tot artikel 131 en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid, eerste volzin, wordt ‘ten behoeve van’ vervangen door: ‘voor’ en vervalt de zinsnede ‘voor het personeel en de materiële instandhouding’.
2. In het tweede lid en derde lid, komt ‘voor het personeel en de materiële instandhouding’ te vervallen.
3. In het eerste lid, tweede volzin, en in het tweede lid, eerste volzin, wordt ‘artikel 142, eerste lid’ vervangen door: ‘artikel 132, eerste lid’.
4. In het derde lid, wordt ‘artikel 144 eerste lid’ vervangen door: ‘artikel 133, eerste lid’.

Y
Artikel 144 wordt vernummerd tot artikel 132 en als volgt gewijzigd:
1. Het eerste lid, onderdeel a, komt als volgt te luiden:
a. het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 115, derde lid, met uitzondering van onderdeel g, die in het voorafgaande kalenderjaar zijn uitgegeven.
2. In het eerste lid, vervallen de onderdelen b, c, e, f en g.
3. Het eerste lid, onderdeel d, wordt geletterd als onderdeel b en komt als volgt te luiden:
b. het totaal van de ontvangsten, bedoeld in de artikelen 115, 116, 119 en 120, in het voorafgaande kalenderjaar.
4. In het eerste lid, worden de onderdelen h tot en met j geletterd als: c tot en met e.
5. In het onderdeel d (nieuw) wordt ‘artikel 134, tweede lid, tweede volzin’ vervangen door: ‘artikel 69, vijfde lid’.
6. Het tweede lid komt als volgt te luiden:
2 Indien de gemeente een deel van de ontvangsten bedoeld, in het eerste lid, onderdeel d, toevoegt aan een voorziening, wordt dat deel aangemerkt als een uitgave als bedoeld in dat lid, onderdeel a, onderscheidenlijk als een uitgave als bedoeld in dat lid, onderdeel c. Indien de gemeente voor de personeelskosten, de nascholingskosten, de exploitatiekosten of de kosten voor de instandhouding van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 68, bedragen aan een voorziening onttrekt, worden deze aangemerkt als ontvangsten als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.
8. Het derde lid komt als volgt te luiden:
3 Bij het vaststellen van de bedragen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, worden buiten beschouwing gelaten de uitgaven en ontvangsten voor:
a. administratie, beheer en bestuur, bedoeld in artikel 115, derde lid, onderdeel e;
b. het onderwijs in lichamelijke oefening en
c. de toepassing van artikel 165.
9. In het vierde lid, wordt:
a. ‘onder c, f, g en h’ vervangen door: ‘onderdeel c’;
b. ‘onder a, b, c en h’ vervangen door: ‘onderdeel a en c’ en
c. het zinsdeel ‘op grond van artikel 118, artikel 124 of artikel 125’ vervangen door: ‘op grond van artikel 123 en artikel 125’.
11. In het vijfde lid:
a. vervalt de zinsnede ‘voor personeel en kosten voor materiële instandhouding’’;
b. wordt het zinsdeel ‘het eerste lid, onderdeel a of onderdeel c’ vervangen door: het eerste lid, onderdeel a” en
c. wordt ‘het eerste lid, onderdeel d, of onderdeel f’ vervangen door: ‘het eerste lid, onderdeel b’.

12. In het zevende lid, wordt het zinsdeel ‘het eerste lid, onder d tot en met g en i‘ vervangen door: ‘het eerste lid, onderdelen b en d’.

Z
Artikel 145 wordt vernummerd tot artikel 133 en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid wordt ‘op grond van programma’s van eisen voor administratie, beheer en bestuur, bedoeld in artikel 114, onder e, voor de materiële instandhouding van’ vervangen door: ‘voor administratie, beheer en bestuur, bedoeld in artikel 115, derde lid, onderdeel h, voor’.
2. In het tweede lid vervalt ‘voor personeelskosten’.
4. In het derde lid wordt ‘materiële instandhouding waarop de programma’s van eisen, bedoeld in artikel 114, onder a, b en c,’ vervangen door: ‘kosten waarop artikel 15, onderdeel d, e en j’.

AA
Artikel 147 wordt vernummerd tot artikel 134.

BB
Paragraaf 6 en de artikelen 148 en 148a vervallen.

CC
Paragraaf 7 wordt samengevoegd met afdeling 9 en worden vernummerd tot afdeling 8. Het opschrift van afdeling 8 komt als volgt te luiden:

Afdeling 8. Betaling en beëindiging bekostiging

DD
De artikelen 149 en 150 worden vernummerd tot de artikelen 135 en 136.

EE
De afdelingen 10 tot en met 12 worden vernummerd tot afdeling 9 tot en met 13.

FF
In artikel 178a, tweede lid, word na onderdeel l ingevoegd:
m. indien een leerling is ingeschreven op een speciale school voor basisonderwijs het registratienummer van het samenwerkingsverband, bedoeld in de Wet op het primair onderwijs, dat de leerling toelaatbaar heeft verklaard tot een speciale school voor basisonderwijs en het volgnummer van de toelaatbaarheidsverklaring, bedoeld in artikel 40, achtste lid;
l. de begin- en einddatum van de periode waarvoor de leerling toelaatbaar is verklaard tot een speciale school voor basisonderwijs.

GG
Artikel 180a vervalt.

HH
In artikel 181, in het eerste en tweede lid, vervalt ‘voor de materiële instandhouding’.

II
De artikelen 151 tot en met 188d worden vernummerd tot de artikelen 137 tot en met 203.

JJ
Na artikel 203 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidend:

Artikel 204. Evaluatie vereenvoudiging grondslagen bekostiging

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Wet van … tot wijziging van onder meer de Wet tot wijziging van onder meer de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet primair onderwijs BES en de Wet op het voortgezet onderwijs vanwege de vereenvoudiging van de bekostiging van de scholen voor primair onderwijs en samenwerkingsverbanden (vereenvoudiging bekostiging po, Stb. …, …), en vervolgens telkens na vier jaar, aan de Staten-Generaal verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de wijzigingen in titel V, afdeling I, afdelingen III tot en met V, in de praktijk.

KK
De artikelen 189 tot en met 194f worden vernummerd tot de artikelen 205 tot en met 214.

LL
Na artikel 214 wordt een nieuw artikel ingevoegd:
Artikel 215. Overgangsrecht herverdeeleffect bekostiging basisscholen en speciale scholen voor het basisonderwijs
1. De bekostiging voor een school, berekend op grond van artikel 116 en 121, wordt voor de eerste 3 jaren na de inwerkingtreding per jaar vermeerderd met het bedrag, berekend volgens de formule genoemd in het tweede lid, als de uitkomst van die berekening positief is. Ingeval de uitkomst negatief is, wordt de bekostiging met het berekende bedrag verminderd.
2. Het bedrag van de vermeerdering of vermindering, bedoeld in het eerste lid, is de uitkomst van de formule (A - B) x C x T en wordt als volgt berekend:
A = (D + H) / E x F gedeeld door het aantal leerlingen op de teldatum van het jaar voorafgaande aan de inwerkingtreding, waarbij:
D = de bekostiging voor een school op basis van de telgegevens van 1 oktober twee jaar voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding op grond van de artikelen 120, met uitzondering van het vierde lid, 129 en 134 en de daarop gebaseerde lagere regelgeving, zoals deze luidden op de dag direct voorafgaand aan het tijdstip waarop artikel 116 en 121 in werking zijn getreden;
H = het bedrag bedoeld in artikel 115, eerste lid, plus het bedrag bedoeld in artikel 120, vierde lid, zoals deze luidden op de dag direct voorafgaand aan het tijdstip waarop artikel 116 en 121 in werking zijn getreden, vermenigvuldigd met het aantal leerlingen op 1 oktober van de speciale school voor basisonderwijs twee jaar voorafgaand aan de datum inwerkingtreding van deze wet;
E = de bekostiging voor een school op grond van de telgegevens van 1 oktober twee jaar voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding op grond van artikel 116 en 121 en op grond van de bedragen zoals die zouden zijn bij een teldatum van 1 oktober twee jaar voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding en de daarop gebaseerde lagere regelgeving;
F = de bekostiging op grond van artikel 116 en 121 en op grond van de telgegevens op 1 februari voorafgaande aan de inwerkingtreding;
B = de bekostiging voor de school berekend op grond van artikel 116 en 121 gedeeld door het aantal leerlingen op de teldatum (1 februari) voor het betreffende bekostigingsjaar, bedoeld in artikel 118;
C = 75% in het eerste jaar, 50% in het tweede jaar en 25% in het derde jaar na inwerkingtreding;
T= het aantal leerlingen op de teldatum (1 februari) voor het betreffende bekostigingsjaar, bedoeld in artikel 118.
3. De vermeerdering, bedoeld in het tweede lid, wordt zodanig vastgesteld dat de uitkomst van de formule A x T minus de totale bekostiging, bedoeld in het eerste lid, gedeeld door de uitkomst van de formule A x T in eerste 3 jaren na inwerkingtreding achtereenvolgens niet minder dan -1%, -2% en -3% is van de uitkomst van de formule A x T, waarbij A is vastgesteld op basis van het tweede lid en T het aantal leerlingen is op de teldatum.

4. De vermindering, bedoeld in het tweede lid, wordt zodanig vastgesteld dat de uitkomst van de formule A x T minus de totale bekostiging, bedoeld in het eerste lid, gedeeld door de uitkomst van de formule A x T, in eerste 3 jaren na inwerkingtreding achtereenvolgens niet meer dan 1%, 2% en 3% is van de uitkomst van de formule A x T, waarbij A is vastgesteld op basis van het tweede lid en T het aantal leerlingen is op de teldatum.
5. Indien de bekostiging op grond van artikel 116 en 121, minus de uitkomst van de formule A x T na de eerste drie jaren na inwerkingtreding, bedoeld in het derde lid, gedeeld door de uitkomst van de formule A x T in de eerste 3 jaren na inwerkingtreding minder is dan -3% en daardoor aantoonbare financiële problemen ontstaan, kan het bevoegd gezag aanvullende bekostiging, bedoeld in artikel 120, aanvragen.
6. Bij de vaststelling van de bekostiging, bedoeld in het tweede, derde en vierde lid, worden bij tussentijdse aanpassing van die bedragen loon- en prijsontwikkelingen verwerkt, tenzij de toestand van 's Rijks financiën zich daartegen verzet.
7. Bij ministeriele regeling worden nadere regels gesteld ter uitvoering van het derde, vierde en zesde lid.
8. Bij ministeriële regeling worden de bedragen, bedoeld in het tweede lid, bij de definiëring van 'E' vastgesteld.

MM
Artikel 195 wordt vernummerd tot artikel 216.

ARTIKEL II. WIJZIGING VAN DE WET OP DE EXPERTISECENTRA

De Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

A
In artikel 40, zestiende lid, wordt 'artikel 117, zesde of zevende lid,' vervangen door: 'artikel 119, derde of vierde lid,' en 'artikel 117, zevende lid,' vervangen door: 'artikel 119, vierde lid,'.

B
Artikel 70 komt als volgt te luiden:
Artikel 70. Algemene bepalingen bekostiging
1. Het Rijk bekostigt openbare en bijzondere scholen met in achtneming van deze titel, met uitzondering van afdeling 3.
2. Geen bekostiging vindt plaats indien groepen van leerlingen van verschillende scholen al dan niet van hetzelfde bevoegd gezag gezamenlijk onderwijs ontvangen, tenzij het betreft de uitvoering van een deel van het schoolplan op grond van artikel 24.
3. De bedragen die de gemeente krachtens deze wet in aanvulling op de Rijksbekostiging verstrekt blijven ten laste van de gemeente.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld ter uitvoering van het eerste lid. Deze algemene maatregel van bestuur bevat in ieder geval de termijnen waarbinnen besluiten moeten worden genomen.
5. De algemene maatregel van bestuur bedoeld in het vierde lid, wordt aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal voorgelegd. Deze algemene maatregel van bestuur treedt niet in werking dan nadat vier weken na het voorleggen zijn verstreken en gedurende die termijn niet door of namens de Tweede Kamer der Staten-Generaal de wens wordt te kennen gegeven dat het in die maatregel geregelde onderwerp bij de wet wordt geregeld. Alsdan wordt een daartoe strekkend wetsontwerp zo spoedig mogelijk ingediend.
6. Het vijfde lid is niet van toepassing indien het ontwerp van de algemene maatregel van bestuur voordien aan de Tweede Kamer is overgelegd en door of namens de Tweede Kamer der Staten-Generaal te kennen is gegeven dat kan worden afgeweken van de procedure, bedoeld in het vijfde lid.

7. Artikel 4:32 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing op de bekostiging van scholen en samenwerkingsverbanden.
8. Het Rijk verstrekt jaarlijks aan de provincie Fryslân bekostiging voor het onderwijs in de Friese taal, bedoeld in artikel 13, zesde lid. De provincie Fryslân draagt zorg voor verdeling van de bekostiging over de betrokken scholen naar rato van het aantal leerlingen dat gebruik maakt van dat onderwijs.

C
Artikel 71 komt als volgt te luiden:
Artikel 71. Aanvullende middelen
1. Onze Minister kan aanvullende middelen ter beschikking stellen die niet strekken tot bekostiging van het onderwijs, bedoeld in deze wet, en de schoolbegeleiding ten behoeve daarvan, maar die nodig zijn voor de uitvoering van het onderwijs of de bevordering van deelname aan het onderwijs.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld ter uitvoering van het eerste lid.
3. De artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies zijn op dit artikel van toepassing.

D
Artikel 71c wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid wordt 'op grond van artikel 112 en artikel 117, zesde lid' vervangen door: 'op grond van artikel 114 en artikel 119, derde lid,'.
2. In het tweede lid wordt 'op grond van artikel 112 en artikel 117, zevende lid' vervangen door: 'op grond van artikel 114 en artikel 119, vierde lid,'.

E
Artikel 100 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid wordt de punt aan het eind van onderdeel h vervangen door een komma.
2. Na onderdeel h wordt een onderdeel i toegevoegd, luidende:
i. de wijze waarop het aantal groepen leerlingen, bedoeld in artikel 120 en artikel 121 voor scholen en instellingen wordt vastgesteld.

F
Artikel 116 wordt als artikel 111 verplaatst naar afdeling 3 en komt te luiden:
Artikel 111. Exploitatie door eigenaar of bevoegd gezag
1. Het bevoegd gezag dat, dan wel de gemeente die eigenaar is van een schoolgebouw, zorgt voor het deel van de exploitatie waarop de bekostiging, bedoeld in artikel 113, derde lid, aanhef en onderdelen d, e, en j, betrekking heeft.
2. Het bevoegd gezag van een bijzondere school dat eigenaar is van een schoolgebouw, kan met burgemeester en wethouders overeenkomen dat de gemeente het deel van de exploitatie, bedoeld in het eerste lid, geheel of gedeeltelijk verzorgt.
3, Het bevoegd gezag, bedoeld in het eerste lid, kan met een bevoegd gezag dat gebruik maakt van de voorziening in de huisvesting van het eerstgenoemde bevoegd gezag, overeenkomen dat het laatstgenoemde bevoegd gezag het deel van de exploitatie, bedoeld in het eerste lid, geheel of gedeeltelijk verzorgt.
4. In geval de gemeente eigenaar is van het schoolgebouw, kan het bevoegd gezag van een bijzondere school met de gemeente overeenkomen dat het bevoegd gezag het deel van de exploitatie, bedoeld in het eerste lid, geheel of gedeeltelijk verzorgt.
5. Het bevoegd gezag zorgt voor het deel van de exploitatie waarop de bekostiging, bedoeld in artikel 113, derde lid, aanhef en onderdelen f en g.

G
De artikelen 112 tot en met 124 en de afdelingen 5 en 6 vervallen.

H

Afdeling 4 komt als te luiden:
Afdeling 4. Grondslag bekostiging scholen

Artikel 113. Bekostiging scholen
1 De bekostiging van een school is bestemd voor kosten voor personeel en exploitatie.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld ter uitvoering van het eerste lid.
3. De bekostiging wordt in ieder geval verstrekt voor:
a. salarissen, toelagen, uitkeringen en vergoedingen voor het personeel;
b. bijdragen voor het pensioen voor het personeel en dat van de nagelaten betrekkingen;
c. de schoolbegeleiding
d. de kosten van vervanging van het personeel, werkloosheidsuitkeringen van het personeel en uitkeringen wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid anders dan op grond van de Ziektewet;
e. onderhoud van het gebouw en het terrein;
f. energie- en waterverbruik;
g. middelen;
h. administratie, beheer en bestuur;
i. loopbaanoriëntatie en -begeleiding;
j. schoonmaken van het gebouw en het terrein; en
k. publiekrechtelijke heffingen, met uitzondering van belastingen ter zake van onroerende zaken.
4. Het bevoegd gezag wendt de bekostiging aan voor de kosten, bedoeld in het tweede lid.
5. Het bevoegd gezag kan de bekostiging ook aanwenden voor de kosten, bedoeld in het tweede lid, van:
a. een centrale dienst of een andere school;
b. een centrale dienst, een samenwerkingsverband of een school als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs of een centrale dienst, een samenwerkingsverband of een school als bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs.
6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het door het bevoegd gezag uitzetten van gelden, het aangaan van geldleningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële producten.

Artikel 114. Hoogte bekostiging
1. De bekostiging voor een school bestaat uit een bedrag per school en een bedrag per leerling.
2. Het bedrag per school, bedoeld in het eerste lid, kan in ieder geval verschillend worden vastgesteld voor scholen van verschillende grootte en voor scholen en leerlingen in het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gevallen waarin, de voorwaarden waaronder en het bedrag dat aan extra bekostiging kan worden toegekend. In ieder geval wordt extra bekostiging toegekend aan scholen, niet zijnde instellingen, voor de bestrijding van onderwijsachterstanden.
4. Onze Minister stelt de hoogte van de bekostiging, bedoeld in het eerste en derde lid, alsmede de bekostiging, bedoeld in artikel 119, zodanig vast dat zij voldoet aan de redelijke behoeften van een in normale omstandigheden verkerende school.
5. Bij ministeriële regeling worden jaarlijks voor 1 februari de bedragen, bedoeld in het eerste en derde lid, vastgesteld en worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de hoogte van de bekostiging wordt berekend.
6. Bij de vaststelling of tussentijdse aanpassing van de bedragen, bedoeld in het eerste en derde lid, worden de loon- en prijsontwikkelingen verwerkt, tenzij de toestand van 's Rijks financiën zich daartegen verzet.
7. De bedragen, bedoeld het eerste en derde lid, gelden voor het kalenderjaar volgend op het tijdstip van vaststelling.

Artikel 115. Bekostiging bij samenvoeging
1. In geval van samenvoeging van scholen, waarbij een of meer scholen worden opgeheven en sprake is van een minimale instroom van leerlingen in de samengevoegde school, wordt de bekostiging, bedoeld in artikel 114, van alle betrokken scholen gehandhaafd tot het einde van het kalenderjaar waarin de scholen zijn samengevoegd.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de samenvoeging, bedoeld in het eerste lid, waaronder in ieder geval de minimale instroom.

Artikel 116. Teldatum aantal leerlingen
1. Onze Minister gaat bij het bepalen van de hoogte van de bekostiging, bedoeld in artikel 114, eerste lid, uit van het aantal leerlingen op 1 februari van het voorafgaande jaar, dat door het samenwerkingsverband toelaatbaar is verklaard tot het speciaal onderwijs of voorgezet speciaal onderwijs.
2. In geval van de opening van een nieuwe school, gaat onze Minister bij het bepalen van de bekostiging, bedoeld in artikel 114, eerste lid,:
a. voor de resterende maanden van het kalenderjaar waarin een nieuwe school wordt geopend, uit van het aantal leerlingen op 1 oktober volgende op de opening en
b. voor het daaropvolgende kalenderjaar uit van het aantal leerlingen van de school op 1 februari volgende op de opening.
3. In geval van een nieuwe school als gevolg van samenvoeging van scholen, gaat onze Minister bij het bepalen van de hoogte van de bekostiging, bedoeld in artikel 114, eerste lid, uit van het aantal leerlingen van alle bij de samenvoeging betrokken scholen, voor elke school vastgesteld volgens het eerste lid.
4. Bij het bepalen van de hoogte van de bekostiging voor scholen, niet zijnde instellingen, waaraan onderwijs wordt gegeven aan leerlingen die zijn opgenomen in residentiële instellingen gaat Onze Minister uit van het aantal leerlingen waaraan op 1 februari van het voorafgaande jaar onderwijs wordt gegeven op basis van een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in artikel 71c, tweede lid.
5. Voor scholen, niet zijnde instellingen, waar onderwijs wordt gegeven aan leerlingen die zijn opgenomen in de inrichtingen, bedoeld in artikel 1, onderdelen b, van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en de gesloten accommodaties, bedoeld in artikel 6.2.2 van de Jeugdwet, wordt de bekostiging vastgesteld op basis van het aantal leerlingen in die inrichtingen en accommodaties.
6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld ter uitvoering van het eerste lid tot en met het vijfde lid.

Artikel 117. Aanvullende bekostiging bij bijzondere ontwikkelingen
1. In geval van bijzondere ontwikkelingen in het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs, kan Onze Minister in aanvulling op de bekostiging, bedoeld in artikel 114, bekostiging verstrekken.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het verstrekken van de aanvullende bekostiging, bedoeld in het eerste lid.
3. Onze Minister kan een bekostigingsplafond instellen. In dat geval worden bij ministeriële regeling regels gesteld over de verdeling van de aanvullende bekostiging.

Artikel 118. Aanvullende bekostiging bij bijzondere omstandigheden
1. In geval van bijzondere omstandigheden, kan Onze Minister aan een school, niet zijnde een instelling, in aanvulling op de bekostiging, bedoeld in de artikelen 114 en 117, bekostiging verstrekken.
2. De aanvullende bekostiging vindt plaats:
a. op aanvraag van het bevoegd gezag;
b. voor een bepaalde periode; en
c. indien nodig, onder het opleggen van verplichtingen.
3. De aanvraag wordt ingediend ten hoogste vier maanden voorafgaand aan het kalenderjaar waarin de bijzondere omstandigheden zich voordoen en niet later dan in het kalenderjaar waarin die omstandigheden zich hebben voorgedaan

4. Onze Minister beslist binnen 16 weken na ontvangst van de aanvraag. Onze Minister kan deze termijn eenmaal met ten hoogste 28 weken verlengen.
5. Onze Minister kan een bekostigingsplafond instellen. In dat geval worden bij ministeriële regeling regels gesteld over de verdeling van de aanvullende bekostiging.

Artikel 119. Ondersteuningsbekostiging
1. In aanvulling op de bekostiging, bedoeld in artikel 114, ontvangt de school, niet zijnde een instelling, per leerling een bedrag dat afhankelijk is van de in de toelaatbaarheidsverklaring, bedoeld in artikel 40, tiende of twaalfde lid, opgenomen ondersteuningsbehoefte van de leerling.
2. In aanvulling op de bekostiging, bedoeld in artikel 114, ontvangen de instellingen jaarlijks bekostiging voor de ondersteuning de leerlingen van de instellingen, met een visuele handicap, bedoeld in artikel 8, eerste lid, tweede volzin, respectievelijk leerlingen met een auditieve en communicatieve handicap, bedoeld in artikel 8, eerste lid, derde volzin, en de vervulling van de taken, bedoeld in artikel 9, onderdelen b en c.
3. Bij ministeriële regeling worden de bedragen, bedoeld in het eerste en tweede lid, vastgesteld.

I
Afdeling 7 wordt vernummerd tot afdeling 5 en komt te luiden:
Afdeling 5. Lichamelijke oefening en gemeentelijk beleid

J
Het opschrift van paragraaf 1 komt te luiden:
§1. Lichamelijke oefening.

K
In afdeling 7 wordt aan paragraaf 1 een nieuw artikel 120 toegevoegd, luidende:
Artikel 120. Grondslag bekostiging lichamelijke oefening
1. Burgemeester en wethouders stellen na overleg met de bevoegde gezagsorganen van de niet door de gemeente in stand gehouden scholen het aantal klokuren per week vast dat per groep leerlingen ten hoogste
a. ter beschikking wordt gesteld in een ruimte voor het onderwijs in lichamelijke oefening, of
b. voor bekostiging voor de exploitatie van een ruimte voor het onderwijs in lichamelijke oefening in aanmerking komt.
2. Het aantal klokuren, bedoeld in het eerste lid, wordt vastgesteld op ten minste 1,5 voor basisscholen en ten minste 2,25 voor speciale scholen voor basisonderwijs.
3. Burgemeester en wethouders stellen de hoogte vast van
a. de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, en
b. de bekostiging voor de vaste kosten van de exploitatie van een ruimte voor lichamelijke oefening waarvan de eigendom berust bij het bevoegd gezag van een niet door de gemeente in stand gehouden school.
4. De hoogte van de bekostiging, bedoeld in het derde lid, kan verschillend worden vastgesteld, afhankelijk van de oppervlakte van de ruimte en of de ruime mede wordt bekostigd door het Rijk.

L
Artikel 127 wordt vernummerd tot artikel 112 en verplaatst naar afdeling 3.

M
De artikelen 128, 129 en 131 en paragraaf 2 vervallen.

N
Artikel 130 wordt vernummerd tot artikel 121, verplaatst naar afdeling 7, paragraaf 1, en als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, en tweede lid wordt ‘artikel 115’ vervangen door ‘artikel 120’.
2. In het tweede lid, wordt ‘artikel 117, eerste lid, onder a,’ vervangen door ‘artikel 120, eerste lid, onderdeel a’ en wordt ‘artikel 117, eerste lid, onder b, en derde lid, onder a, en het derde lid’ vervangen door: ‘artikel 120, eerste lid, onderdeel b, het derde lid, onderdeel a, en het vierde lid.’.
3. Het derde lid komt te luiden:
4. Het aantal groepen leerlingen voor basisscholen wordt berekend overeenkomstig artikel 100, eerste lid, onderdeel i.

O
Het opschrift van paragraaf 3 komt te luiden:
§2. Gemeentelijk beleid

P
Artikel 134 wordt vernummerd tot artikel 122, verplaatst naar afdeling 5, paragraaf 2 en in het eerste lid wordt ‘artikelen 136 tot en met 142’ vervangen door: ‘artikelen 125 tot en met 129’.

Q
Artikel 134a vervalt.

R
Artikel 135 wordt vernummerd tot 123 en verplaatst naar afdeling 5, paragraaf 2.

S
Paragraaf 4 vervalt.

T
Paragraaf 5 wordt afdeling 6 en komt te luiden:

Afdeling 6. Overschrijdingsregeling en betaling van de bekostiging

U
Artikel 136 wordt vernummerd tot 124 en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid, eerste volzin, wordt ‘ten behoeve van’ vervangen door: ‘voor’ en vervalt de zinsnede ‘voor het personeel en de materiële instandhouding’.
2. in het eerste lid, tweede volzin, wordt ‘artikel 128, tweede lid, vervangen door ’artikel 70, zevende lid, tweede volzin.
3.In het eerste lid tot en met het derde lid worden ‘de artikelen 136 tot en met 142’ vervangen door: ‘deze afdeling’.
4. In het tweede lid, tweede volzin, wordt ‘artikel 137 tot en met 142’ vervangen door: ‘deze afdeling’.
5. In het vierde lid, wordt ‘artikelen 137 en 138’ vervangen door: artikelen 125 en 126’.

V
Artikel 137 wordt vernummerd tot artikel 125 en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste, tweede en derde lid, komt ‘voor het personeel en de materiële instandhouding’ te vervallen.
2. In het eerste lid en het tweede lid, wordt ‘artikel 136, eerste lid’ vervangen door: ‘artikel 124, eerste lid’.
3. In het derde lid, wordt ‘artikel 138, eerste lid’ vervangen door: ‘artikel 127, eerste lid’.

W
Artikel 138 wordt vernummerd tot artikel 126 en als volgt gewijzigd:
1. Het eerste lid, onderdeel a, komt als volgt te luiden:

a. het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 113, derde lid, die in het voorafgaande kalenderjaar zijn uitgegeven.
2. In het eerste lid, komen de onderdelen b, c, e, f en g te vervallen.
3. Het eerste lid, onderdeel d komt als volgt te luiden:
b. het totaal van de ontvangsten, bedoeld in de artikelen 114, 117, 118 en 119, in het voorafgaande kalenderjaar.
4. In het eerste lid, worden de onderdelen h tot en met j geletterd als: c tot en met e.
5. In het onderdeel d (nieuw) wordt 'artikel 128, tweede lid, tweede volzin' vervangen door: 'artikel 70, achtste lid,'.
6. Het tweede lid komt als volgt te luiden:
2. Indien de gemeente een deel van de ontvangsten bedoeld, in het eerste lid, onder d, toevoegt aan een voorziening, wordt dat deel aangemerkt als een uitgave als bedoeld in dat lid onder a, onderscheidenlijk als een uitgave als bedoeld in dat lid onder c. Indien de gemeente voor de kosten, bedoeld in artikel 113, tweede lid, onderdeel a, of de kosten voor de instandhouding van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 68, bedragen aan een voorziening onttrekt, worden deze aangemerkt als ontvangsten als bedoeld in het eerste lid onder b.
7. Het derde lid komt als volgt te luiden:
3 Bij het vaststellen van de bedragen, bedoeld in het eerste lid, onder c, worden buiten beschouwing gelaten de uitgaven en ontvangsten voor:
a. administratie, beheer en bestuur, bedoeld in artikel 113, derde lid, onder e;
b. het onderwijs in lichamelijke oefening, en van watergewenning of bewegingstherapie, en
c. indien het een instelling betreft, de bedragen, bedoeld in artikel 118.
8. In het vierde lid, wordt 'onder c, f, g en h' vervangen door: 'onderdeel c', 'artikel 134, zesde lid, tweede volzin,' wordt vervangen door: 'artikel 122, zesde lid, tweede volzin,' en 'artikel 135, eerste lid,' wordt vervangen door: 'artikel 123, eerste lid,'.
9. In het lid 4a, wordt 'eerste lid, onder c,' vervangen door: 'eerste lid, onderdeel a,'.
10. In het vijfde lid, eerste volzin, vervalt 'voor personeel en kosten voor materiële instandhouding' en wordt 'het eerste lid, onderdeel a of onderdeel c,' vervangen door: 'het eerste lid, onderdeel a'.
11. In het zevende lid, wordt 'het eerste lid, onder d tot en met g en i' vervangen door: 'het eerste lid, onderdelen b en d,'.

X
Artikel 139 wordt vernummerd tot artikel 127 en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid, wordt 'artikel 138, zevende lid,' vervangen door: 'artikel 126, tiende lid,' 'artikelen 111 en 131' vervangen door: 'artikelen 114 en 115,', 'artikelen 111, 114 en 131' vervangen door: 'artikelen 114, 115 en 120' en 'artikel 114, tweede lid,' door: 'artikel 120, tweede lid'.
2. In het tweede lid, vervalt 'voor personeelskosten'.
3. In het derde lid, wordt 'het deel van de materiële instandhouding waarop de programma's van eisen, bedoeld in artikel 112, eerste lid, onder a, b en c,' vervangen door: 'de bekostiging, bedoeld in artikel 113, derde lid onder d, e en f,' en wordt 'artikel 114, derde lid, onder a,' vervangen door: artikel 120, derde lid, onder a,'.
4. In het vierde en het vijfde lid, 'artikel 138, eerste en zevende lid,' vervangen door: 'artikel 126, eerste en tiende lid,' en 'artikel 139, eerste lid,' wordt vervangen door: 'het eerste lid'.

Y
Artikel 141 wordt vernummerd tot artikel 128 en 'artikel 137' wordt vervangen door: 'artikel 125' en 'artikel 138' wordt vervangen door: 'artikel 126'.

Z
Artikel 142 wordt vernummerd tot artikel 129 en '1 oktober' wordt vervangen door: '1 februari'.

AA
De artikelen 143 en 143a en de paragrafen 6 en 7 vervallen.

BB
De artikelen 144 en 145 worden vernummerd tot de artikelen 130 en 131.

CC
Afdeling 8 wordt vernummerd tot afdeling 7. De artikelen 145a tot en met 166 worden vernummerd tot de artikelen 132 tot en met 164.

DD
Artikel 166a vervalt.

EE
Artikel 167 wordt vernummerd tot artikel 165 en in het eerste en tweede lid, komt "voor de materiële instandhouding" te vervallen.

FF
De artikelen 168 tot en met 173d worden vernummerd tot de artikelen 166 tot en met 176.

GG
Na artikel 176 (nieuw) wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:
Artikel 177. Evaluatie vereenvoudiging grondslagen bekostiging
Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Wet van … tot wijziging van onder meer de Wet op het primair onderwijs, de Wet expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES in verband met vereenvoudiging van de grondslagen van de bekostiging voor personeels- en exploitatiekosten van de scholen voor primair onderwijs (vereenvoudiging grondslagen bekostiging po-scholen; Stb. …, …), en vervolgens telkens na vier jaar, aan de Staten-Generaal verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de wijzigingen in titel IV, afdeling 1, afdelingen 4 tot en met 7, in de praktijk.

HH
De artikelen 174 tot en met 178g worden vernummerd tot de artikelen 178 tot en met 188.

II
Na artikel 188 (nieuw) wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 189. Overgangsrecht herverdeeleffect bekostiging (scholen voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs)
1. De bekostiging voor een school, berekend op grond van artikel 114 en 119, wordt voor de eerste 3 jaren na de inwerkingtreding van deze wet per jaar vermeerderd met het bedrag, berekend volgens de formule genoemd in het tweede lid, als de uitkomst van die berekening positief is. Ingeval de uitkomst negatief is, wordt de bekostiging met het berekende bedrag verminderd.
2. Het bedrag van de vermeerdering of vermindering, bedoeld in het eerste lid, is de uitkomst van de formule (A - B) x C x T en wordt als volgt berekend:
A = D / E x F gedeeld door het aantal leerlingen op de teldatum van het jaar voorafgaande aan de inwerkingtreding, waarbij:
D = de bekostiging voor een school op basis van de telgegevens van 1 oktober twee jaar voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding op grond van de artikelen 117, 124 en 128 en de daarop gebaseerde lagere regelgeving, zoals deze luidden op de dag direct voorafgaand aan het tijdstip waarop artikel 114 en 119 in werking zijn getreden;
E = de bekostiging voor een school op basis van de telgegevens van 1 oktober twee jaar voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van deze wet op grond van artikel 114

en 119 en op basis van de bedragen zoals die zouden zijn bij een teldatum van 1 oktober twee jaar voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van deze wet en de daarop gebaseerde lagere regelgeving;
F = de bekostiging op grond van artikel 114 en 119 en op basis van de telgegevens op 1 februari voorafgaande aan de inwerkingtreding;
B = de bekostiging voor de school berekend op grond van artikel 114 en 119 gedeeld door het aantal leerlingen op de teldatum van 1 februari voor het betreffende bekostigingsjaar, bedoeld in artikel 116;
C = 75% in het eerste jaar, 50% in het tweede jaar en 25% in het derde jaar na inwerkingtreding van deze wet;
T= het aantal leerlingen op de teldatum van 1 februari voor het betreffende bekostigingsjaar, bedoeld in artikel 116.
3. De vermeerdering, bedoeld in het tweede lid wordt zodanig vastgesteld dat de uitkomst van de formule A x T minus de totale bekostiging, bedoeld in het eerste lid, gedeeld door de uitkomst van de formule A x T in eerste 3 jaren na inwerkingtreding van deze wet achtereenvolgens niet minder dan -1%, -2% en -3% is van de uitkomst van de formule A x T, waarbij A is vastgesteld op basis van het tweede lid en T het aantal leerlingen is op de teldatum.
4. De vermindering, bedoeld in het tweede lid, wordt zodanig vastgesteld dat de uitkomst van de formule A x T minus de totale bekostiging, bedoeld in het eerste lid, gedeeld door de uitkomst van de formule A x T, in eerste 3 jaren na inwerkingtreding van deze wet achtereenvolgens niet meer dan 1% , 2% en 3% is van de uitkomst van de formule A x T, waarbij A is vastgesteld op basis van het tweede lid en T het aantal leerlingen is op de teldatum.
5. Indien de bekostiging op grond van artikel 114 en 119, minus de uitkomst van de formule A x T na de eerste drie jaren na inwerkingtreding, bedoeld in het derde lid, gedeeld door de uitkomst van de formule A x T in de eerste 3 jaren na inwerkingtreding van deze wet minder is dan -3% en daardoor aantoonbare financiële problemen ontstaan, kan het bevoegd gezag aanvullende bekostiging, bedoeld in artikel 118, aanvragen.
6. Bij de vaststelling van de bekostiging, bedoeld in het tweede, derde en vierde lid, worden bij tussentijdse aanpassing van die bedragen loon- en prijsontwikkelingen verwerkt, tenzij de toestand van ’s Rijks financiën zich daartegen verzet.
7. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld ter uitvoering van het derde, vierde en zesde lid.
8. Bij ministeriële regeling worden de bedragen, bedoeld in het tweede lid, bij de definiëring van ‘E’ vastgesteld.

JJ
Artikel 179 wordt vernummerd tot artikel 190.

ARTIKEL III. WIJZIGING VAN DE WET PRIMAIR ONDERWIJS BES

De Wet primair onderwijs BES wordt als volgt gewijzigd:

A
Artikel 66 komt te luiden:
Artikel 66. Algemene bepalingen bekostiging scholen
1. Het Rijk bekostigt openbare en de bijzondere scholen met in achtneming van deze titel, met uitzondering van afdeling 3.
2. Geen bekostiging vindt plaats indien groepen van leerlingen van verschillende scholen al dan niet van hetzelfde bevoegd gezag gezamenlijk onderwijs ontvangen.
3. De bedragen die het openbaar lichaam krachtens deze wet in aanvulling op de Rijksbekostiging verstrekt blijven ten laste van het openbaar lichaam.

4. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld ter uitvoering van het eerste lid. Deze algemene maatregel van bestuur bevat in elk geval een regeling:
a. van de termijnen waarbinnen besluiten moeten worden genomen;
b. van de betaling van de bedragen van de bekostiging van voorzieningen die voor meer dan een school of voor andere doeleinden zijn bestemd;
c. tussen het Rijk en de bevoegde gezagsorganen die personeel in dienst hebben dat niet door het Rijk wordt bekostigd ter zake van een korting op de bekostiging ter compensatie van de kosten van de voor dat personeel geldende rechtspositionele voorzieningen, voor zover deze ten laste van 's Rijks financiën komen.

B
Artikel 67 komt te luiden:
1. Onze Minister kan aanvullende middelen ter beschikking stellen die niet strekken tot bekostiging van het onderwijs, bedoeld in deze wet, maar direct of indirect dienstig zijn voor de uitvoering van het onderwijs of voor verhoging van de mogelijkheid tot deelname aan het onderwijs.
2. Bij ministeriele regeling worden voorwaarden gesteld aan het ter beschikking stellen van de aanvullende middelen, bedoeld in het eerste lid.
3. De titels 4.1 en 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 4,5, 9 en 10 van de Wet overige OCW- subsidies zijn op dit artikel van toepassing.

C
Artikel 68 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid wordt ‘artikelen 97 en 101’ vervangen door: ‘artikelen 99 en 100’.
2. Het tweede lid komt te luiden: Onze Minister kan in aanvulling op de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, bekostiging verstrekken ten behoeve van bijzondere taken voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte.
3. In het vierde lid wordt ‘nadere voorschriften worden gegeven’ vervangen door: ‘nadere regels worden gesteld’.

D
De artikelen 97 en 98 vervallen.

E
Artikel 106 wordt vernummerd tot artikel 98.

F
Artikel 99 wordt vernummerd tot artikel 106 en als volgt gewijzigd:
1. In het opschrift vervalt ‘voor materiële instandhouding’.
2. In het eerste lid, onderdeel b, vervalt ‘voor de materiële instandhouding’.
3. In het derde lid, onderdeel b, vervalt ’van de materiële instandhouding’.
4. Het vierde lid komt te luiden:
4. De hoogte van de bekostiging, bedoeld in het derde lid, kan verschillend worden vastgesteld, afhankelijk van de oppervlakte van de ruimte en of de ruime mede wordt bekostigd door het Rijk.

G
Artikel 100 wordt vernummerd tot artikel 97, verplaatst naar afdeling 3 en als volgt gewijzigd:
1. In het opschrift wordt ‘Materiële instandhouding’ vervangen door: ‘Exploitatie’.
2. In het eerste, tweede, derde, vierde en vijfde lid, vervalt ‘van de materiële instandhouding’.
3. In het vijfde lid, wordt ‘artikel 97, eerste lid, onder c, d en e’ vervangen door: ‘artikel 99, derde lid, onderdeel f, g en i’.

H
De artikelen 101 tot en met 105, 107 en 108 en afdelingen 5 en 6 vervallen.

I

Afdeling 4 komt te luiden:
Afdeling 4. Grondslag bekostiging

Artikel 99. Bekostiging van scholen
1. De bekostiging is bestemd voor kosten voor personeel en exploitatie van een school.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitvoering hiervan.
3. De bekostiging van de scholen wordt in ieder geval verstrekt voor:
a. salarissen, toelagen, uitkeringen en vergoedingen voor het personeel;
b.de kosten voor personeel op grond van voorschriften bij of krachtens de Ambtenarenwet BES;
c. bijdragen voor het pensioen voor het personeel en dat van de nagelaten betrekkingen;
d. onderhoud van het gebouw en het terrein;
e. energie- en waterverbruik;
f. middelen;
g. administratie, beheer en bestuur;
h. loopbaanoriëntatie en -begeleiding;
i. schoonmaken van het gebouw en het terrein; en
j. publiekrechtelijke heffingen, met uitzondering van belastingen ter zake van onroerende zaken.
4. Het bevoegd gezag wendt met in achtneming van het eilandelijk zorgplan de bekostiging aan voor de kosten, bedoeld in het tweede lid.
5. Het bevoegd gezag kan de bekostiging mede aanwenden voor de kosten, bedoeld in het tweede lid, van:
a. een andere school;
b. een school voor voortgezet onderwijs;
c. een instelling als bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, en
d. het expertisecentrum onderwijszorg.
6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het door het bevoegd gezag uitzetten van gelden, het aangaan van geldleningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële producten.

Artikel 100. Bepalen van de hoogte van de bekostiging
1. De bekostiging voor een school bestaat per kalenderjaar uit een bedrag per school en een bedrag per leerling.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gevallen waarin, de voorwaarden waaronder en het bedrag dat aan extra bekostiging kan worden toegekend. In ieder geval wordt extra bekostiging toegekend vanwege de geïsoleerde ligging van een school en het prijspeil van Sint Eustatius en Saba.
3. Onze Minister stelt de hoogte van de bekostiging zodanig vast dat zij voldoet aan de redelijke behoeften van een in normale omstandigheden verkerende school.
4. De vastgestelde bedragen gelden voor het kalenderjaar volgend op het tijdstip van vaststelling.
5. Bij ministeriële regeling worden jaarlijks de bedragen, bedoeld in het eerste en derde lid, vastgesteld en worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de hoogte van de bekostiging wordt berekend. Bij de vaststelling of tussentijdse aanpassing van de bedragen worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt, tenzij de toestand van 's Rijks financiën zich daartegen verzet.

Artikel 101 Bekostiging bij samenvoeging
1. In geval van samenvoeging van basisscholen, waarbij een of meer basisscholen worden opgeheven en sprake is van een minimale instroom van leerlingen in de

samengevoegde basisschool, wordt de bekostiging, bedoeld in artikel 100, eerste lid, van alle betrokken basisscholen gehandhaafd tot het einde van het kalenderjaar waarin de basisscholen zijn samengevoegd.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de samenvoeging, bedoeld in het eerste lid, waaronder in ieder geval de minimale instroom.

Artikel 102. Teldatum aantal leerlingen
1. Onze Minister gaat bij het bepalen van de hoogte van de bekostiging, bedoeld in de artikel 100, uit van het aantal leerlingen van de school op 1 februari van het voorafgaande kalenderjaar.
2. In geval van de opening van een nieuwe school gaat onze Minister bij het bepalen van de bekostiging, bedoeld in artikel 100,:
a. voor de resterende maanden van het kalenderjaar waarin een nieuwe school wordt geopend uit van het aantal leerlingen op 1 oktober volgende op de opening en
b. voor het daaropvolgende kalenderjaar uit van het aantal leerlingen van de school op 1 februari volgende op de opening.
3. In geval van samenvoeging van scholen gaat onze Minister bij het bepalen van de bekostiging, bedoeld in artikel 100, uit van het aantal leerlingen van alle bij de samenvoeging betrokken scholen, voor elke school vastgesteld volgens het eerste lid.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld ter uitvoering van het eerste lid.

Artikel 103. Aanvullende bekostiging bij bijzondere ontwikkelingen
1. In geval van bijzondere ontwikkelingen in het basisonderwijs kan Onze Minister in aanvulling op de bekostiging, bedoeld in artikel 99, bekostiging verstrekken.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het verstrekken van de bekostiging, bedoeld in het eerste lid.
3. Onze Minister kan een bekostigingsplafond instellen. In dat geval worden bij ministeriële regeling regels gesteld over de verdeling van de bekostiging, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 104. Aanvullende bekostiging bij bijzondere omstandigheden
1. In geval van bijzondere omstandigheden kan Onze Minister aan een school, in aanvulling op de bekostiging, bedoeld in de artikelen 100 en 103, bekostiging verstrekken.
2. De bekostiging vindt plaats:
a. op aanvraag van het bevoegd gezag;
b. voor een bepaalde periode; en
c. indien nodig, onder het opleggen van verplichtingen.
3. De aanvraag wordt ingediend ten hoogste vier maanden voorafgaand aan het kalenderjaar waarin de bijzondere omstandigheden zich voordoen en niet later dan in het kalenderjaar waarin die omstandigheden zich hebben voorgedaan.
4. Onze Minister beslist binnen 16 weken na ontvangst van de aanvraag. Onze Minister kan deze termijn eenmaal met ten hoogste 28 weken verlengen.
5. Onze Minister kan een bekostigingsplafond instellen. In dat geval worden bij ministeriële regeling regels gesteld over de verdeling van de aanvullende bekostiging.

J
De afdelingen 7 tot en met 11 worden vernummerd tot de afdelingen 5 tot en met 10.

K
De paragrafen 1 tot en met 3 van afdeling 5 (nieuw) vervallen.

L
Artikel 109 wordt vernummerd tot artikel 107 en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid, onder a, wordt ‘artikel 99’ vervangen door: ‘artikel 107’.

2. in het tweede lid, wordt ‘artikel 99, eerste lid, onder a,’ vervangen door: ‘artikel 107, eerste lid, onderdeel a’ en ‘artikel 99, eerste lid, onder b, en derde lid, onder a’ wordt vervangen door: ‘artikel 107, eerste lid, onder b, en derde lid, onder a’.

M
De artikelen 110 en 111 vervallen.

N
Het opschrift van paragraaf 4 wordt vernummerd tot paragraaf 1 en komt te luiden:
§1. Eilandelijk beleid bekostiging

O
De artikelen 112 en 113 worden vernummerd tot 105 en 106.

P
Paragraaf 5 wordt vernummerd tot paragraaf 2.

Q
Artikelen 114 wordt vernummerd tot artikel 109 en als volgt gewijzigd:
1. in het eerste lid, vervalt ‘voor het personeel en de materiële instandhouding’ en wordt ‘artikelen 114 tot en met 118’ vervangen door: ‘dit artikel en de artikelen 109 tot en met 112’.
2. In het tweede lid wordt ‘artikelen 115 en 116’ vervangen door: ‘artikelen 109 en 110’.

R
Artikel 115 wordt vernummerd tot artikel 110 en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste, tweede en derde lid, vervalt ‘voor het personeel en de materiële instandhouding’.
2. In het eerste en tweede lid, wordt ‘artikel 114, eerste lid,’ vervangen door: ‘artikel 108, eerste lid’.
3. In het derde lid, wordt ‘artikel 116, eerste lid, vervangen door: ‘artikel 110, eerste lid’.

S
Artikel 116 wordt vernummerd tot 111 en als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid, onderdeel a, vervalt ‘ten behoeve van de personeelskosten’.
2. In het eerste lid, vervallen de onderdelen b en d. Het onderdeel c wordt geletterd als b. De onderdelen e en f worden geletterd als c respectievelijk d.
3. Het eerste lid, onderdeel c (nieuw) komt te luiden:
c. het totaal van de aanvullende ontvangsten, waaronder de bedragen, bedoeld in artikel 103, en.
4. Het tweede lid, komt als volgt te luiden:
2. Indien het openbaar lichaam een deel van de ontvangsten, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, of onder c, toevoegt aan een voorziening, wordt dat deel aangemerkt als een uitgave als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a.
5. In het derde lid, aanhef wordt “het eerste lid, onder b, d en e” vervangen door: het eerste lid, aanhef en onder c.
6. In het derde lid, onderdeel a, wordt “artikel 97, eerste lid, onder c” vervangen door: ‘artikel 100’. In onderdeel b, vervalt ‘de materiële instandhouding’.
7. In het zesde lid, eerste volzin, vervalt ‘voor de materiële instandhouding’. In de tweede volzin vervalt ‘voor personeelskosten en kosten voor de materiële instandhouding’.
8. In het achtste lid, wordt ‘onder c tot en met f,’ vervangen door: ‘onder b en c,’.

T
Artikel 117 wordt vernummerd tot 112 en als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, vervalt ‘de materiële instandhouding van ’, ‘artikel 116, achtste lid,’ wordt vervangen door: artikel 110, achtste lid,’ en wordt ‘artikel 97, eerste lid, onder d,’ vervangen door: ‘artikel 99, eerste lid, onderdeel g,’.
2. In het derde lid, vervalt ‘materiële instandhouding waarop de componenten, bedoeld in artikel 97, eerste lid, onder a, b en f, betrekking hebben,’ vervangen door: ‘bekostiging, bedoeld in artikel 99, derde lid, aanhef en onder d, e en j.’

U
Artikel 118 worden vernummerd tot artikel 113 en in het eerste lid, wordt ‘artikel 115, eerste lid’ vervangen door: ‘artikel 109, eerste lid,’, artikel 115, tweede of derde lid,’ door: ‘artikel 109, tweede of derde lid,’, ‘artikel 116, zevende en achtste lid’, vervangen door: ‘artikel 111, zevende en achtste lid,’ en ‘artikel 116, eerste lid, onder h,’ vervangen door: ‘artikel 111, eerste lid, onderdeel b,’.

V
Paragraaf 6 en artikel 119 vervallen.

W
Paragraaf 7 worden vernummerd tot paragraaf 3.

X
De artikelen 120 tot en met 135 worden vernummerd tot de artikelen 114 tot en met 128.

Y
In artikel 151, eerste en tweede lid, vervalt ‘voor de materiële instandhouding’.

ARTIKEL IV. WIJZIGING WET OP HET VOORGEZET ONDERWIJS

De Wet op het Voortgezet onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A
Artikel 17a, achtste lid, wordt als volgt gewijzigd:
1. Onderdeel h komt als volgt te luiden:
h. de wijze waarop wordt vastgesteld of sprake is van een meer dan gemiddelde toename van het aantal ingeschreven leerlingen met een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring in de zin van artikel 40, achtste lid, en in de zin van artikel 40, tiende lid, van de WEC, bij de aan het samenwerkingsverband deelnemende scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in de periode na 1 februari, en hoe deze scholen hierin tegemoet worden gekomen. De leerlingen in de zin van artikel 40, zestiende lid, van de WEC, blijven buiten beschouwing.
2. De onderdelen i en j vervallen.

B
De artikelen 84 tot en met 88 komen als volgt te luiden:
Artikel 84. Bekostiging lichte ondersteuning samenwerkingsverband
1. Aan het samenwerkingsverband wordt bekostiging toegekend voor leerwegondersteunend onderwijs, praktijkonderwijs en regionale ondersteuning. De bekostiging is een bedrag per leerling.
2. Het aantal leerlingen voor de bekostiging voor leerwegondersteunend onderwijs, bedoeld in het eerste lid, wordt bepaald door:
a. het aantal leerlingen op 1 oktober 2012 op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband dat is ingeschreven als leerling die leerwegondersteunend onderwijs ontvangt uit te drukken in een percentage van het totaal aantal leerlingen

ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober 2012; en
b. het percentage, bedoeld onder a, toe te passen op het aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft.
3. Het aantal leerlingen voor de bekostiging voor praktijkonderwijs, bedoeld in het eerste lid, wordt bepaald door:
a. het aantal leerlingen op 1 oktober 2012 op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband dat is ingeschreven als leerling op een school voor praktijkonderwijs uit te drukken in een percentage van het totaal aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober 2012; en
b. het percentage, bedoeld onder a, toe te passen op het aantal leerlingen ingeschreven op vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft.
4. De bekostiging voor regionale ondersteuning, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit bedrag per leerling die is ingeschreven op een school of vestiging in het gebied van het samenwerkingsverband.
5. Voor elke leerling die op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs op een vestiging in het gebied van het samenwerkingsverband die bekostigd is op grond van artikel 70 of artikel 17a1, tweede lid, wordt een bedrag in mindering gebracht op de bekostiging van het samenwerkingsverband.
6. Voor elke leerling die op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was ingeschreven op een vestiging voor praktijkonderwijs in het gebied van het samenwerkingsverband, wordt een bedrag in mindering gebracht op de bekostiging van het samenwerkingsverband.
7. Bij ministeriële regeling worden de bedragen, bedoeld in het eerste, vierde, vijfde en zesde lid vastgesteld.

Artikel 85. Vermindering bekostiging bij uitputting lichte ondersteuning samenwerkingsverband
1. Indien het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 84, vijfde en zesde lid, de bekostiging van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 84, eerste lid, overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden door Onze Minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle scholen, waarvan een of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband.
2. Het bedrag, bedoeld in het eerste lid, dat in mindering wordt gebracht wordt bepaald per school op basis van het leerlingenaantal op 1 oktober voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het gebied van het samenwerkingsverband, met uitzondering van de leerlingen bedoeld in artikel 84, vijfde en zesde lid.

Artikel 86. Bekostiging zware ondersteuning samenwerkingsverband
1. Aan het samenwerkingsverband wordt bekostiging toegekend voor de inrichting van de ondersteuningsstructuur en de ondersteuningsvoorzieningen voor de zware ondersteuning.
2. De bekostiging, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit een bedrag per leerling voor het aantal leerlingen op vestigingen van scholen in het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt. Bij ministeriële regeling wordt het bedrag vastgesteld.
3. Voor elke leerling die op 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, wordt een bedrag in mindering gebracht op de bekostiging van het samenwerkingsverband dat de leerling op grond van artikel 40, twaalfde lid, van de Wet op de expertisecentra toelaatbaar heeft verklaard tot het voortgezet speciaal onderwijs.

4. Het bedrag, bedoeld in het derde lid, is afhankelijk van de in de toelaatbaarheidsverklaring opgenomen ondersteuningsbehoefte van de leerling en komt overeen met één van de normbedragen die bij ministeriële regeling worden vastgesteld.
5. Het derde lid is van overeenkomstige toepassing op leerlingen opgenomen in residentiële instellingen aan wie op 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt onderwijs werd gegeven op basis van een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in artikel 71c, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra, met dien verstande dat het normbedrag, bedoeld in artikel 117, zevende lid, van die wet in mindering wordt gebracht op de bekostiging van:
a. het samenwerkingsverband:
1°. dat verantwoordelijk is voor de bekostiging tijdens de inschrijving op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of
2°. waartoe de vestiging van de school behoort waar de leerling was ingeschreven en bekostigd voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling, of
b. het samenwerkingsverband in het gebied waarvan de leerling woonachtig is, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling niet was ingeschreven op een school of school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra.
6. De artikelen 82 en 83 zijn van overeenkomstige toepassing op het samenwerkingsverband.

Artikel 87. Vermindering bekostiging bij uitputting bekostiging zware ondersteuning samenwerkingsverband
1. Indien het totaal van de bedragen, bedoeld in artikel 86, derde lid, eerste volzin, en vierde lid, bekostiging van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 86, eerste lid, overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden door Onze Minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle scholen waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband.
2. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt per school bepaald op basis van het leerlingenaantal van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het samenwerkingsverband.

C
Artikel 88 vervalt.

ARTIKEL V. SAMENLOOP MET DE WVO 20xx
Later in te vullen.

ARTIKEL VI. OVERGANGSBEPALING BEKOSTIGING PERIODE START SCHOOLJAAR TOT INWERKINGTREDING WET

Voor het schooljaar dat aanvangt in het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin deze wet in werking treedt, eindigt met ingang van de inwerkingtreding van deze wet de aanspraak op bekostiging op grond van:
a. de artikelen 120, 129, 132 van de Wet op het primair onderwijs;
b. de artikelen 117 en 124 van de Wet op de expertisecentra;
c. de artikelen 101 en 110 van de Wet primair onderwijs BES en
d. artikel 85b van de Wet op het voortgezet onderwijs.
Bij ministeriële regeling worden voor de periode tussen de aanvang van het schooljaar en de inwerkingtreding van deze wet, de bedragen vastgesteld waarop de aanspraak, bedoeld in het eerste lid, betrekking heeft.

ARTIKEL VII. INWERKINGTREDING

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

Inhoudsopgave

1. Inleiding 30
2. Hoofdlijnen van het voorstel 30
2.1 Aanleiding 30
2.2 Probleembeschrijving 31
2.2.1 Basisbekostiging 32
2.2.2 Aanvullende bekostiging 37
2.2.3 Ondersteuningsbekostiging 37
2.2.4 Bijzondere bekostiging 39
2.2.5 Conclusie 39
2.3 Nieuwe systematiek 39
2.3.1 Vereenvoudiging basisbekostiging 40
2.3.2 Bekostiging op kalenderjaarbasis 41
2.3.3 Vereenvoudiging aanvullende en bijzondere bekostiging 43
2.3.4 Aanvullende maatregelen ondersteuningsbekostiging 43
2.3.5 Conclusie 45
3. Verhouding tot hoger en nationaal recht (GW/WVO) 45
4. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen) 45
5. Uitvoering 46
6. Toezicht en handhaving 47
7. Financiële gevolgen 47
7.1 Herverdeeleffecten 47
7.1.1 Omvang van de herverdeeleffecten 47
7.1.2 Verklaring van de herverdeeleffecten 48
7.2 Gevolgen voor de Rijksbegroting 51
8. Administratieve lasten en regeldruk 51
9. Caribisch Nederland 52
10. Monitoring en evaluatie 52
11. Overgangsrecht en inwerkingtreding 54

Artikelsgewijze toelichting 56
Transponeringstabel 70

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel voorziet in de vereenvoudiging van de bekostiging van het primair onderwijs door een wijziging van de Wet op het primair onderwijs (WPO), de Wet primair onderwijs BES (WPO BES), de Wet op de expertisecentra (WEC) en de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO). De wijzigingen van de WVO hebben uitsluitend betrekking op het voortgezet speciaal onderwijs en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Dit is aanvullend op de vereenvoudiging van de bekostiging van het voortgezet onderwijs als geheel. Hier is een apart wetsvoorstel voor dat momenteel (PM actualiseren). Na de vereenvoudiging van de bekostiging van het primair onderwijs met het onderhavige wetsvoorstel, is dus de hele bekostiging van het funderend onderwijs vereenvoudigd.

De huidige bekostiging van het primair onderwijs sluit door de fijnmazigheid onvoldoende aan bij de sturingsfilosofie van de lumpsum. De sturingsfilosofie is dat schoolbesturen vrij zijn om binnen de wettelijke kaders de beschikbare middelen naar eigen inzicht te besteden voor de realisatie van hun onderwijskundige doelen. De afgelopen jaren zijn er alternatieven onderzocht voor de lumpsum, maar is er geen goed alternatief gevonden. Ook de Onderwijsraad heeft verschillende bekostigingsmethoden afgewogen in haar rapport *'Inzicht in en verantwoording van onderwijsgelden'*, maar adviseert om de lumpsum te handhaven.[1] Door de fijnmazigheid van de huidige bekostiging worden het maken van goede afwegingen en de dialoog met stakeholders echter bemoeilijkt. Dit wetsvoorstel beoogt met de vereenvoudiging van de bekostiging het maken van goede afwegingen door schoolbesturen in dialoog met de stakeholders te bevorderen.

In de volgende paragrafen wordt het wetsvoorstel toegelicht. Eerst worden de aanleiding voor de vereenvoudiging, het proces om te komen tot deze wet en de problemen met het huidige bekostigingsmodel nader beschreven. Daarna wordt het vereenvoudigde bekostigingsmodel gepresenteerd dat met deze wet wordt geïmplementeerd. Ten slotte worden de (financiële) gevolgen, de gevolgen voor de uitvoering en het toezicht, de consultaties, de evaluatiebepaling, het overgangsrecht en de inwerkingtreding toegelicht.

2. Hoofdlijnen van het voorstel

2.1 Aanleiding

De wens om de bekostiging van het primair onderwijs (po) te vereenvoudigen is er al een tijd. In 2006 is het po volledig overgegaan naar de lumpsumsystematiek in plaats van het declaratiestelsel, waarin exact werd voorgeschreven waar het geld aan mocht worden besteed en welke vergoeding hier tegenover stond.[2] Schoolbesturen hebben met de lumpsum een hoge mate van autonomie gekregen in de besteding van de middelen die hen ter beschikking worden gesteld. Maar de manier waarop de lumpsum voor een schoolbestuur wordt vastgesteld is voor een gedeelte afkomstig uit het oude declaratiestelstel en is daarom complex gebleven. De vele parameters waaruit de lumpsum bestaat, wekken ten onrechte de indruk dat zij bepalend zijn voor de besteding van de middelen. Ook is de bekostiging door de complexiteit lastig te begrijpen en te voorspellen voor schoolbesturen en stakeholders.

In 2014 is met de PO-Raad in het bestuursakkoord afgesproken te verkennen hoe een transparant, eenvoudig en voorspelbaar bekostigingsmodel eruit zou kunnen zien.[3] De Algemene Ledenvergadering (ALV) van de PO-Raad heeft in 2016 ingestemd om de bekostiging te vereenvoudigen en hierbij zoveel mogelijk te streven naar één bedrag per leerling. In het regeerakkoord van kabinet Rutte III staat dat de afspraken uit het bestuursakkoord tussen de PO-Raad en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) worden gehandhaafd. De gesprekken over de vereenvoudiging zijn voortgezet, waarbij zoveel mogelijk is uitgegaan van technische aanpassingen met beperkte herverdeeleffecten.

---

[1] Advies Inzicht in en verantwoording van onderwijsgelden, Onderwijsraad, juli 2018

[2] De bekostiging voor de materiële instandhouding was al sinds de jaren '80 van de vorige eeuw lumpsum.

[3] Bestuursakkoord voor de sector primair onderwijs, 10 juli 2014

Uiteindelijk heeft de PO-Raad, in samenwerking met OCW, een voorstel voor vereenvoudiging van de bekostiging ontwikkeld. Het voorstel is om de bekostiging te vereenvoudigen zodanig dat zoveel mogelijk één basisbedrag per school en per leerling wordt verstrekt op basis van het kalenderjaar. Nadat dit voorstel was aangenomen op de ALV in november 2018, heeft de PO-Raad de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media (MBVOM) het verzoek gedaan om het voorstel te implementeren in wet- en regelgeving. MBVOM heeft hiermee ingestemd en per brief van 19 december 2018 de hoofdlijnen van de voorgestelde vereenvoudiging aangekondigd bij de Tweede Kamer.[4]

De Tweede Kamer is in verschillende fases geïnformeerd over de inhoud van het nieuwe bekostigingsmodel. Allereerst is met de Kamerbrief van eind 2018 het voorstel in hoofdlijnen met de Tweede Kamer gedeeld. Hierin is het voornemen aangekondigd om de bekostiging van het po te vereenvoudigen naar één basisbedrag per school en per leerling en verstrekking van de volledige bekostiging op basis van het kalenderjaar. Op 14 februari 2019 zijn er schriftelijke vragen ontvangen over de Kamerbrief. Het schriftelijk overleg bevatte de volgende onderwerpen: het afschaffen van normbedragen in de bekostiging voor materiële instandhouding, het samenvoegen van de personele bekostiging en de bekostiging voor materiële instandhouding, het afschaffen van de gemiddelde gewogen leeftijd (GGL), het gelijktrekken van het bedrag per leerling in de onderbouw en bovenbouw, de samenhang met en het draagvlak voor het voorstel van de PO-Raad en de herverdeeleffecten.

De antwoorden op de vragen gesteld in het schriftelijk overleg zijn op 2 april 2019 aan de Tweede Kamer gestuurd.[5] Vervolgens is er een debat over het Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) aangevraagd. Het VSO vond plaats op 17 april 2019 waarbij er drie moties zijn aangenomen.[6] De moties gaan over de gevolgen van de vereenvoudiging van de bekostiging in het po voor de ontwikkeling van de leeftijdsopbouw van het lerarenbestand, over schoolbesturen die oudere leraren in vaste dienst willen nemen en over de financiële effecten voor éénpitters. In paragraaf 8 worden de uitwerkingen van de moties verder toegelicht.

In de Kamerbrief "*Voortgang en evaluatie passend onderwijs"* van 19 juni 2019 heeft MBVOM vier aanvullende maatregelen voor de vereenvoudiging van de bekostiging van het po aangekondigd.[7] Deze aanvullende maatregelen hebben betrekking op de speciale scholen voor basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en zijn samen uitgewerkt met de PO-Raad en VO-raad, vertegenwoordigers vanuit samenwerkingsverbanden, besturen van speciale scholen voor basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs. Deze maatregelen worden toegelicht in paragraaf 2.4 onder het kopje 'aanvullende maatregelen ondersteuningsbekostiging'.

- Internetconsultatie PM
- Inwerkingtreding wetgeving PM

2.2 Probleembeschrijving

Zoals toegelicht in de vorige paragraaf stond vereenvoudiging van de bekostiging al langer op de agenda en waren de PO-Raad en OCW hier al geruime tijd mee bezig. De afgelopen jaren is door meer partijen gewezen op de wenselijkheid van vereenvoudiging van de bekostiging. In het advies *"Inzicht in en verantwoording van onderwijsgelden"* concludeert de Onderwijsraad dat het huidige systeem erg complex is, waardoor het onvoldoende inzicht geeft welke inkomsten onderwijsinstellingen krijgen, en onvoldoende transparant is, wat tot versnipperingen van de bekostiging leidt.[8] Ook stelt de Onderwijsraad vast dat de bekostigingsformules achterhaald zijn en een onjuiste sturende werking hebben op de besteding van de middelen. De Onderwijsraad

[4] Kamerstukken II, 2018-2019, 31 293, nr. 426
[5] Kamerstukken II, 2018-2019, 31 293, nr. 452
[6] Kamerstukken II 2018-2019, 31 293, nr. 454, 455 en 456
[7] Kamerstukken II 2018-2019, 31 497, nr. 310
[8] Advies Inzicht in en verantwoording van onderwijsgelden, Onderwijsraad, juli 2018 (pp. 26, 27, 30)

concludeert dat de autonomie van de onderwijsinstellingen en een stabiele bekostiging de belangrijkste basisprincipes voor de bekostiging van het onderwijs zijn om beleid te kunnen maken voor de langere termijn. De Onderwijsraad pleit in haar advies dan ook voor vereenvoudiging van de bekostiging. De Algemene Rekenkamer concludeert in het rapport *"Kunnen basisscholen passend onderwijs aan?"* ook dat de verschillende componenten in de lumpsum een sturende werking bevatten. Schoolbesturen gebruiken de omvang van de verschillende componenten als uitgangspunt bij hun eigen verdeling van de middelen over hun scholen in plaats van de lumpsumbekostiging als uitgangspunt te nemen en de vrijheden te benutten. Ook stelt de Algemene Rekenkamer dat er meer behoefte is aan financiële duidelijkheid door de late besluitvorming en bekendmaking van de geïndexeerde bedragen waarop de personele bekostiging is gebaseerd. Het onderzoek van Oberon naar de vorming van reserves, uitgevoerd naar aanleiding van de Financiële Staat van het Onderwijs 2017, bevat de soortgelijke conclusie dat onzekerheid rondom het ontvangen van loon- en prijsbijstelling bijdraagt aan reservevorming.[9] Tot slot stelt de Algemene Rekenkamer dat er door de jaren heen verschillende budgetten toegevoegd en weggenomen zijn en wijzigingen in de berekeningsgrondslagen zijn toegepast, waardoor de bekostiging onoverzichtelijk geworden is.[10]

Uit deze analyses van de Onderwijsraad, de Algemene Rekenkamer en Oberon blijkt wat de belangrijkste problemen van de huidige bekostigingssystematiek zijn. Samengevat zijn dat de complexiteit, de onbedoeld sturende werking en de onvoorspelbaarheid van de te ontvangen bekostiging. Dit zal nu uitgebreider worden toegelicht voor de verschillende onderdelen van de huidige bekostiging.

2.2.1 Basisbekostiging

De bekostiging is op hoofdlijnen onder te verdelen in basisbekostiging, aanvullende bekostiging, bekostiging voor ondersteuningsvoorzieningen en bijzondere bekostiging. De basisbekostiging maakt het grootste deel uit van de bekostiging aan po-scholen. Met basisbekostiging wordt bedoeld dat de manier waarop deze bekostiging wordt vastgesteld grotendeels gelijk is voor alle po-scholen. Voor een school voor basisonderwijs (bo) vormt de basisbekostiging gemiddeld 83 procent van de totale bekostiging. Voor speciale scholen voor basisonderwijs (sbo) en voor de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs (doorgaans afgekort als (v)so) vormt de basisbekostiging een kleiner deel van de totale bekostiging. Dit komt doordat de ondersteuningsbekostiging ook een groot onderdeel vormt van de bekostiging van deze scholen in verband met de ondersteuningstaken voor leerlingen met gedragsproblematiek of lichamelijke of verstandelijke beperkingen. De aanvullende en bijzondere bekostiging zijn bedoeld om extra bekostiging te verstrekken aan bepaalde doelgroepen, zoals kleine scholen, of voor bepaalde beleidsdoelen. Tot slot is er nog de Prestatiebox, een budget waaraan specifieke doelen uit het bestuursakkoord zijn gekoppeld. Dit is in feite een vorm van bijzondere bekostiging maar wordt vanwege de verantwoording apart benoemd. In figuur 1 is het aandeel van de verschillende bekostigingsonderdelen voor bo, sbo en (v)so te zien.

[9] Rapport Het verhaal achter de financiële cijfers, Oberon, december 2019 (pp. 69-70)
[10] Rapport Kunnen basisscholen passend onderwijs aan? Algemene Rekenkamer, juli 2013 (pp. 72, 73, 76)

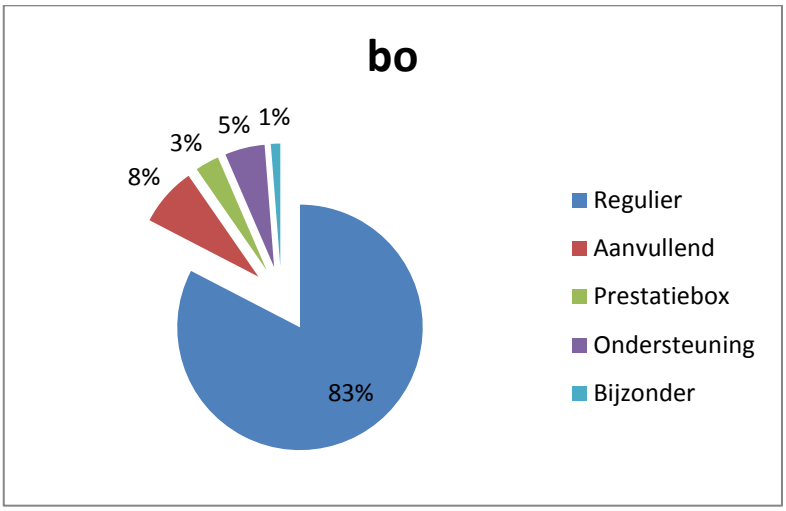

Figuur 1.A: verdeling bekostigingsonderdelen in het basisonderwijs.

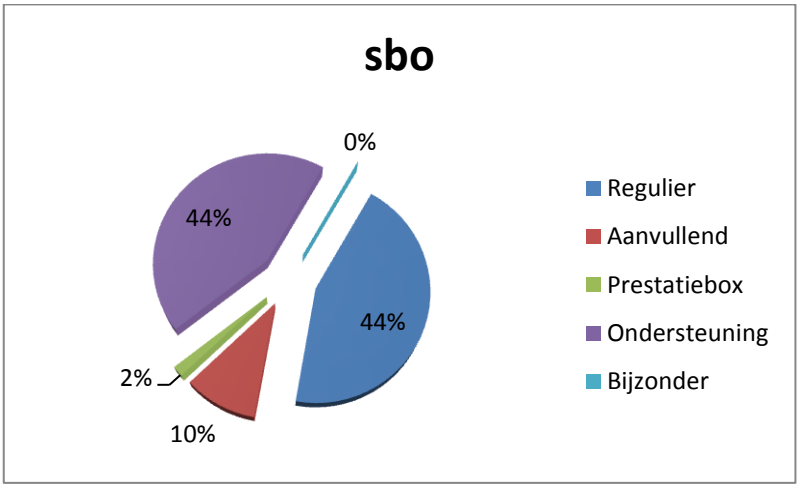

Figuur 1.B: verdeling bekostigingsonderdelen voor speciale scholen voor basisonderwijs.

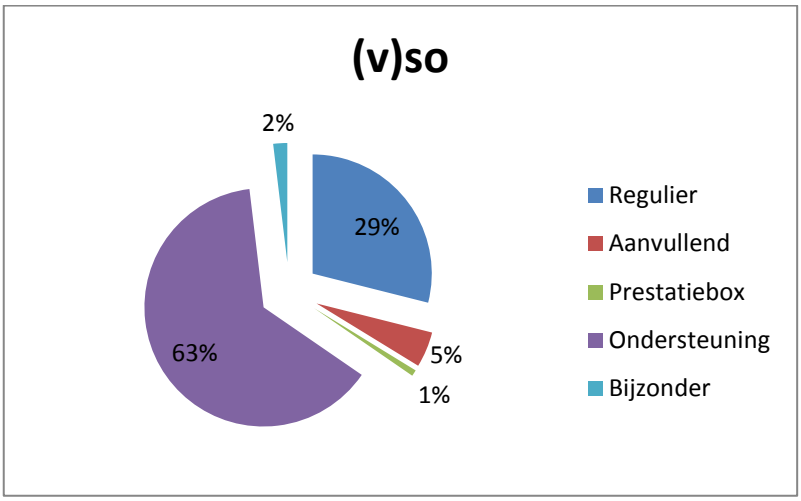

Figuur 1.C: verdeling bekostigingsonderdelen in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

<u>Complexiteit</u>
De complexiteit van de basisbekostiging wordt veroorzaakt door het feit dat die uit verschillende onderdelen bestaat en dat er veel verschillende variabelen en parameters worden gebruikt om de hoogte van de bekostiging voor een school voor elk onderdeel

vast te stellen. De basisbekostiging bestaat uit drie delen: bekostiging voor personeelslasten, het personeels- en arbeidsmarktbudget (P&A-budget) en de bekostiging voor de materiële instandhouding (MI). In de volgende alinea's wordt de totstandkoming van de hoogte van de bekostiging voor een basisschool voor deze drie onderdelen toegelicht, in tekst en in formules. Hieruit is af te leiden dat er voor het vaststellen van de basisbekostiging gebruik wordt gemaakt van ongeveer 20 parameters en 6 variabelen.[11]

De basisbekostiging voor personeelslasten wordt berekend aan de hand van het aantal onderbouw- en bovenbouwleerlingen op de school, de formatieve onderbouwing, de gewogen gemiddelde leeftijd van de leraren (GGL) en de gemiddelde personeelslasten voor onderwijzend personeel (GPLOP). Voor onderbouwleerlingen wordt meer personele bekostiging verstrekt dan voor bovenbouwleerlingen. Dit komt tot uiting in de formatieve onderbouwing, een soort veronderstelling van het gemiddelde aantal fte per leerling. Voor de onderbouw van het basisonderwijs is deze momenteel vastgesteld op 0,0595 en voor de bovenbouw op 0,0414. Daarnaast wordt meer bekostiging aan een school verstrekt naarmate de leeftijd van de leraren op een school hoger is, omdat oudere leraren doorgaans hoger zijn ingeschaald. Hiervoor wordt de GGL door een school aangeleverd en gecontroleerd door de accountant.[12] De GPLOP is het budget dat een school voor 1 fte ontvangt. De GPLOP wordt vanwege de GGL opgesplitst in een formatiebasisbedrag (GPLOP') en een formatieleeftijdsbedrag (GPLOP"). Om deze reden leidt de GGL tot veel complexiteit in de formules die worden gebruikt om de hoogte van de bekostiging voor een school te berekenen. Dit gaat als volgt in zijn werk. Om de bekostiging te bepalen wordt eerst een bedrag per onderbouw- en bovenbouwleerling berekend. Dit bedrag is afhankelijk van de formatieve onderbouwing en de GGL van de school, waarbij de formatieve onderbouwing in hoogte verschilt voor de onderbouw en de bovenbouw. Vervolgens wordt het bedrag per onderbouw- en bovenbouwleerling vermenigvuldigd met het aantal onderbouw- en bovenbouwleerlingen. In formulevorm ziet dit er als volgt uit:

- Aantal onderbouwleerlingen * (0,0595 * GPLOP' + 0,0595 * GGL* GPLOP") + aantal bovenbouwleerlingen * (0,0414 * GPLOP' + 0,0414 * GGL * GPLOP").

Het gedeelte van het P&A-budget dat voor alle basisscholen op dezelfde wijze tot stand komt en daarom tot de basisbekostiging wordt gerekend, bestaat uit een deel dat afhankelijk is van het aantal leerlingen en uit een vast bedrag per school dat voor alle scholen gelijk is.[13] Er wordt geen gebruik gemaakt van een formatieve onderbouwing of de GGL. In formulevorm ziet dit er als volgt uit:

- Aantal leerlingen * bedrag (P&A) + bedrag (vaste voet P&A).

De basisbekostiging voor MI voor een school bestaat uit een leerling- en een groepsafhankelijke component. De leerlingafhankelijke component is een vast bedrag per school plus een bedrag per leerling. De groepsafhankelijke component wordt berekend door middel van een soort veronderstelling van het aantal groepen op de school, berekend op basis van het aantal leerlingen. Dit wordt per vestiging van een school gedaan.[14] Net als bij de basisbekostiging voor personeelslasten wordt hierbij een onderscheid gemaakt tussen onderbouwleerlingen en bovenbouwleerlingen. In formulevorm wordt het veronderstelde aantal groepen als volgt berekend:

- Aantal groepen = 0,05 * aantal onderbouwleerlingen + 0,0343 * aantal bovenbouwleerlingen + (1,5642 - aantal leerlingen * 0,0115).

---

[11] Met een parameter wordt bedoeld een bedrag of een factor vastgesteld door het Ministerie van OCW (bijvoorbeeld een vast bedrag per school). Een variabele wordt niet bepaald door OCW maar heeft voor elke school een bepaalde waarde (bijvoorbeeld het aantal leerlingen in de onderbouw).
[12] Overigens leidt de toe- of afname van de landelijke GGL niet tot meer of minder bekostiging voor het primair onderwijs. De GGL wordt alleen gebruikt als verdeelsleutel van het beschikbare budget, waarbij met gemiddelde leeftijden van minimaal 30 en maximaal 50 wordt gerekend.
[13] Er zijn daarnaast vormen van aanvullende bekostiging die gedeeltelijk via het P&A-budget worden toegekend.
[14] Een school kan bestaan uit een hoofdvestiging en één of meer nevenvestigingen.

Als op deze manier het veronderstelde aantal groepen is verkregen, wordt afhankelijk van het aantal groepen een vast bedrag verstrekt. Als het aantal groepen 2 is of meer, tot en met 12, hoort hier steeds een ander bedrag bij. Vervolgens is er een bedrag dat wordt toegekend bij 13 groepen of meer.

Onbedoeld sturende werking
De onbedoeld sturende elementen van de basisbekostiging zitten in het feit dat er onderscheid wordt gemaakt in bekostiging voor personeelslasten, bekostiging voor MI en het P&A-budget, in de formatieve onderbouwing, in de GGL en in de onderbouwing van de bekostiging voor MI.

Ten eerste het onderscheid in bekostiging voor personeelslasten en bekostiging voor MI. Hoewel schoolbesturen vrij zijn om personele bekostiging aan de materiële instandhouding te besteden en andersom, houden zij in de praktijk toch vaak vast aan deze verdeling. Andersom komt het ook voor dat belanghebbenden denken dat zij op basis van dit onderscheid in de bekostiging recht hebben op een minimale besteding van de bekostiging aan bijvoorbeeld lerarensalarissen. De Onderwijsraad merkt hierover het volgende op: 'Zo bestaan in de beeldvorming in het primair en het voortgezet onderwijs afzonderlijke potjes voor personeel en voor materiële uitgaven, terwijl het formeel alleen gaat om de wijze waarop de rijksbijdrage berekend wordt. Daaruit komt bijvoorbeeld de gedachte voort dat besturen geld voor lerarensalarissen besteden aan de exploitatie van het schoolgebouw (…).'[15] Door deze bekostigingsonderdelen apart te noemen komen dus misverstanden in de wereld, terwijl het volstrekt logisch kan zijn om bijvoorbeeld in het ene jaar wat meer aan personeelslasten en in het andere meer aan de MI te besteden. Het kan bijvoorbeeld nodig zijn om in een bepaald jaar veel aan onderhoud te doen en in het volgende jaar niet meer. Het bestuur moet hier elk jaar de goede afweging in maken.

Voor het apart benoemen van het P&A-budget geldt iets vergelijkbaars. Het P&A-budget is nog voor de invoering van de lumpsum geïntroduceerd als vrij besteedbaar budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid. Het gaat hier bijvoorbeeld om het inhuren van personeel dat gespecialiseerd is in personeelsbeleid of het inkopen van ondersteunende diensten. Inmiddels is het P&A-budget onderdeel van de lumpsum en deze middelen hoeven dus niet noodzakelijkerwijs aan personeels- en arbeidsmarktbeleid besteed te worden. Maar omdat het budget nog steeds apart benoemd wordt, wordt die schijn wel gewekt.

Ook de formatieve onderbouwing van de bekostiging voor personeelslasten werkt onbedoeld sturend. De formatieve onderbouwing houdt in dat er in de bekostiging rekening mee wordt gehouden hoeveel personeel er gemiddeld gesproken nodig is voor een bepaald aantal leerlingen. Dit wordt in de praktijk vaak als norm opgevat voor het aantal leerlingen per leraar en daarmee voor de klassengrootte. Maar besturen zijn vrij om daar zelf keuzes in te maken en voor een goede klassenindeling te zorgen. Het probleem wordt versterkt doordat er voor de onderbouw met meer personeel per leerling wordt gerekend dan voor de bovenbouw, wat suggereert dat klassen in de onderbouw kleiner moeten zijn. Het verschil in hoogte van de formatieve onderbouwing voor de onderbouw en de bovenbouw is het gevolg geweest van een intensivering om verkleining van de groepsgrootte in de onderbouw mogelijk te maken. Nu, met de lumpsumsystematiek, wordt verwacht dat besturen hier zelf de goede afweging in maken maar werkt de formatieve onderbouwing nog steeds onbedoeld als richtsnoer voor schoolbesturen of er worden discussies gevoerd waarbij de formatieve onderbouwing als uitgangspunt wordt genomen.

De bekostiging voor MI wordt gebaseerd op programma's van eisen (pve's) die eens in de vijf jaar worden vastgesteld bij ministeriële regeling, voor het laatst in 2017.[16] De pve's kunnen worden gezien als een onderbouwing van de gemiddelde hoogte van de bekostiging voor MI, waar de eerder getoonde formules worden gebruikt om de hoogte van de bekostiging voor een individuele school te berekenen. De pve's geven weer hoe de bekostiging voor MI is opgebouwd uit normbedragen voor de kostenposten waar de bekostiging voor MI van oudsher voor is bedoeld. Deze kostenposten zijn onderhoud,

[15] Advies Inzicht in en verantwoording van onderwijsgelden, Onderwijsraad, juli 2018 (p. 27)
[16] Regeling vaststelling programma's van eisen, Staatscourant 2016, nr. 51878

energie- en waterverbruik, publiekrechtelijke heffingen, (onderwijs)middelen en administratie, beheer en bestuur. Deze kostenposten zijn onderverdeeld in 18 categorieën en verder onderverdeeld in ongeveer 75 kostenposten in totaal. Voor elk van deze kostenposten geldt dat daar normbedragen in de bekostiging tegenover staan. Voor meubilair bijvoorbeeld, onderdeel van de kostenpost middelen, ziet dit eruit zoals in figuur 2. Van de gedetailleerde opbouw van de pve's gaat een onbedoeld sturende werking uit. De bekostiging voor MI maar ook de bekostiging voor personele lasten kunnen aan allerlei zaken worden besteed die in grote lijnen overeen zullen komen met de kostenposten in de pve's, maar niet noodzakelijkerwijs.

Overzicht onderbouwing bekostigingsbedragen meubilair

omschrijving	vast bedrag per school	bedrag per leerling
Meubilair		
- groepsruimte	€ 44,38	€ 14,87
- gemeenschapsruimten	€ 115,10	€ 0,30
- speellokaal	€ 245,83	€ 0,77
- nevenruimten	€ 112,59	€ 0,19
- buitenaccommodatie	€ 113,05	€ 0,00
- overig	€ 65,50	€ 0,00
Totaal meubilair	€ 696,45	€ 16,13
leverancierskorting 3%	-€ 20,89	-€ 0,48
Onderhoud meubilair	€ 223,76	
Vergoedingsbedrag	€ 899,32	€ 15,65

Figuur 2: Een voorbeeld van de normbedragen in de programma's van eisen.

<u>Onvoorspelbaarheid</u>
Dat de te ontvangen bekostiging soms lastig te voorspellen is, komt door de complexiteit en door de wijze waarop de bekostiging voor personeelslasten gedurende het schooljaar wordt bijgesteld.

Door de vele parameters die gebruikt worden alleen al bij het berekenen van de basisbekostiging, is het moeilijk voor schoolbesturen en andere stakeholders om zelf vroegtijdig een inschatting te maken van de te ontvangen bekostiging. Dit zit het maken van representatieve meerjarenbegrotingen, aan de hand waarvan beslissingen rondom bezuinigingen of intensiveringen genomen kunnen worden, in de weg. De Onderwijsraad zegt hierover het volgende: 'De formules die uiteindelijk leiden tot vaststelling van de hoogte van het budget, zijn moeilijk te doorgronden. Gebrekkig inzicht in hoe de hoogte van het bedrag vastgesteld wordt, beperkt de mogelijkheden van onderwijsbesturen om op hun inkomsten te sturen en biedt onzekerheid omtrent de effecten van instellingsbeleid op die inkomsten.'[17]

De wijze waarop de personele bekostiging gedurende het schooljaar twee keer wordt bijgesteld maakt ook dat de hoogte van de te ontvangen bekostiging moeilijk te voorspellen is. Dit komt voort uit het feit dat de personele bekostiging in het po voor het schooljaar wordt toegekend. Het po is de enige onderwijssector waar dit voor geldt. De loonbijstelling, die voor een kalenderjaar wordt vastgesteld, heeft daardoor steeds betrekking op twee schooljaren. Daardoor moet de bekostiging voor personeelslasten na de initiële vaststelling nog twee keer worden bijgesteld en vindt de laatste bijstelling na afloop van het schooljaar plaats. Dit komt doordat de loonbijstelling vanuit het kabinet pas na het schooljaar bekend wordt. De bekostiging voor MI wordt toegekend op basis van het kalenderjaar omdat in het verleden de bekostiging voor MI door de gemeenten werd vastgesteld en dat ging per kalenderjaar. Toen het Rijk dat in 1985 overnam is dit gehandhaafd. Onder het declaratiestelsel werden personeelslasten altijd door het Rijk bekostigd op schooljaarbasis en bij de invoering van de lumpsum is deze situatie onveranderd gebleven. De wijze waarop de bekostiging wordt toegekend en bijgesteld kan schematisch worden weergegeven in een tijdlijn. Zie daarvoor figuur 3.

[17] Advies Inzicht in en verantwoording van onderwijsgelden, Onderwijsraad, juli 2018 (p. 26)

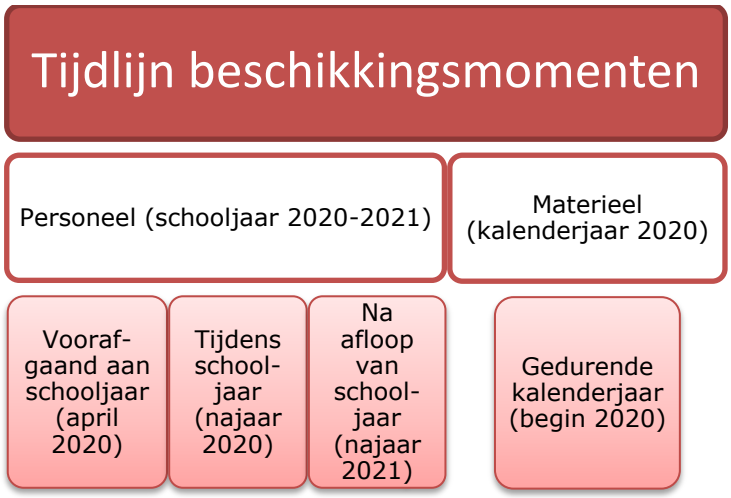

Figuur 3: Tijdlijn met de beschikkingsmomenten in de huidige bekostigingssystematiek.

2.2.2 Aanvullende bekostiging

Voor een aantal omstandigheden en gevallen wordt aanvullende bekostiging toegekend. Het gaat om aanvullende bekostiging voor kleine basisscholen, schoolleiding, onderwijsachterstanden, groei en nevenvestigingen. Deze vormen van aanvullende bekostiging worden elk op een eigen manier berekend. De aanvullende bekostiging voor kleine scholen tot 145 leerlingen bijvoorbeeld, die bekend staat als de kleinescholentoeslag (KST), wordt op de volgende wijze berekend:

- KST = (2,1508 * GPLOP' + 2,1508 * GGL * GPLOP”) - (aantal leerlingen * (0,0149 * GPLOP' + 0,0149 * GGL * GPLOP”))

Hierbij komt nog een deel van de KST dat als onderdeel van het P&A-budget wordt berekend en een aanvullend deel voor zeer kleine scholen. Ook zit er een deel van de KST verwerkt in de formule om het veronderstelde aantal groepen voor de bekostiging voor MI te berekenen.

De verschillende vormen van aanvullende bekostiging voegen dus meer onderdelen, paramaters en variabelen toe aan de wijze waarop de bekostiging voor een school wordt berekend (afhankelijk van welke vormen van toepassing zijn). De aanvullende bekostiging maakt de bekostiging daardoor nog ingewikkelder. Hier staat tegenover dat door aanvullende bekostiging rekening gehouden kan worden met schoolspecifieke omstandigheden.

2.2.3 Ondersteuningsbekostiging

De ondersteuningsbekostiging is extra bekostiging voor scholen die plaats bieden aan leerlingen met bijvoorbeeld een leerstoornis of een lichamelijke en/of geestelijke handicap. Bij de ondersteuningsbekostiging spelen dezelfde problemen als bij de basisbekostiging voor zover gebruik wordt gemaakt van dezelfde begrippen, waaronder de GGL, de formatieve onderbouwing en de scheiding in bekostiging voor personeelslasten en bekostiging voor MI. Daarnaast heeft de ondersteuningsbekostiging eigen kenmerken die zorgen voor complexiteit: de manier waarop de middelen verdeeld worden en de systematiek van meebetalen door instellingen aan overschrijdingen van het budget van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

De ondersteuningsbekostiging wordt op twee manieren verdeeld, door de samenwerkingsverbanden passend onderwijs (SWV) en door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), maar eerst wordt het totale budget voor ondersteuningsbekostiging per SWV bepaald. Hieronder wordt dit nader toegelicht.

1. De totale ondersteuningsbekostiging wordt per SWV berekend op basis van een normbedrag per leerling uit het SWV. Bij de normbedragen, die voor elk SWV hetzelfde zijn, wordt onderscheid gemaakt tussen een bedrag voor de lichte ondersteuning en zware ondersteuning en onderscheid tussen po en vo. Bij de

lichte ondersteuning po wordt rekening gehouden met het totaal aantal basisschoolleerlingen in het SWV en voor de zware ondersteuning po wordt dit aantal aangevuld met het aantal leerlingen op speciale scholen voor basisonderwijs (sbo). Bij de lichte ondersteuning vo wordt het budget bepaald op basis van het totaal aantal vo-leerlingen vermenigvuldigd met het aandeel lwoo- en pro-leerlingen 1-10-2012 in het samenwerkingsverband.[18] Voor de zware ondersteuning vo wordt rekening gehouden met het aantal vo-leerlingen in een samenwerkingsverband. Voor elke berekening geldt een apart normbedrag voor personeelslasten en een apart normbedrag voor MI.

2. De sbo en (v)so-scholen ontvangen een deel van deze ondersteuningsbekostiging van DUO. DUO haalt deze bekostiging uit het budget voor ondersteuningsbekostiging van het SWV. Voor sbo-scholen wordt deze ondersteuningsbekostiging door DUO verstrekt op basis van 2% van het totale aantal leerlingen van de bo-scholen in het SWV. Hier wordt dus met de aanname gewerkt dat scholen voor sbo gemiddeld gesproken plaats zullen bieden aan 2% van het aantal leerlingen op de deelnemende scholen voor bo. Er wordt niet gekeken naar het daadwerkelijke aantal leerlingen op de sbo-scholen. Hierdoor ontvangen de scholen voor sbo soms voor te veel en soms voor te weinig leerlingen bekostiging van DUO. Indien ze voor te weinig leerlingen bekostiging ontvangen, dan is het SWV verplicht deze bekostiging aan te vullen. Maar andersom, indien de scholen voor sbo voor te veel leerlingen bekostiging ontvangen, dan zijn ze niet wettelijk verplicht het surplus over te dragen aan het SWV. Scholen voor (v)so ontvangen de gehele ondersteuningsbekostiging vanuit het SWV. Dit is gebaseerd op het daadwerkelijke aantal leerlingen op de (v)so-scholen en de zwaarte van de door het SWV afgegeven toelaatbaarheidsverklaring (TLV). DUO maakt het budget waar de scholen recht op hebben direct over en haalt dit uit het budget dat de SWV'en krijgen voor zware ondersteuning. Dit is duidelijk eenvoudiger dan de '2%-systematiek' voor sbo-scholen omdat het op deze manier met één geldstroom geregeld is.
3. Het restant van de totale ondersteuningsbekostiging, dus uitgezonderd de middelen die sbo- en (v)so-scholen van DUO ontvangen, verdeelt het SWV. Zoals hiervoor beschreven, is het SWV in ieder geval verplicht extra middelen te verstrekken aan de scholen voor sbo die meer leerlingen hebben dan wordt aangenomen op basis van 2%. Daarnaast is het SWV verplicht middelen te verstrekken aan sbo- en (v)so-scholen voor de toename in het aantal leerlingen op 1 februari ten opzichte van 1 oktober of als een leerling naar het sbo of (v)so in een ander SWV gaat. De resterende middelen zet het SWV in volgens het eigen beleid, uitgewerkt in het ondersteuningsplan.

De systematiek van het meebetalen door scholen aan overschrijdingen van het ondersteuningsbudget werkt als volgt. Als het budget voor ondersteuningsbekostiging van een SWV overschreden wordt doordat de directe bekostiging die door DUO wordt verstrekt (punt 2 hierboven) meer bedraagt dan de totale ondersteuningsbekostiging per SWV (punt 1 hierboven), dan wordt hiervoor naar rato van het aantal leerlingen bekostiging verminderd bij de deelnemende scholen aan het desbetreffende SWV. Deze systematiek zorgt ervoor dat het Rijk altijd voldoende middelen heeft om te bekostigen en voorkomt dat leerlingen te gemakkelijk worden doorverwezen naar een sbo- of (v)so-school. Deze systematiek is niet alleen ingewikkeld maar daarnaast ook inconsistent. Bij een doorverwijzing vanuit een school voor bo naar een sbo-school, waardoor het budget voor de lichte ondersteuning kan worden overschreden, betaalt de sbo-school zelf niet mee in het geval van overschrijding van het budget. Aan de andere kant betalen (v)so-scholen wel mee aan overschrijdingen van het budget voor de zware ondersteuning, hoewel zij weinig invloed kunnen uitoefenen op het doorverwijzen naar het (v)so. Vanuit het doel van deze systematiek rond overschrijdingen gedacht om enigszins een rem te zetten op te gemakkelijk doorverwijzen, is dit dus niet logisch. Een dergelijke rem werkt alleen als die van toepassing is op scholen die via doorverwijzingen ook daadwerkelijk de uitputting van het budget beïnvloeden. De huidige inconsistentie van de systematiek maakt het nog moeilijker om die te begrijpen.

[18] De bekostiging van lichte ondersteuning VO is verder geen onderdeel van dit wetsvoorstel.

2.2.4 Bijzondere bekostiging

Tot slot bestaat er de mogelijkheid voor schoolbesturen om bijzondere bekostiging aan te vragen voor leerlingen uit bepaalde doelgroepen. Deze mogelijkheid is er onder andere voor nieuwkomers en leerlingen met een ernstige meervoudige beperking. Anders dan de overige onderdelen van de bekostiging, die van rijkswege toegekend worden, moet bijzondere bekostiging in veel gevallen worden aangevraagd. Een schoolbestuur krijgt binnen redelijke termijn te horen of de aanvraag wordt gehonoreerd en welke bekostiging er verstrekt wordt. Het gaat over het algemeen niet om grote aantallen leerlingen en de relatie tussen de aanwezigheid van leerlingen uit bepaalde categorieën en de bekostiging die ervoor verstrekt wordt is duidelijk. Sommige categorieën van bijzondere bekostiging kennen het onderscheid tussen personele bekostiging en bekostiging voor MI en ook de begrippen GGL, GPL en de formatieve onderbouwing komen voor. Tot op zekere hoogte speelt hier dus dezelfde problematiek.

2.2.5 Conclusie

De basisbekostiging maakt het grootste deel uit van de bekostiging voor bo-scholen. Daarnaast vormt de ondersteuningsbekostiging ook een groot deel van het budget voor sbo- en (v)so-scholen. De aanvullende bekostiging en bijzondere bekostiging zijn van belang voor scholen die onder een bepaalde doelgroep vallen (bijvoorbeeld kleine scholen) of leerlingen hebben uit een bepaalde doelgroep.

De basisbekostiging is complex omdat voor de toekenning van bekostiging aan een school gebruik wordt gemaakt van verschillende formules met veel verschillende paramaters en variabelen. Voor een groot deel komt dit door het gebruik van de begrippen GGL en de formatieve onderbouwing in de personele bekostiging en de berekening van het veronderstelde aantal groepen voor het groepsafhankelijke deel van de bekostiging voor MI. Ook bevat de basisbekostiging veel ongewenst sturende elementen. In de eerste plaats komt dat door de benamingen bekostiging voor personeelslasten en voor MI en de onderliggende pve's. Ook de formatieve onderbouwing is ongewenst sturend omdat die een klassengrootte impliceert, te meer door het verschil tussen onderbouw en bovenbouw. Tot slot is de basisbekostiging moeilijk te voorspellen, vooral vanwege het feit dat de bekostiging voor personeel op schooljaarbasis wordt toegekend. Hierdoor zijn er extra beschikkingsmomenten nodig en kan de bekostiging pas na afloop van het schooljaar definitief worden vastgesteld omdat de Rijksbegroting op basis van het kalenderjaar werkt.

In tegenstelling tot de basisbekostiging, zijn de ondersteuningsbekostiging, de aanvullende bekostiging en de bijzondere bekostiging niet voor alle scholen in het po van toepassing. Naast het voordeel van extra bekostiging leidt het voor scholen waarvoor vormen van deze bekostiging van toepassing zijn, tot extra complexiteit van de wijze waarop de totale bekostiging wordt toegekend. Voor een deel komt dit doordat voor deze vormen van bekostiging net als bij de basisbekostiging vaak gebruik wordt gemaakt van de parameters GGL en formatieve onderbouwing. Voor een ander deel hebben deze vormen van bekostiging eigen kenmerken die complexiteit toevoegen. Deze vormen van bekostiging hebben ook een ongewenst sturende werking, voor een deel weer via de formatieve onderbouwing, maar ook door de specifieke benamingen die ze hebben. Ook deze middelen zijn namelijk lumpsum.

2.3 Nieuwe systematiek

Met dit wetsvoorstel wordt de bekostiging voor scholen in het po aanzienlijk vereenvoudigd. De doelstelling is drieledig: het verminderen van de complexiteit, het verminderen van de onbedoeld sturende werking en het vergroten van de voorspelbaarheid van de te ontvangen bekostiging. Deze wet regelt daartoe op hoofdlijnen de volgende zaken:

1. De basisbekostiging gaat bestaan uit één bedrag per school en één bedrag per leerling voor alle bo-scholen. Voor de sbo-scholen en so-scholen wordt hetzelfde bedrag per leerling gehanteerd en komen drie verschillende bedragen per school, respectievelijk voor sbo-, so- en vso-scholen. Het bedrag per vso-leerling wordt gelijkgesteld aan het bedrag per vo-leerling. Als onderdeel van deze vereenvoudiging van de basisbekostiging worden de bekostiging voor personeelslasten, de bekostiging voor MI en het P&A-budget samengevoegd. De

parameters GGL en formatieve onderbouwing verdwijnen uit de basisbekostiging, inclusief het verschil tussen onderbouw en bovenbouw.

2. De bekostiging voor personeelslasten wordt voor het kalenderjaar toegekend in plaats van voor het schooljaar. In verband daarmee wordt de teldatum voor het leerlingenaantal waarvoor wordt bekostigd verschoven van 1 oktober t-1 naar 1 februari t-1. Ook wordt de groeiregeling voor het sbo en (v)so afgeschaft. Dit is de verplichting voor het samenwerkingsverband passend onderwijs (SWV) om middelen te geven aan sbo- en (v)so-scholen voor de toename in het aantal leerlingen op 1 februari ten opzichte van 1 oktober. De groeiregeling voor het bo blijft, maar zal worden aangepast vanwege de teldatumverschuiving. Dit wordt in lagere regelgeving verder uitgewerkt.
3. Het samenvoegen van de bekostiging voor personeel en MI en het schrappen van de parameters GGL en formatieve onderbouwing wordt ook doorgevoerd voor de aanvullende bekostiging, de bijzondere bekostiging en de ondersteuningsbekostiging. Daarbij is zoveel mogelijk aangesloten bij de terminologie van de vereenvoudiging van de bekostiging in de WVO en als gevolg daarvan wordt de huidige aanvullende bekostiging voortaan extra bekostiging genoemd en de huidige bijzondere bekostiging voortaan aanvullende bekostiging. Ondersteuningsbekostiging houdt dezelfde naam maar de bekostigingsstromen voor lichte ondersteuning en zware ondersteuning worden nu expliciet benoemd in de wet.
4. Er worden twee aanvullende vereenvoudigingsmaatregelen voor de ondersteuningsbekostiging doorgevoerd. Ten eerste wordt de ondersteuningsbekostiging voor scholen voor sbo door DUO toegekend op basis van het feitelijke aantal ingeschreven leerlingen in plaats van op basis van 2% van alle basisschoolleerlingen in het SWV. Ten tweede wordt de systematiek van meebetalen aan overschrijdingen van de ondersteuningsbekostiging van het SWV consistent gemaakt. Scholen betalen voortaan alleen mee als zij zelf met doorverwijzingen de overschrijding konden beïnvloeden.

De voorstellen op deze hoofdlijnen worden nu uitgebreid beschreven.

2.3.1 Vereenvoudiging basisbekostiging

Met deze wet wordt de basisbekostiging vereenvoudigd tot één bedrag per leerling voor alle bo-, sbo- en so-scholen. Het bedrag per vso-leerling wordt apart vastgesteld omdat het logischer is om de hoogte hiervan gelijk te stellen aan het bedrag per vo-leerling. Het bedrag per sbo-leerling en so-leerling was voorheen hoger respectievelijk lager dan het bedrag per bo-leerling. Het gelijkmaken van het bedrag per leerling wordt gecorrigeerd door het verhogen respectievelijk verlagen van het ondersteuningsbedrag per leerling. Het gelijkstellen van het bedrag per vso-leerling aan het bedrag per vo-leerling gebeurt op overeenkomstige wijze. Naast het bedrag per leerling, komen er vier bedragen per school: één bedrag voor een bo-school, één voor sbo-school, één voor een so-school en één voor een vso-school. Indien een school zowel so als vso aanbiedt, dan ontvangt die beide bedragen per school. Tot slot worden de bedragen per school verschillend vastgesteld afhankelijk van de schoolgrootte, zoals nu ook het geval is.

De basisbekostiging wordt dus omgevormd naar één bedrag per leerling en vier bedragen per school, hoewel hier zoals beschreven in de vorige alinea een paar kleine uitzonderingen op zijn (het bedrag per vso-leerling is anders en de bedragen per school verschillen afhankelijk van de schoolgrootte). Om de basisbekostiging om te vormen naar deze bedragen, zijn twee stappen nodig. Eerst worden de parameters geschrapt die nu gebruikt worden voor de bekostiging voor personeel, GGL en formatieve onderbouwing. Vervolgens worden er verschillende onderdelen van de huidige bekostiging samengevoegd, namelijk de bekostiging voor personeelslasten, bekostiging voor MI en het P&A-budget, om te komen tot één bedrag per leerling en de basisbedragen per school. Met de samenvoeging van deze onderdelen, komen de parameters die voorheen voor de bekostiging voor MI en het P&A-budget gebruikt werden, te vervallen. Omdat de basisbekostiging voor een groot deel van de bekostiging van alle po-scholen zorgt, zoals beschreven in paragraaf 2.2.1, levert deze vereenvoudiging van de basisbekostiging veel op wat betreft het verminderen van de complexiteit en de onbedoeld sturende werking van de bekostiging.

Afschaffing GGL, GPLOP en formatieve onderbouwing
De formatieve onderbouwing wordt met deze wet geschrapt, inclusief het verschil in hoogte van de bekostiging dat in de huidige bekostiging voor de onderbouw en de bovenbouw geldt. De huidige opslag voor onderbouwleerlingen wordt dan dus gelijk verdeeld over alle leerlingen. Ook de GGL wordt geschrapt. De hoogte van de bekostiging van een school is voortaan dus niet meer afhankelijk van de leeftijd van de leraren op die school. Het schrappen van de GPLOP maakt in de praktijk niet veel verschil. De verschillende bedragen, zoals de basisbedragen per leerling en het bedrag per school, worden nog steeds vastgesteld op een hoogte die voldoet aan de redelijke behoeften van een in normale omstandigheden verkerende school. Het schrappen van de GPLOP heeft dus geen gevolgen voor de hoogte van de bekostiging, alleen worden in de berekening van de bekostiging de gemiddelde personeelslasten niet meer als zodanig benoemd.

Samenvoegen bekostiging voor personeel, MI en P&A-budget
De tweede stap om te komen tot de basisbedragen is het samenvoegen van de bekostiging voor personeelslasten, de bekostiging voor MI en het P&A-budget. De wettelijke grondslag voor de basisbedragen wordt geformuleerd in algemene zin, zodat duidelijk is dat deze voor zowel personeelslasten, personeelsbeleid als materiële instandhouding zijn bedoeld. Dit is ook op deze manier gedaan in de WVO als onderdeel van het Wetsvoorstel vereenvoudiging bekostiging VO. Doordat de bekostiging voor MI en het P&A-budget worden geschrapt als zelfstandige bekostigingsonderdelen, kunnen er bekostigingsparameters vervallen en wordt de bekostiging dus eenvoudiger. Het samenvoegen van de bekostigingsonderdelen leidt verder tot twee inhoudelijke wijzigingen. De eerste heeft betrekking op loon- en prijsontwikkelingen en de tweede op het faciliteren van ruimte voor de lichamelijke opvoeding.

De eerste inhoudelijke wijziging naar aanleiding van het samenvoegen van de genoemde bekostigingsonderdelen, betreft de wijze waarop de bekostiging wordt bijgesteld voor loon- en prijsontwikkelingen. Voorheen was het Rijk wettelijk verplicht om de bekostiging voor MI aan te passen voor prijsbijstellingen, maar voor de bekostiging voor personeelslasten bestond geen wettelijke verplichting om die aan te passen voor loonontwikkelingen. Het samenvoegen van de bekostigingsonderdelen voor MI en personeelslasten noopt dus om een keuze hierin te maken. Er is voor gekozen om aan te sluiten bij de systematiek van het vo en loon- en prijsontwikkelingen altijd in de bekostiging te verwerken, tenzij er vanwege begrotingstechnische overwegingen voor wordt gekozen om dit niet te doen. Dit zal echter slechts bij uitzondering gebeuren en kan zich bijvoorbeeld voordoen als er Rijksbreed een nullijn wordt afgesproken. Uit een vergelijking van de loon- en prijsbijstellingen tussen het po en vo door de jaren heen blijkt dat waar het vo in sommige jaren geen prijsbijstelling kreeg, dit in andere jaren weer werd gecompenseerd, waardoor de bijstellingen in het po en het vo uiteindelijk van vergelijkbare orde van grootte waren.

De tweede inhoudelijke wijziging naar aanleiding van het samenvoegen van de bekostigingsonderdelen voor personeelslasten, MI en het P&A-budget heeft betrekking op de wijze waarop gemeenten het aantal uren berekenen waarvoor zij ruimte beschikbaar moeten stellen of bekostiging moeten verstrekken aan scholen voor de lichamelijke opvoeding. Voorheen werd voor deze berekening aangesloten bij de berekening van het genormeerde aantal groepen, één van de parameters van de bekostiging voor MI. Door het vervallen van de berekening van het aantal groepen als bekostigingsparameter, wordt de gemeenteraad verplicht om bij verordening een regeling vast te stellen hoe zij het aantal veronderstelde groepen berekent waarvan uitgegaan wordt bij het faciliteren van de lichamelijke opvoeding. De gemeenteraad stelt bij verordening nu ook al een regeling vast met betrekking tot onder andere de oppervlakte en de indeling van schoolgebouwen. De nieuwe verplichting sluit dus aan bij een al gangbare werkwijze.

2.3.2 Bekostiging op kalenderjaarbasis

De tweede hoofdlijn van de vereenvoudiging is het volledig toekennen van de bekostiging op kalenderjaarbasis. Zoals toegelicht in paragraaf 2.2 wordt de bekostiging voor personeelslasten momenteel op basis van het schooljaar toegekend. De bekostiging voor MI wordt op basis van het kalenderjaar toegekend. Door volledig over te stappen

op kalenderjaarbekostiging komt dit verschil dus te vervallen. Dit leidt tot grotere voorspelbaarheid omdat de loon- en prijsbijstelling dan voortaan in één keer kan plaatsvinden en tijdens het lopende boekjaar wordt verwerkt.

Verschuiving teldatum
De overgang naar kalenderjaarbekostiging gaat gepaard met een verschuiving van de teldatum die gehanteerd wordt als uitgangspunt voor de bekostiging naar 1 februari t-1. De huidige teldatum van 1 oktober t-1 handhaven zou problemen hebben opgeleverd in de uitvoering en schoolbesturen en SWV te laat zekerheid geven over de te ontvangen bekostiging omdat deze datum slechts drie maanden voor het kalenderjaar ligt waar de bekostiging voor wordt toegekend. Deze periode van drie maanden is niet toereikend om voor de hele sector po alle telgegevens te verwerken voor de start van het kalenderjaar. De kalenderjaarbekostiging in het voortgezet onderwijs (vo) werkt wel met 1 oktober direct voorafgaand aan het bekostigingsjaar als teldatum, maar het aantal scholen in het vo is ook veel lager waardoor de uitvoering sneller verloopt. Daarnaast wordt de bekostiging altijd eerst toegekend op basis van een voorlopige leerlingentelling die pas later definitief wordt op basis van controles van accountants. Dit leidt dus nog kort voor de start van het jaar waar de bekostiging voor wordt toegekend tot fluctuaties in de hoogte van de te ontvangen bekostiging. Die fluctuaties zijn door de schaalgrootte voor schoolbesturen in het vo over het algemeen goed op te vangen, maar in het po zouden deze fluctuaties problematisch zijn. Door de verschuiving van de teldatum naar 1 februari t-1, weten de schoolbesturen en SWV in het po altijd op tijd waar ze aan toe zijn. Dat draagt bij aan de voorspelbaarheid van de te ontvangen bekostiging. Bijkomend voordeel van de nieuwe teldatum 1 februari is dat deze midden in het schooljaar valt en daarmee representatiever is voor het werkelijke aantal leerlingen op een school.

Afschaffing groeibepaling sbo en (v)so
De verschuiving van de teldatum naar 1 februari heeft tot gevolg dat de huidige groeibepaling voor het sbo en het (v)so niet langer nodig is en daarom wordt de bepaling met deze wet geschrapt. De groeibepaling houdt in dat sbo- en (v)so-scholen groeibekostiging krijgen op basis van het verschil in het aantal leerlingen tussen 1 oktober en 1 februari en is bedoeld om te compenseren voor groei in de eerste helft van het schooljaar. Compensatie voor deze groei was nodig, omdat deze scholen anders voor een te laag aantal leerlingen bekostigd werden. Maar met de nieuwe teldatum 1 februari zal dergelijke groei voortaan al in het leerlingenaantal zitten. De groeibepaling is daardoor niet meer nodig. Een risico is dat de teldatum 1 februari en het afschaffen van de groeibepaling tot onbedoelde, negatieve gedragseffecten kunnen leiden. Scholen zouden in voorkomende gevallen om financiële redenen kunnen wachten tot na 1 februari met het doorverwijzen naar een andere onderwijsvorm. Zelf zouden zij dan een jaar langer bekostiging voor de betreffende leerlingen ontvangen en de ontvangende sbo- of (v)so-school zou de bekostiging voor deze leerlingen een jaar mislopen. Daarom introduceert deze wet een alternatieve bepaling voor de situatie waarin na 1 februari een meer dan gemiddeld aantal leerlingen wordt doorverwezen naar sbo- en (v)so-scholen. De SWV worden verplicht in het ondersteuningsplan te voorzien in de wijze waarop wordt vastgesteld dat sprake is van een meer dan gemiddelde toename van het aantal leerlingen en de wijze waarop dit financieel wordt gecompenseerd aan de sbo- en (v)so-scholen.[19] De PO-Raad maakt hier een handreiking voor.

Aanvang, beëindiging en samenvoeging bekostiging
Tot slot heeft de introductie van de kalenderjaarbekostiging ook gevolgen voor de systematiek rondom de aanvang en beëindiging van de bekostiging van een school en voor de bekostiging in het geval van samenvoeging van scholen.

[19] Merk op dat er voor het bo een groeibepaling is met een ander karakter, deze blijft gehandhaafd in aangepast vorm. Deze groeibepaling ziet niet op het verschil in het aantal leerlingen tussen 1 oktober en 1 februari maar heeft betrekking op groei boven een bepaalde drempelwaarde. Dergelijke groei kan van maand tot maand optreden waarbij de verschillen tussen scholen groot zijn. Dit heeft bijvoorbeeld met de instroom van 4-jarigen gedurende het schooljaar te maken maar ook bijvoorbeeld de komst van een asielzoekerscentrum in de buurt kan tot dergelijke groei leiden. De groeibepaling voor het bo blijft dus gehandhaafd maar er wordt momenteel overlegd met de sector om de onderliggende systematiek in de lagere regelgeving te moderniseren.

Wat betreft de aanvang van de bekostiging bij de oprichting van een nieuwe school blijft het logisch om per 1 augustus, aan het begin van het schooljaar, te starten met de bekostiging. De bekostiging wordt weliswaar per kalenderjaar toegekend en verstrekt, maar voor het eerste kalenderjaar zal slechts voor vijf maanden bekostiging worden toegekend, namelijk vanaf augustus tot het einde van het kalenderjaar. Aangezien het hier nieuwe scholen betreft, is in deze gevallen nog geen leerlingenaantal bekend. De nieuwe school wordt de eerste vijf maanden voorlopig bekostigd op basis van een prognosetelling. Vervolgens wordt de bekostiging voor de eerste vijf maanden aangepast op basis van het werkelijk aantal leerlingen op 1 oktober van dat schooljaar. Voor het daaropvolgende kalenderjaar wordt de bekostiging voorlopig toegekend aan de hand van de telling van 1 oktober en vervolgens op basis van de officiële telling van 1 februari in dat jaar definitief vastgesteld.[20] Het kalenderjaar daarna wordt de nieuwe school net als de bestaande scholen bekostigd op basis van 1 februari t-1. Voor de beëindiging van de bekostiging bij het sluiten van een school geldt het volgende. Als de bekostiging vanaf een bepaald schooljaar wordt stopgezet, kan dit vanaf het einde van het laatste schooljaar worden doorgevoerd door de betreffende kalenderjaarbeschikking opnieuw vast te stellen en de bekostiging voor de laatste vijf maanden van het kalenderjaar eruit te halen.

Wat betreft de bekostiging in het geval van samenvoeging van scholen, zijn er twee veranderingen als gevolg van dit wetsvoorstel. Ten eerste wordt voortaan het restant van de gehele kalenderjaarbekostiging van de opgeheven school uitgekeerd aan de overgebleven school na samenvoeging. Voorheen gold dit alleen voor de MI, maar vanwege het samenvoegen van de bekostiging voor personeelslasten en MI en de overgang naar kalenderjaarbekostiging geldt dit voortaan voor de gehele bekostiging. Ten tweede is in de wet opgenomen dat er nadere regels gesteld worden om duidelijk te maken wanneer er sprake is van samenvoeging van scholen voor de bekostiging. Dit wordt nader uitgewerkt in lagere regelgeving. In ieder geval zal er sprake moeten zijn van instroom van leerlingen van de opgeheven school in de overgebleven school om het restant van de gehele kalenderjaarbekostiging van de opgeven school, zoals hierboven toegelicht, uit te keren aan de overgebleven school.

2.3.3 Vereenvoudiging aanvullende en bijzondere bekostiging

De aanvullende en bijzondere bekostiging worden met deze wet grotendeels op dezelfde wijze aangepast als de basisbekostiging. Deze vormen van bekostiging zullen in ieder geval ook op basis van het kalenderjaar worden toegekend. Indien van toepassing, worden ook bij deze vormen van bekostiging onderdelen voor personeelslasten en MI samengevoegd en de GGL en de formatieve onderbouwing uit de bekostigingsformules gehaald. Daarnaast is aansluiting gezocht bij de terminologie van de vereenvoudiging in de WVO. Als gevolg daarvan wordt aanvullende bekostiging voortaan extra bekostiging genoemd en bijzondere bekostiging wordt aanvullende bekostiging.

De aanvullende en bijzondere bekostiging worden dus weliswaar op een vergelijkbare wijze als de basisbekostiging vereenvoudigd, maar er is niet voor gekozen deze vormen van bekostiging samen te voegen met de basisbekostiging. In een bekostigingsbeschikking blijven deze vormen van bekostiging daardoor zelfstandig zichtbaar. Hier blijven er weliswaar meer parameters in de beschikking, maar op deze manier wordt recht gedaan aan de specifieke doeleinden waarvoor de aanvullende en bijzondere bekostiging worden verstrekt. Verdere vereenvoudiging zou snel tot grote herverdeeleffecten leiden en geen recht doen aan de schoolspecifieke omstandigheden.

2.3.4 Aanvullende maatregelen ondersteuningsbekostiging

De ondersteuningsbekostiging wordt ook vereenvoudigd op dezelfde wijze als de basisbekostiging, hetgeen een aanzienlijke vereenvoudiging voor de sbo- en (v)so-scholen oplevert. Zoals eerder aangegeven vormt de ondersteuningsbekostiging namelijk een groot deel van de totale bekostiging van deze scholen. Daarnaast worden twee aanvullende vereenvoudigingsmaatregelen bij de ondersteuningsbekostiging

[20] Merk op dat in deze gevallen dan in feite wel met een teldatum van 1 oktober wordt gewerkt die slechts 3 maanden ligt voor aanvang van het kalenderjaar waar de bekostiging voor wordt verstrekt (t-3 maanden). Maar omdat het hier alleen om nieuwe scholen gaat, zal het op tijd verwerken van de gegevens geen probleem zijn.

doorgevoerd: de 2%-systematiek wordt afgeschaft en de systematiek van meebetalen aan overschrijdingen wordt consistent gemaakt.

Afschaffen 2%-systematiek
De ondersteuningsbekostiging voor sbo-scholen wordt voortaan op basis van het daadwerkelijke aantal ingeschreven leerlingen op de betreffende school toegekend door DUO, die dit daarvoor uit het budget voor ondersteuningsbekostiging van het SWV haalt. Daarmee wordt dit op dezelfde wijze gedaan als momenteel al bij het (v)so. Zoals beschreven in paragraaf 2.2.3 gaat de huidige systematiek voor het te bekostigen leerlingenaantal uit van 2% van het totale aantal basisschoolleerlingen in het SWV waar de betreffende sbo-school deel van uitmaakt. Als de sbo-school in werkelijkheid meer leerlingen heeft, is het SWV verplicht hiervoor te compenseren, maar voor de omgekeerde situatie is wettelijk niets geregeld. Door de ondersteuningsbekostiging van Rijkswege toe te kennen op basis van het daadwerkelijke aantal ingeschreven leerlingen wordt de systematiek eenvoudiger. Bijkomend voordeel is de consistentie met de systematiek voor het (v)so. Om op basis van het daadwerkelijke aantal ingeschreven leerlingen te bekostigen, is het nodig dat toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) door de sbo-scholen voor de leerlingen worden geregistreerd bij DUO. Dit doen (v)so-scholen momenteel ook al voor hun leerlingen. Als gevolg hiervan wordt automatisch bijgehouden of een SWV een leerling heeft doorverwezen naar een school voor sbo in een ander SWV. DUO kan de betreffende school voor sbo dan ook direct bekostigen en dit inhouden op de bekostiging van het SWV waar de leerling vandaan komt.

Consistentie meebetalen aan overschrijdingen
De systematiek van het meebetalen aan overschrijding van het budget voor ondersteuningsbekostiging van het SWV bij het doorverwijzen van leerlingen naar een andere onderwijsvorm, wordt consistent gemaakt. Zoals beschreven in paragraaf 2.2.3 is deze systematiek momenteel niet consistent in het wel of niet meebetalen aan overschrijdingen. In figuur 4 worden de huidige en de nieuwe situatie schematisch weergegeven met twee tabellen. Scholen gaan in de nieuwe situatie alleen nog meebetalen aan de overschrijding als zij dit zelf met doorverwijzingen konden beïnvloeden. De systematiek op zich blijft redelijk complex. Maar zoals ook beschreven in paragraaf 2.2.3 is dit nodig voor enige zelfregulering in het doorverwijzen, door financiële gevolgen te verbinden aan het doorverwijzen van leerlingen naar een duurdere onderwijsvorm.

Wie betaalt mee? (huidige situatie)	**Regulier**	**Licht**	**Zwaar**
Lichte ondersteuning PO	X		
Lichte ondersteuning VO	X	x	x
Zware ondersteuning PO	X	x	x
Zware ondersteuning VO	X	x	x

Figuur 4.A: Meebetalen aan overschrijding van het ondersteuningsbudget, huidige situatie.

Wie betaalt mee? (nieuwe situatie)	**Regulier**	**Licht**	**Zwaar**
Lichte ondersteuning PO	X		
Lichte ondersteuning VO	X		

Zware ondersteuning PO	X	x	
Zware ondersteuning VO	X	x	

Figuur 4.B: Meebetalen aan overschrijding van het ondersteuningsbudget, nieuwe situatie.

Wijzigingen WVO
Voor de vereenvoudiging van de ondersteuningsbekostiging zijn, naast wijzigingen van de WPO en de WEC, ook wijzigingen van de WVO nodig. De teldatum voor de SWV in het vo blijft 1 oktober t-1, net als voor de scholen die lichte ondersteuning bieden (lwoo en pro). Maar wat betreft de zware ondersteuning gaat de teldatum mee naar 1 februari t-1. Dit komt doordat de bekostiging voor het vso onderdeel is van de bekostiging van het primair onderwijs (artikel 1 op de OCW-begroting. Het gevolg is dat het SWV bekostigd wordt op basis van een andere teldatum dan waarvan de vso-scholen bekostiging ontvangen. Het gevolg van twee teldata is dat het SWV VO al voor haar teldatum van 1 oktober, voordat haar bekostiging berekend wordt, weet hoeveel bekostiging er wordt ingehouden doordat het direct van het Rijk aan de vso-scholen wordt toegekend. De WVO wordt ook aangepast om de systematiek in bovenstaande tabel met betrekking tot meebetalen bij overschrijding van de ondersteuningsbekostiging van het SWV te bewerkstelligen: scholen met lwoo- en pro-leerlingen hoeven niet langer mee te betalen bij overschrijding van het budget voor lichte ondersteuning en scholen voor vso hoeven niet meer mee te betalen bij overschrijding van het budget voor zware ondersteuning.

2.3.5 Conclusie

Ter afsluiting van deze paragraaf is hieronder een voorbeeld uitgewerkt van de vereenvoudigde bekostigingssystematiek. In het voorbeeld is de bekostiging weergegeven voor een basisschool, die op basis van de teldatum wordt verstrekt. Dit is exclusief eventuele aanvullende bekostiging waar de school recht op zou kunnen hebben en de ondersteuningsbekostiging die vanuit het SWV kan worden ontvangen.

Het voorbeeld is uitgewerkt voor een basisschool met één vestiging met 120 leerlingen op 1 februari. Voor de extra bekostiging voor het onderwijsachterstandenbeleid is uitgegaan van een achterstandsscore van de school van 18. De bedragen zijn indicatief. Deze zullen in de AMvB's en ministeriële regelingen die onder de wetten vallen worden uitgewerkt.

Onderdeel	Formule (bedrag)	Totaal (x aantal)
Basisbedrag per leerling	€ 4.900 per leerling	€ 588.000
Prestatiebox	€ 188 per leerling	€ 22.600
Vast bedrag per school	€ 88.000 (als school meer dan 99 leerlingen)	€ 88.000
Kleinescholentoeslag	€ 198.000 - € 1.320 per leerling	€ 39.600
Onderwijsachterstanden	€ 530 per achterstandseenheid	€ 9.500
Totaal		€ 747.700

Figuur 5: voorbeeld van de bekostiging voor een school met het nieuwe bekostigingsmodel.

3. Verhouding tot hoger en nationaal recht (GW/WVO)

PM

4. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de gevolgen van de vereenvoudiging van de bekostiging voor schoolbesturen en belanghebbenden, met uitzondering van de financiële gevolgen. Die worden in paragraaf 7 beschreven.

Meer inzicht in te ontvangen bekostiging
Een gevolg van het vervallen van een groot aantal parameters is dat de bekostigingsbeschikking minder uitgebreid en veel overzichtelijker is. Daardoor zal de

vereenvoudiging voor schoolbesturen en belanghebbenden (zoals medezeggenschapsraden, schoolleiders en raden van toezicht) naar verwachting leiden tot meer begrip en kennis van de bekostigingssystematiek. Hierdoor krijgt men een duidelijker inzicht in de totstandkoming van de bekostiging. Samen met het verdwijnen van de sturende elementen in de bekostiging zal dit naar verwachting bijdragen aan een beter gesprek tussen schoolbestuurders en belanghebbenden over de wijze waarop de middelen worden besteed. De vereenvoudiging kan op deze wijze bijdragen aan een toename van de doelmatigheid van de uitgaven. Ook wordt de te ontvangen bekostiging voorspelbaarder door de overstap op kalenderjaarbekostiging, de uitkering van de loon- en prijsbijstelling in één keer en de verschuiving van de teldatum naar 1 februari t-1 zoals beschreven in paragraaf 2.3.2. Door deze wijzigingen hoeven schoolbesturen minder voorzichtig te begroten, minder reserves aan te houden en kan de inzet van de middelen worden geoptimaliseerd. Voor de start van het daaropvolgende schooljaar kunnen scholen inschatten hoe hoog de bekostiging zal zijn in het volgend schooljaar. Deze informatie kunnen ze betrekken in de inrichting van het daaropvolgende schooljaar, bijvoorbeeld voor de omvang van het personeelsbestand. Ook sluit de kalenderjaarbekostiging beter aan op de verantwoording en de jaarverslagen die op basis van kalenderjaren werken.

Registreren toelaatbaarheidsverklaringen
Voor het sbo wordt voortaan de ondersteuningsbekostiging direct vanuit het Rijk bekostigd op basis van het aantal ingeschreven leerlingen. In verband hiermee zullen sbo-scholen voortaan de TLV's dienen te registreren, omdat anders niet door het Rijk vastgesteld kan worden of de leerling terecht staat ingeschreven op de sbo-school. Deze nieuwe verplichting is echter alleen nieuw in relatie tot de registratie en administratie, aangezien het SWV nu ook al TLV's afgeeft voor sbo-leerlingen, maar die nog niet geregistreerd worden bij het Rijk. Een voordeel van het registreren is dat het Rijk dan kan vaststellen of een sbo-leerling naar een school gaat van het oorspronkelijke SWV, waar die op basis van zijn adres is ingedeeld op het moment van doorverwijzing, of naar een school van een ander SWV. Dit is relevant omdat het SWV dat de leerling doorverwees, momenteel verplicht is om de middelen over te hevelen als de leerling naar een school gaat van een ander SWV. Doordat de TLV's voortaan worden geregistreerd bij het Rijk, zal direct worden verrekend met de bekostiging die vanuit het Rijk verstrekt wordt. SWV'en hoeven dit dan niet meer bij te houden en te regelen. Daarnaast hoeven de ouders, de nieuwe school en het SWV in dergelijke gevallen niet meer een tweede keer het proces te doorlopen om een TLV vast te leggen.

Jaarrekening
De vereenvoudiging heeft gevolgen voor de balans in de jaarrekeningen van schoolbesturen door de overgang naar kalenderjaarbekostiging. Dit komt doordat schoolbesturen zich verantwoorden op basis van een baten-lasten stelsel. Hierdoor rekenen zij lasten en baten toe aan de maand waarop die betrekking hebben, ongeacht of dit in diezelfde maand ook tot uitgaven of ontvangsten heeft geleid. In de huidige systematiek wordt de bekostiging voor personeelslasten op schooljaarbasis verstrekt. Het betaalritme verschilt per maand, waardoor in de maanden augustus t/m december een schoolbestuur een kleiner deel van het geld ontvangt dan het deel wat zij als baat aan die maanden toerekent op basis van de beschikking die voor dat schooljaar is afgegeven. Het verschil hiertussen wordt als een vordering opgenomen. Door de overgang naar kalenderjaarbekostiging, vervalt de beschikking op schooljaarbasis en daarmee de grondslag voor het opnemen van de vordering. Dit heeft gevolgen voor de balanspositie van schoolbesturen. Dit wordt de komende tijd nader uitgewerkt en indien nodig worden hier nadere afspraken over gemaakt met de accountants en de PO-Raad.

5. Uitvoering

DUO is verantwoordelijk voor de uitvoering van de bekostiging in het primair onderwijs. Ter voorbereiding van de uitvoering van dit wetsvoorstel heeft DUO een impactanalyse uitgevoerd, zodat er op voorhand rekening wordt gehouden met eventuele uitvoeringstechnische consequenties. DUO heeft een globale schatting gegeven van de benodigde uren voor implementatie, een inschatting gegeven van een realistisch en haalbaar tijdpad en aangegeven welke onderdelen op voorhand niet uitvoerbaar zijn of waarvoor aanpassing vanuit uitvoeringstechnische overwegingen wenselijk is. Het

wetsvoorstel wordt vooralsnog uitvoerbaar geacht, mits DUO nauw betrokken blijft bij het wetsvoorstel en er verdere afspraken over de uitwerking worden gemaakt.

- Uitvoeringstoets PM

6. Toezicht en handhaving

Het wetsvoorstel heeft consequenties voor de werkzaamheden van accountants en het toezicht op scholen door de Inspectie van het Onderwijs. Accountants hoeven geen controle meer uit te voeren op de GGL. Hierdoor vervalt de onderzoeksprocedure naar de GGL in het assurance-rapport. Het onderwijsaccountantsprotocol zal hierop worden aangepast.

Door de afschaffing van de groeiregeling in het sbo en (v)so, zoals beschreven in paragraaf 2.3.2, moeten SWV voortaan in hun ondersteuningsplan omschrijven hoe om te gaan met een meer dan gemiddelde toename van het aantal doorverwezen leerlingen na 1 februari. De Inspectie gaat hierop toezien.

7. Financiële gevolgen

In deze paragraaf worden de financiële gevolgen beschreven. Eerst de herverdeeleffecten voor de instellingen en vervolgens de gevolgen voor de Rijksbegroting.

7.1 Herverdeeleffecten

De invoering van de vereenvoudiging van de bekostiging leidt voor scholen, schoolbesturen en SWV tot een herverdeling van de middelen. Er zijn instellingen die meer middelen ontvangen en er zijn instellingen die minder ontvangen. In deze paragraaf wordt nu eerst een overzicht gegeven van de omvang van de herverdeeleffecten. Vervolgens worden de herverdeeleffecten verklaard in relatie tot de verschillende maatregelen van de vereenvoudiging.[21]

7.1.1 Omvang van de herverdeeleffecten

Voor figuur 6 zijn de herverdeeleffecten op bestuursniveau berekend en zijn de besturen vervolgens ingedeeld in verschillende categorieën afhankelijk van de omvang van de herverdeeleffecten in relatie tot de totale bekostiging.[22] Veruit de meeste schoolbesturen (circa 82%) hebben naar verwachting te maken met een herverdeeleffect tussen de -3% en +3% van de totale bekostiging die een bestuur ontvangt. Onder deze besturen valt 95% van alle scholen. De overige besturen hebben te maken met een groter (positief of negatief) herverdeeleffect. Het meest negatieve en positieve herverdeeleffect zijn op basis van deze berekening respectievelijk ongeveer -7,8% en +13,0%.

Overzicht herverdeeleffecten ingedeeld op bestuursniveau

Categorie verschil%	Aantal besturen	Aantal scholen	Aantal leerlingen	Gemiddelde schoolgrootte	Verschil bekostiging	Gemiddeld per bestuur
-10% of minder	-	-	-	-	-	-
-5 tot -10%	15	18	2.858	159	-€ 1.044.941	-€ 69.663
-3 tot -5%	60	167	27.170	163	-€ 6.474.447	-€ 107.907
-1 tot -3%	200	1.287	256.853	200	-€ 27.834.962	-€ 139.175
0 tot -1%	215	2.138	472.059	221	-€ 15.103.927	-€ 70.251

[21] De herverdeeleffecten in deze paragraaf zijn een inschatting, de exacte herverdeeleffecten zijn afhankelijk van de leerlingentelling in het jaar voorafgaand aan de inwerkingtreding. Voor de herverdeeleffecten in deze paragraaf is gebruik gemaakt van de meest recent beschikbare teldatum, in dit geval 1 oktober 2018. Via de website van de PO-Raad zijn de herverdeeleffecten op basis van deze teldatum en die van een jaar eerder per school en per bestuur beschikbaar gesteld. In de komende jaren zullen deze herverdeeleffecten jaarlijks tot het moment van inwerkingtreding worden gepubliceerd.

[22] De totale bekostiging bestaat in dit geval uit de basisbekostiging, extra bekostiging (voorheen aanvullende bekostiging), ondersteuningsbekostiging o.b.v. afgegeven TLV's en de Prestatiebox. De verschuiving van de teldatum en de afschaffing van de 2%-systematiek voor het sbo zijn geen onderdeel van de getoonde herverdeeleffecten.

0 tot +1%	188	1.819	421.640	232	€ 11.592.971	€ 61.665
+1 tot +3%	190	1.135	287.415	253	€ 29.172.850	€ 153.541
+3 tot +5%	64	131	29.617	226	€ 6.651.457	€ 103.929
+5 tot +10%	32	41	9.547	233	€ 3.292.350	€ 102.886
+10 tot +25%	1	1	64	64	€ 58.069	€ 58.069
+25% of meer	-	-	-	-	-	-
Eindtotaal	971	6.737	1.507.223	1.552	-97.918	321

Figuur 6: Overzichtstabel van de herverdeeleffecten op bestuursniveau.

Op schoolniveau is de omvang van de herverdeeleffecten vergelijkbaar. Ongeveer 71% van alle scholen heeft naar verwachting te maken met een herverdeeleffect tussen de -3% en +3%. De andere scholen hebben te maken met een positiever of negatiever herverdeeleffect. De uitschieters zijn op basis van de berekening ongeveer -9,4% en +14,0%. De daadwerkelijke herverdeeleffecten voor scholen zijn ook afhankelijk van de keuzes die schoolbesturen en samenwerkingsverbanden maken bij het verdelen van de middelen.

7.1.2 Verklaring van de herverdeeleffecten

De meeste maatregelen van de vereenvoudiging leiden tot herverdeeleffecten, maar niet allemaal.
Het samenvoegen van de personele en materiële bekostiging leidt bijvoorbeeld niet tot herverdeeleffecten. De maatregelen die tot de grootste herverdeeleffecten leiden zijn de afschaffing van de GGL en de afschaffing van de formatieve onderbouwing (inclusief het onderscheid in onderbouw- en bovenbouwleerlingen). Daarnaast hebben de verschuiving van de teldatum vanwege de overgang naar kalenderjaarbekostiging en de afschaffing van de 2%-systematiek bij de ondersteuningsbekostiging een zekere invloed. Andere maatregelen, zoals het samenvoegen van het P&A-budget met de basisbedragen, leiden ook tot herverdeeleffecten maar in mindere mate. Voor de herverdeeleffecten is bekeken in hoeverre deze zich in bepaalde mate specifiek voordoen bij scholen of schoolbesturen uit een bepaalde richting, met een bepaalde grootte of vanuit een bepaalde provincie. Hieruit volgen echter geen verschillen die niet al verklaard zijn door de GGL en het percentage onderbouwleerlingen. Dit zal ook worden gemonitord, zie daarvoor paragraaf 10.

<u>Afschaffing van de GGL</u>
Doordat de bedragen niet meer gecorrigeerd worden voor de gemiddelde leeftijd van de leraren op school, zullen scholen die boven de landelijke gemiddelde leeftijd zitten minder bekostiging ontvangen en scholen die onder het landelijk gemiddelde zitten meer. Aangezien de gemiddelde leeftijd van de leraren verandert in de tijd, kan het herverdeeleffect van een school jaar op jaar verschillen. Hoe dan ook verklaart deze maatregel het grootste deel van de herverdeeleffecten. Over het algemeen geldt, hoe hoger de GGL van een school, hoe negatiever het herverdeeleffect en andersom. Dit is zichtbaar in figuur 7. Hierin zijn de herverdeeleffecten op schoolniveau weergegeven. In de laatste kolom staat de gemiddelde GGL die hoort bij de scholen die te maken hebben met een herverdeeleffect die valt binnen de categorie uit de eerste kolom.

Overzicht herverdeeleffecten ingedeeld op schoolniveau

Categorie verschil%	Aantal scholen	Aantal leerlingen	Gemiddelde schoolgrootte	Verschil bekostiging	Gemiddeld per school	Gemiddelde GGL
-10% of minder	-	-	-	€ 0	€ 0	-
-5 tot -10%	238	30.386	128	-€ 12.629.827	-€ 53.066	45,87
-3 tot -5%	769	150.788	196	-€ 36.588.283	-€ 47.579	43,75
-1 tot -3%	1.570	347.189	221	-€ 43.575.211	-€ 27.755	42,07
tot -1%	926	225.793	244	-€ 7.464.456	-€ 8.061	40,52
0 tot +1%	900	221.363	246	€ 6.855.271	€ 7.617	39,96
+1 tot +3%	1.361	327.191	240	€ 38.999.990	€ 28.655	37,80
+3 tot +5%	640	142.715	223	€ 31.807.305	€ 49.699	35,71

+5 tot +10%	327	61.476	188	€ 22.571.915	€ 69.027	33,39
+10 tot +25%	6	322	54	€ 332.715	€ 55.452	33,22
+25% of meer	-	-	-	€ 0	€ 0	-
Eindtotaal	6.737	1.507.223	224	€ 309.420	€ 46	39,89

Figuur 7: Overzichtstabel van de herverdeeleffecten op schoolniveau en de GGL.

Afschaffing formatieve onderbouwing
Het bedrag per leerling wordt voor een leerling tot en met 7 jaar lager en voor een leerling vanaf 8 jaar hoger dan voorheen. Het onderscheid in onderbouw- en bovenbouwleerlingen dat in de huidige wet op basis van de leeftijd wordt gemaakt, en tot uitdrukking komt in een hogere formatieve onderbouwing en dus meer bekostiging voor leerlingen tot en met 7 jaar, komt te vervallen. Voortaan wordt gelijke bekostiging voor onderbouw- en bovenbouwleerlingen verstrekt, ongeacht de leeftijd. Scholen die relatief meer leerlingen hebben van 8 jaar of ouder, zullen daardoor meer bekostiging ontvangen dan nu. Scholen die relatief meer leerlingen hebben die hooguit 7 jaar zijn, zullen minder bekostiging ontvangen. Uit figuur 8 valt af te lezen dat het herverdeeleffect voor een school positief is als het aantal leerlingen in de onderbouw minder dan de helft is. Als het aantal onderbouwleerlingen meer dan 50% van het aantal leerlingen op de school bedraagt, dan is het herverdeeleffect negatief.

Relatieve grootte onderbouw

% onderbouwleerlingen	Aantal scholen	Omvang herverdeeleffect	in %
<46%	2320	18.524.661	0,5%
46% - 48%	801	3.518.935	0,3%
48% - 50%	913	1.099.760	0,1%
50% - 52%	991	-3.470.598	-0,2%
52% - 54%	717	-5.376.921	-0,5%
> 54%	995	-13.986.417	-1,1%
Totaal	6737	309.420	0,0%

Figuur 8: Overzichtstabel van de herverdeeleffecten en het percentage onderbouwleerlingen.

Denominatie en krimp
Voorkomen moet worden dat de herverdeeleffecten specifiek neerslaan bij bepaalde groepen besturen. In dit kader is bekeken of besturen van een bepaalde denominatie met een grotere herverdeling (positief dan wel negatief) te maken hebben. In onderstaande tabel valt op dat antroposofische besturen gemiddeld een groter negatief herverdeeleffect hebben dan andere richtingen. Reformatorische schoolbesturen hebben juist gemiddeld een groter positief herverdeeleffect. Dit hangt sterk samen met de gemiddelde GGL van het onderwijspersoneel, bij antroposofische scholen is die hoger dan bij reformatorische scholen. Dit is echter geen blijvend effect. Als gekeken wordt naar de ontwikkeling van de GGL, een prognose gemaakt door Centerdata, zullen de antroposofische scholen relatief verjongen en de reformatorische scholen juist ouder personeel krijgen. Kortom, de getoonde herverdeeleffecten per denominatie zijn tijdelijk van aard en een momentopname.

Denominatie van een bestuur

% onderbouwleerlingen	Aantal besturen	Omvang herverdeeleffect	Gem GGL
Protestants-Christelijk	279	0,2%	39,43
Algemeen bijzonder	182	0,0%	40,29
Rooms-Katholiek	154	0,3%	39,40
Openbaar	135	-0,5%	40,50
Reformatorisch	44	3,1%	36,03
Samenwerking PC, RK	27	0,3%	39,41
Antroposofisch	19	-2,5%	41,78
Islamitisch	18	1,4%	36,26
Overige	107	-0,2%	40,49

Totaal	965	0,0%	39,89

Figuur 9: Overzichtstabel van de herverdeeleffecten in relatie tot denominatie van het bestuur.

Ook is bekeken of er bij scholen waar sprake is van krimp specifieke effecten optreden. Er is per provincie bekeken wat de gemiddelde effecten zijn. In onderstaande tabel is te zien dat de gemiddelde herverdeeleffecten per provincie niet erg van elkaar afwijken. Binnen de gemiddelden per provincie hangen eventuele herverdeeleffecten vooral samen met de GGL in de verschillende gemeenten per provincie. Dit effect wordt gemitigeerd doordat de scholen in krimpregio's over het algemeen veel bovenbouwleerlingen hebben.

Besturen per provincie

Provincie	Aantal besturen	Omvang herverdeeleffect	Gem GGL
Drenthe	21	-0,7%	40,77
Flevoland	23	0,0%	39,86
Friesland	46	-0,8%	40,75
Gelderland	158	0,0%	40,01
Groningen	27	-0,4%	40,24
Limburg	32	-0,4%	40,44
Noord-Brabant	112	0,4%	39,59
Noord-Holland	132	-0,3%	40,31
Overijssel	80	0,0%	39,85
Utrecht	102	0,4%	39,27
Zeeland	42	-0,2%	39,99
Zuid-Holland	190	0,1%	39,55
Totaal	965	0,0%	39,89

Figuur 10: overzichtstabel van de herverdeeleffecten per provincie.

Verschuiving van de teldatum naar 1 februari

De verschuiving van de teldatum leidt tot herverdeeleffecten omdat het aantal leerlingen op 1 februari naar verwachting hoger is dan het aantal leerlingen op 1 oktober. Dit komt voornamelijk vanwege de instroom van 4-jarigen gedurende het schooljaar. Het bedrag per leerling zal daarom verlaagd worden zodat de totaal beschikbare bekostiging gelijk blijft. Scholen waarvan het leerlingenaantal tussen 1 oktober en 1 februari meer is toegenomen dan gemiddeld, zullen daardoor meer middelen gaan ontvangen dan nu. Scholen waarbij het leerlingenaantal tussen 1 oktober en 1 februari minder is toegenomen dan gemiddeld, zullen minder middelen gaan ontvangen dan nu. Daarnaast wordt door de verschuiving van de teldatum het grootste deel van het schooljaar bekostigd op basis van een teldatum die eerder in de tijd ligt. Indien scholen dus te maken hebben met structurele leerlingendaling profiteren zij van de nieuwe teldatum. De verschuiving van de teldatum heeft dus verschillende gevolgen, waardoor het herverdeeleffect afhangt van de ontwikkeling van het aantal leerlingen op de school. Tot slot zorgt de nieuwe teldatum ervoor dat de groeiregeling voor het sbo en (v)so niet meer door het SWV uitgevoerd hoeft te worden. In plaats daarvan zal het bedrag per leerling worden opgehoogd, zodat dit geld direct bij de scholen terechtkomt. Als gevolg van deze maatregel ontvangen scholen per saldo niet meer bekostiging, maar ontvangen ze meer middelen direct van het Rijk en minder middelen van het SWV. Voor SWV betekent dit dus dat zij minder middelen ontvangen, maar ook overeenkomstig minder uitgaven hebben.

Afschaffing van de 2%-systematiek

Als een school voor sbo minder ingeschreven leerlingen heeft dan waar de school nu bekostiging voor krijgt op basis van de aanname van 2% van alle leerlingen in het SWV, dan zal deze school minder middelen ontvangen. Afhankelijk van de huidige afdracht van middelen aan het SWV, leidt dit ook tot minder middelen om te besteden. Als deze school meer ingeschreven leerlingen heeft, dan heeft dit geen gevolg voor het herverdeeleffect aangezien het SWV in de oude systematiek verplicht was de bekostiging aan te vullen zodat de sbo-school voor alle ingeschreven leerlingen bekostiging ontvangt. Ook hier geldt dat het merendeel van SWV minder middelen ontvangt omdat scholen voortaan direct bekostigd worden door het Rijk op basis van het aantal

ingeschreven leerlingen. Vroeger ontving het SWV een gedeelte van deze middelen en verstrekte deze aan de scholen. De SWV ontvangen dus minder middelen, maar hebben ook overeenkomstig minder uitgaven.

7.2 Gevolgen voor de Rijksbegroting

Na de invoering van de vereenvoudiging van de bekostiging wordt het beschikbare bedrag in de begroting op een andere manier verdeeld over de schoolbesturen en SWV dan nu het geval is. De parameters en variabelen veranderen, maar het beschikbare bedrag blijft hetzelfde. De invoering van deze wet gebeurt dus budgetneutraal. Met andere woorden, er gaat evenveel geld naar schoolbesturen en SWV als wanneer de bekostiging niet zou worden vereenvoudigd.

8. Administratieve lasten en regeldruk

Met de administratieve lasten worden de kosten bedoeld om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid die voortvloeien uit de wetgeving. Het gaat dan om het verzamelen, bewerken en verwerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie. De gevolgen van dit wetsvoorstel voor de administratieve lasten zijn in kaart gebracht met behulp van het zogenaamde standaardkostenmodel. Tevens is er met vertegenwoordigers van schoolbesturen over gesproken.

Als gevolg van het wetsvoorstel zullen de administratieve lasten voor scholen, besturen, SWV en andere stakeholders afnemen. Hoewel niet een hoofddoelstelling, is dit een belangrijk bijkomend voordeel van de vereenvoudiging. De vereenvoudiging leidt als volgt tot een vermindering van de administratieve lasten. Doordat het aantal bekostigingsparameters en de complexiteit van de bekostigingsformules aanzienlijk afnemen, krijgen schoolbesturen beter inzicht in hoe de bekostiging in elkaar zit. Hierdoor wordt het eenvoudiger om de beschikkingen door te nemen en er zijn ook minder beschikkingsmomenten. Daarnaast hoeven er minder gegevens te worden verzameld door schoolbesturen en SWV voor het toekennen van de bekostiging. Al met al is de inschatting dat de administratieve lasten als gevolg van de vereenvoudiging met ongeveer € 5 miljoen structureel zullen afnemen. Daar staat tegenover dat de bekostiging minder sturend wordt. Hierdoor worden besturen in samenwerking met de andere stakeholders nog meer geprikkeld om keuzes te maken naar hun eigen visie. De verwachting is dat dit vooral tot extra werkzaamheden leidt in het eerste jaar, omdat in dat jaar de overgang plaatsvindt en de keuzes voor de verdeling van de middelen nadrukkelijker gemaakt moeten worden. De inschatting is dat de kosten die hiermee gepaard gaan eenmalig ongeveer € 1 miljoen bedragen.

Nu wordt voor enkele specifieke maatregelen van de vereenvoudiging toegelicht hoe die de administratieve lasten beïnvloeden.

<u>Afschaffing van de GGL</u>
Door de afschaffing van het gebruik van de GGL vermindert de administratieve last voor scholen en besturen. Zij hoeven deze gegevens niet meer voor de bekostiging aan te leveren bij DUO. Daarnaast hoeft een accountant deze gegevens niet meer te controleren en hoeft die hierover ook niet meer te rapporteren in het assurance-rapport. Tot slot komt het nu voor dat de GGL niet correct is vastgesteld. In dat geval is er extra uitzoekwerk nodig en vindt er een correctie plaats. Ook deze administratieve last zal na de vereenvoudiging van de bekostiging verdwijnen.

<u>Afschaffing van de groeiregeling sbo en (v)so</u>
In verband met de teldatumverschuiving wordt de groeiregeling voor het sbo en (v)so afgeschaft. Hierdoor verdwijnt de verplichting voor het SWV om geld over te maken naar de scholen voor de groei van het aantal leerlingen. De gegevens hoeven hiervoor dus niet meer worden verzameld en gecontroleerd. Daarnaast hoeft het SWV geen berekeningen meer uit te voeren en geen middelen meer over te hevelen als gevolg van de groeiregeling.

<u>Registreren van TLV's voor leerlingen in het sbo</u>
Voortaan wordt de TLV voor leerlingen op sbo-scholen geregistreerd, net zoals dat momenteel al gebeurt voor leerlingen in het (v)so. Dit brengt een eenmalige administratieve last met zich mee, maar structureel verlaagt deze maatregel de

administratieve lasten. Dit komt doordat bij verhuizingen van leerlingen naar een andere speciale basisschool in een ander SWV de TLV zal meeverhuizen, waardoor het proces voor het toekennen van een TLV niet nog eens gevolgd hoeft te worden. Dit vermindert de administratieve last voor ouders en de school en het SWV. Daarnaast hoeven SWV niet meer zelf de geldstroom te regelen voor het zogenaamde 'grensverkeer', als een leerling verhuist naar een school in een ander SWV, maar wordt dit automatisch door het Rijk gedaan.

9. Caribisch Nederland

De vereenvoudiging van de bekostiging wordt ook doorgevoerd voor het po in Caribisch Nederland. Dit is besproken met de schoolbesturen voor po op Bonaire, Sint Eustatius en Saba en met de Rijksdienst Caribisch Nederland. De bekostiging van het po in Caribisch Nederland (CN) is op grond van de huidige wet al eenvoudiger dan in Europees Nederland (EN), mede als gevolg van een recente herijking van de bekostiging die in 2020 is afgerond. In grote lijnen bestaat de bekostiging uit een vast bedrag per school, een vast bedrag per leerling, aanvullende bekostiging voor zorg voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte, aanvullende bekostiging vanwege het hogere prijspeil (voor Sint Eustatius en Saba) en aanvullende bekostiging vanwege een geïsoleerde ligging (voor Saba). De begrippen GGL, GPL en formatieve onderbouwing worden niet gebruikt in de WPO BES. Voor de vereenvoudiging zijn wat dit betreft geen wijzigingen nodig. Maar net als in EN wordt er momenteel onderscheid gemaakt tussen bekostiging voor personele lasten en bekostiging voor materiële instandhouding, hoewel ook hier de lumpsumsystematiek geldt en dit dus niet betekent dat de bekostiging uitsluitend aan deze onderdelen besteed moet worden. Als onderdeel van de vereenvoudiging worden de bekostiging voor personele lasten en voor materiële instandhouding daarom ook in Caribisch Nederland samengevoegd. Ook wordt de bekostiging voor personele lasten in Caribisch Nederland op basis van de huidige wet nog op basis van het schooljaar verstrekt. Net als bij de vereenvoudiging voor EN wordt dit aangepast zodat de volledige bekostiging voortaan op basis van het kalenderjaar wordt verstrekt. Ook de teldatum gaat mee naar 1 februari t-1, mede op aangeven van de schoolbesturen. Hoewel het behouden van de huidige teldatum 1 oktober t-1 vanwege het kleine aantal scholen uitvoerbaar zou zijn, geven de schoolbesturen er de voorkeur aan eerder op de hoogte te zijn van de te ontvangen bekostiging in het volgende jaar. Tot slot worden voor consistentie met de vereenvoudigde bekostigingssystematiek in EN de aanvullende bekostiging in het geval van geïsoleerde ligging van een school en voor compensatie van het hogere prijspeil voor Sint Eustatius en Saba, onder de noemer extra bekostiging ondergebracht. Om dezelfde reden worden de artikelen die op de bijzondere bekostiging zagen, voortaan aanvullende bekostiging genoemd.

10. Monitoring en evaluatie

In de eerste jaren na de inwerkingtreding van de wet wordt gemonitord wat de effecten zijn van de vereenvoudiging van de bekostiging. De monitoring vindt onder andere plaats door het voeren van gesprekken met de PO-Raad en een enquête onder de stakeholders. Tijdens deze gesprekken en in de enquête wordt onderzocht in hoeverre de bekostiging eenvoudiger, minder sturend en voorspelbaarder is geworden. Tevens zal aandacht worden besteed aan de vraag of de stakeholders beter in staat zijn het gesprek te voeren over de bekostiging en wat het effect op de administratieve lasten is.

<u>VSO vereenvoudiging bekostiging</u>
De Tweede Kamer heeft op 17 april 2019 gedebatteerd over het verslag van het schriftelijk overleg (VSO) over de Kamerbrief vereenvoudiging bekostiging po.[23]
Tijdens dat debat zijn drie moties ingediend die later door de Tweede Kamer zijn aangenomen:

1. Een motie van het CDA, D66 en CU die de regering verzoekt bij het invoeren van de vereenvoudiging van de bekostiging te monitoren hoe de leeftijdsopbouw van het lerarenbestand zich ontwikkelt en dit mee te nemen in de evaluatie van de bekostiging.[24]
2. Een motie van de SP en de PvdA die de regering verzoekt bij de verdere uitwerking van de vereenvoudiging van de bekostiging primair onderwijs te

[23] Kamerstukken II, 2018/19, 31293, nr. 426
[24] Kamerstukken II, 2018/19, 31293, nr. 456

voorkomen dat de nieuwe bekostiging nadelig uitpakt voor schoolbesturen die oudere leraren in vaste dienst willen nemen en voor die oudere leraren zelf.[25]
3. Een motie van het CDA, D66, VDD en CU die de regering verzoekt bij de invoering van de vereenvoudiging van de bekostiging van het primair onderwijs specifiek te monitoren wat de financiële effecten hiervan zullen zijn voor éénpitters en in hoeverre zij in staat zijn negatieve herverdeeleffecten op te vangen binnen de overgangstermijn van drie jaren.[26]

Als reactie hierop worden de verschillende onderdelen uit de moties gemonitord en wordt hier, indien hiertoe aanleiding is, duiding aan gegeven. Bij de evaluatie van de wet na vijf jaar wordt alles in samenhang behandeld en worden er conclusies verbonden aan de uitkomsten.

In reactie op de eerste motie wordt gebruik gemaakt van de bestaande dataset 'Onderwijspersoneel in het primair onderwijs in het aantal personen' die DUO jaarlijks in maart publiceert. In deze monitor is de leeftijdsopbouw van het lerarenbestand zichtbaar sinds 2011. Jaarlijks rond november verschijnt de Kamerbrief over Arbeidsmarkt leraren waarin de ontwikkeling van de leeftijdsopbouw wordt geduid, waarbij rekening zal worden gehouden met de vereenvoudiging van de bekostiging. Een relevant gegeven is dat er de komende jaren door de vergrijzing relatief veel leraren met pensioen gaan, waardoor de leeftijdsopbouw automatisch zal veranderen. Daarnaast zijn er verschillende andere factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van het lerarenbestand, zoals bijvoorbeeld het lerarentekort. Daarom zal het lastig zijn om het effect van de vereenvoudiging van de bekostiging op de leeftijdsopbouw vast te stellen.

In reactie op de tweede motie wordt de bovengenoemde jaarlijkse arbeidsmarktbrief uitgebreid met een analyse over hoeveel fte in- en uitstroomt en of deze leraren een vast of tijdelijk contract hebben gerangschikt per leeftijdscategorie. Hiermee wordt er gemonitord of er minder oudere leraren in dienst worden genomen. Opnieuw zullen verschillende factoren een rol spelen. De gegevens zijn hiervoor lastig te corrigeren waardoor het moeilijk wordt om conclusies te trekken gerelateerd aan de vereenvoudiging van de bekostiging. Overigens wordt niet verwacht dat dit effect zal optreden door de vereenvoudiging.

- In theorie kan het afschaffen van de GGL het effect hebben dat, uit financiële overwegingen, eerder jonge leraren worden aangenomen, omdat oudere leraren meestal meer salaris verdienen. Echter, schoolleiders en besturen maken niet alleen uit financiële overwegingen de afwegingen in hun strategisch personeelsbeleid. Er wordt meer tegen elkaar afgewogen dan slechts de financiële gevolgen van bepaalde keuzes. Schoolbesturen maken een afweging afhankelijk van hun visie en lokale omstandigheden.
- Met afspraken uit het (geactualiseerde) bestuursakkoord wordt gestimuleerd dat er goede afwegingen worden gemaakt en hier strategisch over wordt nagedacht. De PO-Raad ondersteunt de versterking van het strategisch personeelsbeleid met diverse programma's. Daarnaast zijn er deugdelijkheidseisen voor strategisch personeelsbeleid ingevoerd. Hiermee krijgt de inspectie meer handvatten om over de kwaliteit en het strategisch gehalte van het personeelsbeleid het gesprek te voeren met besturen.
- Bovendien blijft het beschikbare budget (macro) hetzelfde, waardoor er evenveel financiële ruimte blijft voor het aannemen van personeel. Er kunnen dus nog steeds evenveel oudere leraren in vaste dienst worden genomen. In het voortgezet onderwijs, waar de leeftijd van de leraar geen rol speelt in de bekostiging, wordt nu ook niet alleen jong personeel aangenomen.
- Overigens is op dit moment circa 72% van de gehele personele bekostiging niet afhankelijk van de GGL, waardoor deze financiële prikkel er nu ook al deels is. Tot op heden is niet bekend dat dit leidt tot nadelige effecten voor schoolbesturen die oudere leraren in dienst willen nemen en voor oudere leraren zelf.
- Tot slot zijn er al stimulerende maatregelen om leraren voor de klas te krijgen in het kader van het lerarentekort, zoals leraren vanuit de WW terug begeleiden en subsidies voor herintreders.

[25] Kamerstukken II, 2018/19, 31293, nr. 454
[26] Kamerstukken II, 2018/19, 31293, nr. 455

In reactie op de derde motie wordt jaarlijks tot aan de invoering een model beschikbaar gesteld, waarin alle besturen en scholen hun herverdeeleffect kunnen opzoeken. Hierin worden de éénpitters specifiek toegelicht. Daarnaast wordt in de Financiële staat van het Onderwijs van de Inspectie onder andere inzichtelijk wat de financiële ontwikkelingen van éénpitters zijn.

Evaluatie
Vijf jaar na de vereenvoudiging van de bekostiging vindt de wetsevaluatie plaats waarbij de informatie uit de verschillende monitoringsinstrumenten wordt gebruikt. De centrale vraag bij deze evaluatie zal zijn of het wetsvoorstel heeft geleid tot een minder complexe, minder sturende en beter voorspelbaardere bekostiging. Ook zal er specifieke aandacht uitgaan naar onderdelen die benadrukt zijn in de aangenomen moties zoals de afschaffing van de GGL en de gevolgen van de herverdeeleffecten en de overgangsbepaling. Daarnaast wordt specifiek gekeken naar de afschaffing van de groeiregeling in het sbo en (v)so.

11. Overgangsrecht en inwerkingtreding

Voor scholen en schoolbesturen is het belangrijk dat zij voldoende tijd hebben om zich voor te bereiden op een andere hoogte van de bekostiging. Daarom is er een overgangsregeling. Voor SWV is er geen overgangsregeling. Zoals toegelicht in paragraaf 7.1 over de herverdeeleffecten, ontvangen SWV weliswaar minder bekostiging, maar hebben zij ook overeenkomstig minder uitgaven. Dit heeft dus geen invloed op de verhouding tussen de middelen die zij ontvangen en uitgeven. De overgangsregeling is ook niet van toepassing op de scholen in Caribisch Nederland, omdat daar geen herverdeeleffecten optreden.

De overgangsregeling bestaat uit de volgende drie onderdelen en geldt voor scholen in het bo, sbo en (v)so.

A. Een regeling voor de eerste drie jaren na inwerkingtreding, waarbij de bekostiging stapsgewijs naar de nieuwe bekostiging toe groeit.
B. Een maximeringsregeling, waarbij de toename of afname van de bekostiging maximaal 1% per jaar is.
C. Aanvullende bekostiging voor besturen als na 3 jaar er een negatief herverdeeleffect is dat lager is dan -3% en het bestuur in financiële problemen komt.

Onderdelen A en B worden op schoolniveau toegepast. Onderdeel C wordt op bestuursniveau toegepast.

Onderdeel A
De regeling zoals bedoeld bij onderdeel A ziet er als volgt uit:

- Voor het jaar van de inwerkingtreding (2023) wordt per school zowel het bedrag per leerling berekend op basis van de nieuwe bekostigingssystematiek, als de oude bekostigingssystematiek.
- Als eerste wordt het bedrag volgens zowel de oude als nieuwe systematiek berekend op basis van de teldatum 1 oktober 2021. Vervolgens wordt het bedrag o.b.v. de oude systematiek gedeeld door het bedrag o.b.v. de nieuwe systematiek. De uitkomst wordt gebruikt bij de berekening in stap 3.
- Als tweede stap wordt het bedrag berekend volgens de nieuwe bekostigingssystematiek op basis van de teldatum 1 februari 2022.
- Als derde stap wordt het bedrag, dat is berekend in de tweede stap, vermenigvuldigd met de uitkomst uit de eerste stap en de uitkomst wordt gedeeld door het aantal leerlingen op 1 februari 2022. Op deze manier wordt een bedrag per leerling berekend volgens de oude bekostigingssystematiek, die hoort bij de teldatum 1 februari 2022. Deze methode is nodig, omdat gegevens zoals de GGL, die nodig zijn bij de oude systematiek, niet beschikbaar zijn voor de teldatum 1 februari 2022. Op deze manier worden extra administratieve lasten voorkomen en is de uitvoering eenvoudiger.
- De berekening van het bedrag per leerling op basis van de nieuwe systematiek wordt vervolgens jaarlijks opnieuw uitgevoerd. Het bedrag per leerling op basis van de oude systematiek wordt alleen voor het jaar van de inwerkingtreding

berekend en blijft gedurende de gehele overgangsregeling van toepassing. Ook al groeit of krimpt een school, dan wijzigt het 'oude' bedrag per leerling niet. Het bedrag per leerling wordt wel aangepast als gevolg van loon- en prijsbijstelling.
- Het verschil tussen de beide bedragen per leerling wordt vermenigvuldigd met een bepaald percentage. Dit percentage bedraagt voor respectievelijk het eerste (2023), tweede (2024) en derde jaar (2025): 75%, 50% en 25%. Daarna wordt dit bedrag vermenigvuldigd met het totale aantal leerlingen van de school.
- De uitkomst van bovenstaande berekening wordt gedurende de overgangsregeling opgeteld of in mindering gebracht op het totale budget van een school, berekend op basis van de nieuwe systematiek. In het vierde jaar (2026) ontvangen alle scholen en besturen het gehele budget berekend op basis van de nieuwe systematiek.
- In de berekeningen wordt ook de ondersteuningsbekostiging meegenomen. Voor sbo-scholen wordt bij de berekening volgens de oude systematiek de ondersteuningsbekostiging meegenomen die direct vanuit het Rijk wordt ontvangen én het deel dat het SWV verplicht is om over te dragen aan de school.

Voorbeeld bij onderdeel A (de letters corresponderen met de letters uit de formule in de wet)

1. Stel school X ontvangt op basis van 1 oktober 2021 volgens de oude systematiek € 1.000.000 (D) en volgens de nieuwe systematiek € 900.000 (E).
2. Stel de school heeft op 1 februari 2022 210 leerlingen en ontvangt daarom volgens de nieuwe systematiek € 920.000 (F). Het bedrag per leerling is dan € 4.381 (B).
3. Het bedrag per leerling volgens de oude systematiek, die hoort bij 1 februari 2022, is in dat geval [(€ 1.000.000 / € 900.000) * (€ 920.000 / 210)] = € 4.868 (A).
4. Het verschil tussen beide bedragen is (€ 4.868 - € 4.381 =) € 487. Deze school heeft dus te maken met een negatief herverdeeleffect van [(€ 4.381 - € 4.868) / € 4.868 =] -10%.
5. Het verschil tussen beide bedragen per leerling volgens teldatum 1 februari 2022 wordt voor 75% (C) in het eerste jaar meegenomen. Dit leidt tot een aanvulling van [(€ 4.868 - € 4.381) * 75% * 210 leerlingen = € 76.667. Het budget voor 2023 is voor school X wordt daarmee (€ 920.000 + € 76.667) = € 996.667.
6. Voor 2024 en 2025 wordt een nieuw bedrag per leerling berekend op basis van het aantal leerlingen op 1 februari uit het voorgaande jaar. Het oude bedrag per leerling van € 4.868 blijft gelijk (behoudens loon- en prijsbijstellingen). Vervolgens wordt het verschil tussen het nieuwe bedrag en oude bedrag per leerling vermenigvuldigd met het aantal leerlingen op 1 februari. Dit bedrag wordt voor respectievelijk 50% en 25% opgeteld/afgetrokken van het bedrag op basis van de nieuwe systematiek in 2024 en 2025.

<u>Onderdeel B</u>

Er wordt vanuit gegaan dat besturen elk jaar in staat zijn om binnen hun financiële planning rekening te houden met een toe- of afname van hun budget ter hoogte van 1%. Bij een grotere afname is het risico groter dat de onderwijskwaliteit in het geding komt. Bij een grotere toename is het risico groter dat geld niet weggezet kan worden en reserves toenemen. Daarom worden op schoolniveau gedurende de drie overgangsjaren de herverdeeleffecten gemaximeerd. Voor het eerste jaar mogen de herverdeeleffecten binnen de range -1% tot en met 1% vallen, voor het tweede jaar binnen -2% tot en met 2% en voor het derde/laatste jaar binnen -3% tot en met 3%. Dit betekent wel dat de terugval na uitwerking van de overgangsregeling groter kan zijn door het wegvallen van de compensatie. De kosten voor de maximering van de negatieve herverdeeleffecten worden gedekt uit de 'opbrengsten' van de maximering van de positieve herverdeeleffecten.

Voorbeeld bij onderdeel B

1. School X, uit het voorbeeld bij A, krijgt voor 2023 een budget van € 996.667.

Op basis van de oude systematiek zou de school, op basis van teldatum 1 februari 2022, (€ 4.868 (A) * 210 leerlingen (Ti)) = € 1.022.222 hebben ontvangen. Het herverdeeleffect is [(€ 996.667 - € 1.022.222) / € 1.022.222 =] -2,5%. Dat is minder

dan het maximale negatieve herverdeeleffect van -1% in het eerste jaar. Daarmee komt deze school in aanmerking voor een aanvulling.

2. De bekostiging wordt zodanig aangevuld dat het herverdeeleffect -1% wordt. Dat betekent een aanvulling van [-(-2,5% - 1%) * € 1.022.222) = € 15.333.
3. Het budget voor school X voor 2023 wordt daarmee (€ 996.667 + € 15.333 =) € 1.012.000.
4. Voor 2024 en 2025 wordt vervolgens gekeken of het herverdeeleffect extremer is dan respectievelijk -2%/+2% en -3%+3%. School X zou bij eenzelfde herverdeeleffect als in 2023 van -2,5%, in 2024 dus ook in aanmerking komen voor een aanvulling maar in 2025 niet meer. Overigens zou de aanvulling in 2024 kleiner zijn dan in 2023, omdat wordt aangevuld tot een herverdeeleffect van -2% in plaats van -1%.

Onderdeel C

Vanaf 2026, drie jaar na de inwerkingtreding van de wet, wordt de bekostiging geheel volgens de nieuwe bekostigingssystematiek berekend en uitgekeerd. Mogelijk zijn er besturen die er dan in één jaar fors op achteruit gaan. Deze besturen hebben zich al gedurende de overgangsregeling op deze achteruitgang kunnen voorbereiden, maar toch kan zo'n teruggang resulteren in financiële problemen. In een dergelijk geval bestaat de mogelijkheid voor een bestuur om aanvullende bekostiging aan te vragen. Daarbij zijn twee voorwaarden van toepassing:

- Het negatieve herverdeeleffect moet groter zijn dan -3%;
- Het bestuur moet aantonen waarom er financiële problemen zijn en waarom deze het gevolg zijn van de nieuwe bekostigingssystematiek.

Besturen dienen de aanvraag voor aanvullende bekostiging in bij DUO.

Artikelsgewijze toelichting

ARTIKEL I. WIJZIGING VAN DE WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

Artikel I, onderdeel A

In het algemeen deel van deze toelichting is uiteengezet dat in deze wet in artikel 18a, achtste lid, onderdeel 9, wordt voorzien in een nieuwe groeiregeling voor scholen voor speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs. In het oorspronkelijke artikel 124 WPO (voor speciale scholen voor basisonderwijs, hierna: sbo-scholen), artikel 125b WPO (voor scholen voor speciaal onderwijs, hierna: so-scholen) en artikel 85d WVO (voor scholen voor speciaal en voortgezet onderwijs, hierna:(v)so-scholen) stond dat in het geval op 1 februari het aantal leerlingen op deze scholen meer bedraagt dan het aantal leerlingen van die scholen op 1 oktober daaraan voorafgaand, het samenwerkingsverband hiervoor per leerling een bij ministeriële regeling te bepalen bedrag aan die scholen overmaakt. Voor (v)so-scholen kwam daar nog een bedrag bij dat afhankelijk was van de in de toelaatbaarheidsverklaring opgenomen ondersteuningsbehoefte van de leerling en dat overeenkwam met één van de bedragen die bij ministeriële regeling werden vastgesteld. De regeling was bedoeld om de groei gedurende het schooljaar, dus in de periode oktober tot februari, mee te nemen in de bekostiging. Als gevolg van de verschuiving van de teldatum van 1 oktober naar 1 februari is deze groeiregeling voor het sbo en (v)so niet meer nodig, aangezien de groei is verwerkt in de teldatum van 1 februari. Dientengevolge zijn de onderdelen i en j geschrapt. Onderdeel g verwijst naar artikelen die zijn komen te vervallen en is om die reden geschrapt.
Door het afschaffen van de groeiregeling kan echter een ongewenst strategisch gedragseffect ontstaan voor het moment van doorverwijzen van een leerling door reguliere scholen naar het sbo of (v)so. Om die reden is ervoor gekozen in artikel 18a voor te schrijven dat het samenwerkingsverband in het ondersteuningsplan opneemt op welke wijze wordt bepaald of er sprake is van een meer dan gemiddelde toename van het aantal ingeschreven leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring bij de aan het samenwerkingsverband deelnemende sbo- en so-scholen in de periode na 1 februari en hoe deze scholen hiervoor worden gecompenseerd. De leerlingen in het residentieel onderwijs tellen voor de toepassing van dit artikel niet mee. Leerlingen die geplaatst zijn in een inrichting, accommodatie of residentiële instelling worden weliswaar aangemerkt als toelaatbaar tot het speciaal onderwijs, maar zijn voor deze voorgestelde wettelijke bepaling niet relevant omdat het samenwerkingsverband geen invloed heeft op deze plaatsingen. Dientengevolge is onderdeel h vervangen door een nieuwe tekst waarin is voorzien in deze situatie.

Artikel I, onderdeel B
Het achtste lid van artikel 40 wordt vervangen met de geldende tekst van het elfde lid van artikel 40 uit de Wet op de expertisecentra. Het sbo wordt voortaan verplicht toelaatbaarheidsverklaringen vast te leggen. De gevallen waarvoor dit geldt wordt gelijkgesteld aan het (v)so.

Artikel I, onderdeel C
In artikel I, onderdeel C, wordt artikel 69 opnieuw vastgesteld met een nieuw opschrift (algemene bepalingen bekostiging) waarin beter de inhoud van het artikel tot uitdrukking komt. Tevens is een aantal tekstuele verbeteringen aangebracht: het eerste lid, de eerste volzin wordt opnieuw vastgesteld en de tweede daarop volgende volzinnen zijn verplaatst naar het tweede en derde lid, omdat zij een ander onderwerp betreffen. Deze wijzigingen zijn van technische aard en verbeteren de leesbaarheid en toegankelijkheid van deze bepaling. Dat geldt ook voor het nieuwe vierde lid, waarin het oude tweede en derde zijn samengevoegd en actiever geformuleerd. Het is meteen duidelijk dat het Rijk de openbare en bijzondere scholen bekostigt met inachtneming van

de van toepassing zijnde artikelen en welke nadere regels bij of krachtens amvb kunnen worden gesteld.
Deze amvb vervangt de twee amvb's die voorheen apart golden voor de bekostiging voor personeelskosten en de materiële instandhouding, vanwege het samenvoegen van de personele en materiële bekostiging. Aan artikel 69 is een nieuw zevende lid toegevoegd, waarin het oorspronkelijke artikel 134, tweede lid is verwerkt. Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd. De oorspronkelijke tekst past beter in artikel 69 van de nieuwe systematiek van titel IV, afdeling 4.

Artikel I, onderdeel D
Artikel 70 is gemoderniseerd en beter leesbaar gemaakt door de drie volzinnen onder te brengen in een eigen lid. Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd. In de uitvoeringspraktijk werden geen voorwaarden maar regels gesteld. Bovendien is de aanduiding regels meer conform de Aanwijzingen voor de regelgeving.

Artikel I, onderdeel E
Het nieuwe artikel 71 (algemene bepaling bekostiging samenwerkingsverbanden) regelt de aanspraak van samenwerkingsverbanden op bekostiging van het Rijk. Op deze wijze wordt een expliciete grondslag geformuleerd voor de bekostiging van samenwerkingsverbanden. In de voorheen geldende wet was slechts sprake van een impliciete grondslag. Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Artikel I, onderdeel F
Onderdeel F voorziet in een toevoeging van het bestaande artikel 102, waarin is geregeld waarvoor de gemeenteraad bij verordening een regeling vaststelt. Vanwege het samenvoegen van de bekostiging van de personeelskosten en de kosten voor de materiële instandhouding, vervalt de manier waarop het normatief bepaalde aantal te huisvesten groepen leerlingen wordt bepaald uit artikel 134. Dit onderdeel regelt dat de gemeenteraad dit bij verordening via een regeling dient vast te stellen.

Artikel I, onderdeel G
Onderdeel G voorziet in het vervallen van een groot aantal artikelen (artikelen 113 tot en met 126). Deze artikelen komen deels en in vereenvoudigde vorm terug in afdeling 4, waar de samenvoeging nader wordt toegelicht. Dit onderdeel laat ook de artikelen 118 tot en met 118b vervallen, dit als gevolg van de samenvoeging van de personeelskosten en de kosten voor de materiële instandhouding. De regeling in artikel 118b is in een gemoderniseerde vorm terug te vinden in artikel 122, eerste en tweede lid.

Artikel I, onderdeel H
Het huidige artikel 117 wordt zodanig gewijzigd dat deze bepaling wordt verplaatst naar afdeling 6 en vernummerd tot artikel 113 Dit is een systematisch logischer plek voor de bepaling. Inhoudelijk wordt de regeling niet gewijzigd, wel wordt de tekst aangepast aan de samenvoeging van de bekostiging van de personeelskosten en de kosten voor de materiële instandhouding.

Artikel I, onderdeel I
Het onderdeel I voorziet in een nieuwe afdeling 4, waarin de voorheen geldende afdelingen 4, 5 en 6 zijn samengevoegd. Voorheen werd in deze afdeling geregeld dat de materiële voorzieningen voor de instandhouding van scholen werd bekostigd op basis van een programma van eisen. Afdeling 5 bevatte de grondslag voor de bekostiging van de personeelskosten en afdeling 6 voor het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid. De artikelen voor personele bekostiging, budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid en artikelen voor de bekostiging van de materiële instandhouding zijn in de afdeling 4 samengevoegd en vereenvoudigd. Voorts zijn de berekeningsgrondslagen minder gedetailleerd in hun opbouw. In paragraaf 2.3 van het algemeen deel van de memorie van toelichting is de nieuwe bekostigingssystematiek uiteengezet.

Artikel 115 en artikel 116 zien op de *reguliere bekostiging* van scholen. Daarnaast kent artikel 116 de *extra bekostiging* ingeval van omstandigheden per school, zoals kleine basisscholen, basisscholen met een internationale afdeling, onderwijsachterstanden, de groei gedurende het schooljaar en vanwege nevenvestigingen (artikel 116, derde lid). Daarnaast is er de mogelijkheid van *aanvullende bekostiging* bij:

- bijzondere ontwikkelingen in het basisonderwijs (artikel 119) of
- bijzondere omstandigheden van een school (120).

Artikel 121 ziet op de *ondersteuningsbekostiging* die aan speciale scholen voor basisonderwijs wordt verstrekt. De bekostiging van de samenwerkingsverbanden voor de lichte en zware ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte is opgenomen in afdeling 5 (artikelen 122 tot en met 125). Ten slotte ziet artikel 117 op de bekostiging bij het samenvoegen van scholen en in artikel 118 is de teldatum opgenomen.

Artikel 115. Bekostiging scholen

Dit artikel is nieuw. De kosten van scholen bevatten de personeelskosten en de exploitatiekosten, zo bepaalt artikel 115, eerste lid. De berekening van de bekostiging voor personeel en exploitatie is geregeld in één bepaling, die in de plaats komt van de voorheen geldende artikelen 113, 114, 119a, 120, 124, 125 en 125b van de WPO. Die combinatie in één bepaling ligt voor de hand omdat de berekening vereenvoudigd wordt. Waar nu nog sprake is van diverse parameters die elk een onderdeel vormden van een complexe berekening, is door deze wet sprake van een bedrag per school en per leerling. Daarmee hoeven die afzonderlijke parameters nu niet meer apart beschreven te worden. Er wordt uitgegaan van een beperkt aantal prijzen per leerling en per school, in plaats van veel verschillende bekostigingsonderdelen en parameters.

Eerste lid en tweede lid

Het eerste lid regelt dat de bekostiging is bestemd voor de kosten voor personeel en exploitatie van een school. Het tweede lid voorziet in de grondslag voor een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van de bekostiging.

Derde lid

Het derde lid van artikel 115 voorziet in een – niet limitatieve – opsomming van de kosten waarvoor de bekostiging in ieder geval wordt verstrekt. Zo is helder waarvoor een school bekostiging krijgt. De formulering van deze bepaling sluit zoveel mogelijk aan bij de formulering in de WVO (wet houdende vereenvoudiging bekostiging VO). Deze componenten zijn niet nieuw, maar stonden verspreid in de verschillende artikelen van de afdelingen 4 en 5 van titel V van de WPO. In de eerste plaats gaat het over de personeelskosten in brede zin. Dus niet alleen de salariskosten, maar ook de werkgeverslasten en de kosten voor bijvoorbeeld vervanging of inhuur van personeel. In de tweede plaats betreft het exploitatiekosten in brede zin. Bij exploitatiekosten gaat het om de jaarlijkse kosten voor onderhoud (inclusief bouwkundige aanpassingen) van het gebouw en het terrein, energie- en waterverbruik, middelen, administratie, beheer en bestuur, schoonmaak en publiekrechtelijke heffingen. De regeling inzake de kosten voor vervanging van personeel en werkloosheidskosten, waarin voorheen artikel 126 voorzag, valt thans onder het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b, van artikel 115.

Vierde, vijfde en zesde lid

In het vierde lid is bepaald dat de bekostiging voor de in het derde lid bepaalde kosten moeten worden aangewend. Dit was voorheen geregeld in artikel 148, eerste lid. Het vijfde lid betreft de oorspronkelijke regeling in artikel 148, tweede lid. Het zesde lid regelt hetgeen voorheen met artikel 148a van de WPO werd geregeld. Ook voor deze bepaling geldt dat geen inhoudelijke wijziging heeft plaatsgevonden.

Artikel 116. Hoogte bekostiging scholen

Dit artikel regelt hoe de hoogte van de bekostiging voor personeel en exploitatie wordt berekend. Het komt in plaats van (onderdelen van) de artikelen 113, 120, 121 en 134 van de WPO.

Eerste lid
Het eerste lid van artikel 116 regelt hoe de reguliere bekostiging van scholen is opgebouwd. Alle scholen ontvangen deze bekostiging, die bestaat uit twee onderdelen: een bedrag per school en een bedrag per leerling. Voorheen werden deze bedragen ook toegekend, maar kwamen de bedragen tot stand door toepassing van een groot aantal parameters. Door de vereenvoudiging van de bekostiging is dit niet langer nodig en kan worden volstaan met het onderscheiden van deze twee parameters.

Tweede lid
Het tweede lid van artikel 116 voorziet in de mogelijkheid dat het bedrag voor scholen van verschillende grootte kan variëren en voor scholen voor speciaal basisonderwijs anders wordt vastgesteld.

Derde lid
Bij amvb wordt geregeld in welke gevallen en onder welke voorwaarden het bevoegd gezag van een school in aanmerking komt voor extra bekostiging. In ieder geval krijgen kleine basisscholen en basisscholen met een afdeling voor internationaal georiënteerd basisonderwijs een extra bedrag naast de reguliere bekostiging, bedoeld in artikel 116, eerste lid. Ook wordt een extra bedrag toegekend aan het bevoegd gezag van scholen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden, de groei van het aantal leerlingen gedurende het schooljaar en de omstandigheid dat onderwijs wordt gegeven op een of meer nevenvestigingen van een basisschool.

Vierde lid
Dit lid waarborgt dat de bekostiging voldoet aan de redelijke behoefte van een in normale omstandigheden verkerende school. Voor het criterium "redelijke behoefte" is ooit gekozen om aan te geven in welke mate er met de bekostiging wordt voorzien in de behoeften van een in normale omstandigheden verkerende school. Daarmee is geaccepteerd dat het bekostigingssysteem is gebaseerd op het macroniveau en voorziet in de behoefte van de gemiddelde school. Het is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen om zo met de middelen om te gaan dat de inkomsten in balans zijn en blijven met de uitgaven.

Vijfde, zesde en zevende lid
Bij ministeriële regeling worden jaarlijks de in dit artikel geregelde bedragen vastgesteld en worden nadere regels gesteld over het berekenen van de hoogte van de bekostiging. De bedragen kunnen zo nodig en zo mogelijk nog worden aangepast voor loon- en prijsontwikkelingen. Deze regeling is inhoudelijk ten opzichte van de voorheen geldende wet niet gewijzigd, met uitzondering dat het geldt voor kalenderjaar volgend op het tijdstip van vaststelling, die nader wordt toegelicht bij artikel 118.

Artikel 117. Bekostiging bij samenvoeging
Artikel 117 voorziet in een regeling van de bekostiging bij samenvoeging van basisscholen en speciale scholen voor basisonderwijs.

Het eerste lid van artikel 117 regelt de samenvoeging van basisscholen. Het artikellid bepaalt dat de bekostiging bij samenvoeging van alle betrokken scholen wordt gehandhaafd tot het einde van het kalenderjaar waarin de basisscholen zijn samengevoegd. Deze was voorheen in artikel 134, negende en tiende lid geregeld. Er is aan het artikellid in de eerste plaats toegevoegd dat wil er sprake zijn van samenvoeging, er één of meer basisscholen moeten worden opgeheven. In de praktijk komt het daarnaast voor dat bij een samenvoeging van twee of meer scholen niet alle of helemaal geen leerlingen van de bij de samenvoeging betrokken scholen overgaan naar

de school die blijft bestaan na de samenvoeging. Dientengevolge is in dit artikel voorzien in de nadere invulling van de term 'samenvoeging' voor wat betreft de bekostiging door te bepalen dat sprake moet zijn van een minimale instroom in de samengevoegde school. Dit staat in het derde lid.
Na de vereenvoudiging is er sprake van een kalenderjaarbekostiging. Daarmee ligt voor de hand om het huidige artikel 121, derde lid te handhaven (maar dan op basis van 1 februari I T-1) en artikel 134, negende lid van toepassing te verklaren voor de gehele basisbekostiging. Daarmee wordt dan geregeld dat bij een samenvoeging de bekostiging van de opgeheven school blijft doorlopen tot het einde van het kalenderjaar en dat in het volgende kalenderjaar de leerlingen op 1 februari t-1 van de opgeheven school meetellen bij de overblijvende school. Dit werkt in het voordeel voor scholen ten opzichte van de huidige situatie, waarin alleen de bekostiging voor de materiële instandhouding doorloopt.
Deze regeling is, evenals in het voorheen geldende stelsel, van overeenkomstige toepassing op de samenvoeging van twee of meer speciale scholen voor basisonderwijs. Dit is opgenomen in het tweede lid.

Artikel 118. Teldatum aantal leerlingen
Dit artikel is nieuw. In dit artikel is geregeld dat de minister voor de vaststelling van de bekostiging, bedoeld in artikel 69, het aantal leerlingen op de school in aanmerking neemt op 1 februari van het jaar, voorafgaand aan het jaar waarop de bekostiging betrekking heeft. Dit is nodig om de bekostiging op kalenderjaarbasis toe te kennen. Dit is verder toegelicht in het algemene deel van de memorie van toelichting.
Ingeval van samenvoeging van scholen is dezelfde teldatum van toepassing om het aantal leerlingen te bepalen van alle bij de samenvoeging betrokken scholen. Ingeval van nieuwe scholen wordt voor het eerste kalenderjaar gebruik gemaakt van 1 oktober uit hetzelfde kalenderjaar als teldatum. Vanaf het tweede kalenderjaar geldt de teldatum van 1 februari uit datzelfde kalenderjaar. Vanaf het derde kalenderjaar geldt de teldatum van 1 februari uit het voorgaande kalenderjaar, net als voor andere scholen.

Artikel 119. Aanvullende bekostiging bij bijzondere ontwikkelingen
Artikel 119 is opnieuw vormgegeven, maar betreft inhoudelijk geen nieuwe regeling. Het voegt de artikelen 116, eerste lid, en 123, eerste lid, samen. Voorheen waren in de artikelen 116 en 123 de bijzondere ontwikkelingen in de sector en de bijzondere omstandigheden van een school gecombineerd voor personeelskosten respectievelijk kosten voor de materiële instandhouding. Vanwege de leesbaarheid en de toegankelijkheid zijn niet alleen de kostensoorten samengevoegd, maar zijn de bepalingen over bijzondere ontwikkelingen respectievelijk omstandigheden in aparte artikelen opgenomen (artikel 119 en 120).

Eerste lid
Het eerste lid van artikel 119 kent aan de minister de bevoegdheid toe om ingeval van bijzondere ontwikkelingen in het basisonderwijs die van invloed zijn op de hele sector, bekostiging te verstrekken in aanvulling op de reguliere bekostiging, bedoeld in artikel 116.

Tweede en derde lid
Ingevolge het tweede lid kunnen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over het verstrekken van de bekostiging. De Minister kan een bekostigingsplafond instellen. Artikel 4:26, eerste lid, van de Awb schrijft voor dat het vaststellen van verdeelregels gebeurt bij of krachtens wettelijk voorschrift. Daarom regelt het derde lid expliciet dat ingeval sprake is van een bekostigingsplafond, een ministeriële regeling de verdeelregels vaststelt die bepalen hoe de middelen worden verdeeld.

Artikel 120. Aanvullende bekostiging bij bijzondere omstandigheden
Dit artikel is – evenals artikel 119 - in deze vorm nieuw. Het omvat het deel van de voorheen geldende artikelen inzake de aanvullende bekostiging bij bijzondere

omstandigheden van een individuele school (artikelen 116, tweede lid en 123, tweede lid). Het artikel voorziet niet meer in de verplichting om bij de aanvraag een accountantsverklaring als bedoeld in artikel 2:393, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek te voegen. De reden hiervoor is dat deze verplichting voorheen slechts gold voor de bekostiging van de kosten voor de materiële instandhouding en niet voor de personele kosten. Ter uniformering is gekozen de wettelijke verplichting te laten vervallen. Verder wordt de expliciete verplichting niet meer nodig geacht, omdat in algemene zin is bepaald dat verplichtingen kunnen worden oplegd. Eventueel kan de Minister bij ministeriële regeling alsnog een dergelijke voorwaarde voor het indienen van de aanvraag stellen.

Eerste en tweede lid
Het eerste lid bepaalt dat de Minister ook in individuele gevallen op aanvraag van een bevoegd gezag bekostiging kan verstrekken, in aanvulling op de bekostiging op grond van artikel 116 en de bekostiging vanwege bijzondere ontwikkelingen in de sector op grond van artikel 119. Aanvullende bekostiging kan alleen maar worden verstrekt als sprake is van bijzondere omstandigheden van een school die het bevoegd gezag niet kon voorzien en waardoor, al of niet mede door de financiële positie, de kwaliteit of continuïteit van het onderwijs in gevaar komt.

Derde en vierde lid
De aanvraag moet door het bevoegd gezag worden ingediend in het kalenderjaar waarin de bijzondere omstandigheden zich voor het eerst voordoen. Een school kan geen aanvraag met terugwerkende kracht indienen voor eerdere jaren. De beslistermijn op aanvragen van het bevoegd gezag is 28 weken. Deze termijn is langer dan gebruikelijk (de Awb stelt een termijn van acht weken), en kan worden verlengd. In de praktijk blijkt dat het onderzoek naar de aard van de bijzondere omstandigheden om te komen tot een zorgvuldige afweging van belangen meer tijd vergt dan de gewone Awb-termijn.

Vijfde lid
Artikel 4:26, eerste lid, van de Awb schrijft voor dat het vaststellen van verdeelregels gebeurt bij of krachtens wettelijk voorschrift. Daarom regelt het vierde lid expliciet dat in geval sprake is van een bekostigingsplafond, een ministeriële regeling verdeelregels zal vaststellen die bepalen hoe de middelen worden verdeeld indien het plafond wordt overschreden en hoe de verdeling plaatsvindt als het plafond niet wordt overschreden.

Artikel 121. Bekostiging speciale scholen voor basisonderwijs
Artikel 121 bepaalt dat in aanvulling op de reguliere bekostiging van artikel 116 een speciale school voor basisonderwijs een bedrag ontvangt per leerling voor wie het samenwerkingsverband heeft bepaald dat deze toelaatbaar is op een speciale school voor basisonderwijs.

Artikel I, onderdeel J
Onderdeel L voorziet in een nieuwe afdeling 5 waar de bekostiging van de samenwerkingsverbanden is geregeld. In dit onderdeel worden de artikelen inzake de samenwerkingsverbanden die tot nu tot waren opgenomen in de twee oude paragrafen 4 en 5 over de bekostiging van de personeelskosten en de materiële instandhouding samengevoegd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen lichte en zware ondersteuning, aangezien deze aanduidingen ook in de uitvoeringspraktijk worden gebruikt.

Artikel 122. Bekostiging lichte ondersteuning samenwerkingsverbanden
Artikel 122 voorziet in de toekenning van ondersteuningsbekostiging voor het samenwerkingsverband, voor de inrichting van de ondersteuningsstructuur en de ondersteuningsvoorzieningen voor de lichte ondersteuning. De hoogte van het toegekende bedrag is afhankelijk van het aantal leerlingen op de vestigingen van de basisscholen in het samenwerkingsverband op 1 februari van het jaar voorafgaand aan

het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt. Voor deze leerlingen wordt een bedrag in mindering gebracht op de bekostiging van het samenwerkingsverband dat de leerling op grond van artikel 40, achtste lid, toelaatbaar heeft verklaard tot een speciale school voor basisonderwijs. De ondersteuningsbekostiging en het bedrag dat in mindering wordt gebracht, worden jaarlijks vastgesteld bij ministeriële regeling.

Artikel 123. Vermindering bekostiging basisscholen bij uitputting lichte ondersteuning samenwerkingsverbanden
Indien het totaal van de lichte ondersteuningsbekostiging die sbo-scholen direct vanuit het Rijk op basis van de geregistreerde toelaatbaarheidsverklaringen ontvangen de lichte ondersteuningsbekostiging van het samenwerkingsverband overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden in mindering gebracht op de bekostiging van alle basisscholen waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband. Dit bedrag wordt per basisschool bepaald op basis van het leerlingenaantal van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het samenwerkingsverband.

Artikel 124. Bekostiging zware ondersteuning samenwerkingsverbanden
Aan het samenwerkingsverband wordt eveneens bekostiging toegekend voor de inrichting van de ondersteuningsstructuur en de ondersteuningsvoorzieningen voor de zware ondersteuning. Deze bekostiging is afhankelijk van het aantal leerlingen op vestigingen van scholen in het samenwerkingsverband op 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt en wordt jaarlijks vastgesteld bij ministeriële regeling.

Voor elke leerling die op 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, voor zover het betreft het daaraan verzorgde speciaal onderwijs wordt een bedrag in mindering gebracht op de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, van het samenwerkingsverband dat de leerling op grond van artikel 40, tiende lid, van de Wet op de expertisecentra toelaatbaar heeft verklaard tot het speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. Dit bedrag is afhankelijk van de in de toelaatbaarheidsverklaring opgenomen ondersteuningsbehoefte van de leerling en wordt – evenals de ondersteuningsbekostiging – bij ministeriële regeling vastgesteld.
Deze regeling is, onder voorwaarden, van toepassing op leerlingen in residentiële instellingen aan wie op 1 februari van het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt onderwijs werd gegeven op basis van een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in artikel 71c, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra.

Artikel 125. Vermindering bekostiging scholen bij uitputting zware ondersteuning samenwerkingsverbanden
Artikel 125 voorziet in een vergelijkbare regeling als 123 voor de zware ondersteuning. Indien het totaal van de zware ondersteuningsbekostiging die scholen voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor zover het daaraan verzorgde speciaal onderwijs direct vanuit het Rijk op basis van de geregistreerde toelaatbaarheidsverklaringen ontvangen, de zware ondersteuningsbekostiging van het samenwerkingsverband overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden in mindering gebracht op de bekostiging van bo en sbo- scholen waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt per school bepaald op basis van het leerlingenaantal van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het samenwerkingsverband.

Artikel I, Onderdeel K

Dit onderdeel voorziet weliswaar in een nieuw opschrift voor afdeling 6, maar bevat de bestaande bepalingen van de artikelen 117 en 136 en de artikelen 140 en 141 (lichamelijke opvoeding). Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd, er is slechts gekozen voor een meer logische plek in de bekostigingstitel. De tekst van de beide bepalingen zijn aangepast aan de samenvoeging en de verwijzingen zijn aangepast.

Artikel I, onderdelen L t/m II (met uitzondering van FF)
Deze onderdelen betreffen een wetstechnische aanpassing, zonder inhoudelijke wijzigingen.

Artikel I, onderdeel FF
In artikel 178a wordt toegevoegd dat voortaan ook het registratienummer van het samenwerkingsverband voor leerlingen die zijn ingeschreven in het sbo wordt vastgelegd. Hetzelfde geldt al voor leerlingen in het (v)so. Deze regeling zal te zijner tijd worden opgenomen in de regelingen inzake het register onderwijsdeelnemers. Hiertoe zullen deze gegevens worden voorgeschreven in de amvb, behorende bij de Wet register onderwijsdeelnemers.

Artikel I, onderdeel JJ
In artikel 204 is, conform de Aanwijzingen voor de Regelgeving, geregeld dat binnen vijf jaar na inwerkingtreding een evaluatie naar de Staten-Generaal wordt gestuurd over de doeltreffendheid en de effecten van de vereenvoudiging van de grondslagen van de bekostiging. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf x van het algemeen deel van de memorie van toelichting.

Artikel I, onderdeel LL
In paragraaf 5 van het algemeen deel van de memorie van toelichting is in algemene zin ingegaan op de algemene overgangsregeling en de specifieke overgangsregeling. Daarnaast bevat deze paragraaf voorbeelden van de wijze waarop deze overgangsregelingen toegepast worden.

Artikel 215. Overgangsrecht herverdeeleffecten bekostiging scholen
Artikel 215 bevat de overgangsbepaling vanaf de invoering van de vereenvoudigde bekostigingssystematiek voor basisscholen en scholen voor speciaal basisonderwijs. De overgangsperiode is drie jaar, waarna vanaf het vierde jaar de nieuwe systematiek onverkort wordt toegepast. Er is sprake van een overgangsperiode vanwege het feit dat de nieuwe systematiek tot gevolg heeft dat er herverdeeleffecten optreden.

Het eerste lid van artikel 215 bevat het principe dat de bekostiging op basis van de nieuwe systematiek de eerste drie jaren wordt vermeerderd of vermindert met een bedrag. De hoogte van de vermeerdering of vermindering wordt berekend zoals in de leden twee, drie en vier staat beschreven. In het tweede lid wordt het verschil berekend tussen het bedrag per leerling op basis van de nieuwe en de oude systematiek op basis van de leerlingentelling van 1 februari 2022. Dit verschil wordt vermenigvuldigd met het aantal leerlingen op 1 februari uit het jaar voorgaande het jaar waarvoor de bekostiging wordt verstrekt en de uitkomst wordt de eerste drie jaren vermenigvuldigd met respectievelijk 75%, 50% en 25%. In lid 3 en 4 is opgenomen dat de uitkomst van het bedrag dat in lid 2 is berekend ervoor zorgt dat het herverdeeleffect van de school in de eerste drie jaren na inwerkingtreding respectievelijk niet meer of minder is dan +1% of -1%, +2% of -2% en +3% of -3% is. Hierbij wordt het herverdeeleffect uitgedrukt als een percentage van het verschil tussen het nieuwe bedrag en oude bedrag, waarbij het oude bedrag wordt berekend op basis van teldatum 1 februari 2022 en voor alle jaren gelijk is. In lid 6 is echter bepaald dat dit bedrag wel wordt aangepast als gevolg van loon- en prijsbijstellingen zodat de vergelijking tussen het oude en nieuwe bedrag op hetzelfde prijsniveau gebeurt. Tot slot bepaalt lid 5 dat een school een aanvraag voor aanvullende bekostiging mag indienen, indien die kan aantonen dat de school in de jaren

na de overgangsperiode financiële problemen ondervindt doordat het herverdeeleffect minder is dan -3%.

De formule in het tweede lid wordt hieronder nader toegelicht en voor een voorbeeld wordt verwezen naar *paragraaf 11* van het algemene deel van de memorie van toelichting. In het eerste deel van de formule (A-B) wordt het verschil berekend tussen het bedrag per leerling wat een school zou hebben ontvangen op basis van de oude systematiek en de nieuwe systematiek wanneer gebruik wordt gemaakt van de telgegevens van 1 februari 2022. Voor het sbo wordt ook de ondersteuningsbekostiging meegenomen. Doordat de gemiddelde gewogen leeftijd (GGL) wordt afgeschaft, zijn niet alle gegevens uit de oude systematiek beschikbaar met teldatum 1 februari 2022. De GGL wordt namelijk opgevraagd met als peildatum 1 oktober. Om te voorkomen dat de gegevens ook per 1 februari 2022 geleverd en verwerkt moeten worden en er nieuwe prijzen berekend en gepubliceerd worden voor de oude rekenregels met als teldatum 1 februari 2022, wordt er eerst een vergelijking gemaakt tussen de bekostiging op basis van de oude en nieuwe systematiek op basis van 1 oktober 2021 (A). Dit zorgt voor een eenvoudigere uitvoering en leidt niet tot extra administratieve lasten voor het veld.

In de formule van A wordt de bekostiging op basis van de oude systematiek (D) gedeeld door de bekostiging op basis van de nieuwe systematiek (E). Op deze manier vindt er een vergelijking plaats, waarbij gebruik wordt gemaakt van dezelfde gegevens, namelijk op basis van teldatum 1 oktober 2021. De uitkomst wordt vermenigvuldigd met de bekostiging op basis van 1 februari 2022 (F) en vermenigvuldigd met het aantal leerlingen op 1 februari 2022. Op deze manier wordt rekening gehouden met het herverdeeleffect tussen de oude en nieuwe systematiek op basis van eenzelfde teldatum en is er een bedrag dat kan worden vergeleken met het bedrag per leerling op basis van de nieuwe systematiek met 1 februari als teldatum.

ARTIKEL II. WIJZIGING VAN DE WET OP DE EXPERTISECENTRA

De inhoudelijke wijzigingen die zijn aangebracht in de Wet op de expertisecentra komen grotendeels overeen met de wijzigingen in de overeenkomstige artikelen van de WPO. De onderdelen van artikel II die inhoudelijk afwijken van de WPO worden hieronder nader toegelicht. Verder voorziet het wetsvoorstel in een aantal wetstechnische wijzigingen, zoals de juiste verwijzingen naar de (inhoudelijk) gewijzigde bepalingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de onderdelen A t/m D, F, G en I t/m DD.

Artikel II, onderdeel E
De wijziging uit dit onderdeel komt overeen met *artikel I, onderdeel F*. Dit onderdeel voorziet in een toevoeging van het bestaande artikel 100, waarin is geregeld waarvoor de gemeenteraad bij verordening een regeling vaststelt. Dit is het gevolg van het samenvoegen van de bekostiging van de personeelskosten en de kosten voor de materiële instandhouding. In artikel 102 wordt opgenomen dat de gemeenteraad bij verordening via een regeling het aantal groepen leerlingen vaststelt.

Artikel II, onderdeel H
In dit onderdeel wordt op een vergelijkbare manier met *artikel I, onderdeel I,* een nieuwe afdeling 4 vormgegeven waarin de grondslag voor de bekostiging is geregeld. Voorheen stond dit verspreid over afdeling 4, 5 en 6. De artikelen voor de bekostiging van de materiële instandhouding, personele bekostiging en budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid zijn in de afdeling 4 samengevoegd en vereenvoudigd. Voorts zijn de berekeningsgrondslagen minder gedetailleerd in hun opbouw.

Artikel 113. Bekostiging scholen
Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 115 uit artikel I en voor een uitgebreide toelichting wordt daarnaar verwezen. De berekening van de bekostiging voor personeelskosten en

exploitatiekosten is geregeld in één bepaling. Waar nu nog sprake is van diverse parameters die elk een onderdeel vormden van een complexe berekening, is door deze wet sprake van een bedrag per school en per leerling. Daarmee hoeven die afzonderlijke parameters nu niet meer apart beschreven te worden..

Artikel 114. Hoogte bekostiging
Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 116 uit artikel I en voor een uitgebreide toelichting wordt daarnaar verwezen. Wat verschilt is dat het bedrag per leerling en bedrag per school verschillend kan worden vastgesteld voor scholen voor speciaal onderwijs en scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs. Dit staat in het tweede lid. Daarnaast staat in het derde lid dat er bij amvb in ieder geval extra bekostiging naast de reguliere bekostiging voor de bestrijding van onderwijsachterstanden wordt toegekend. In dit lid zijn minder gevallen opgenomen dan in artikel 116 uit artikel I. Hierbij is geen inhoudelijk wetswijziging behoort, maar de huidige praktijk in stand gehouden.

Artikel 115. Bekostiging bij samenvoeging
Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 117 uit artikel I en voor een uitgebreide toelichting wordt daarnaar verwezen. Hierin wordt geregeld dat bij een samenvoeging de bekostiging van de opgeheven school blijft doorlopen tot het einde van het kalenderjaar en dat in het volgende kalenderjaar de leerlingen op 1 februari t-1 van de opgeheven school meetellen bij de overblijvende school. Dit werkt in het voordeel voor scholen ten opzichte van de huidige situatie, waarin alleen de bekostiging voor de materiële instandhouding doorloopt. Daarnaast is in dit artikellid voorzien in de nadere invulling van de term 'samenvoeging' voor wat betreft de bekostiging door te bepalen dat sprake moet zijn van een minimale instroom in de samengevoegde school.

Artikel 116. Teldatum aantal leerlingen
Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 118 uit artikel I en voor een uitgebreide toelichting wordt daarnaar verwezen. Hierin is de nieuwe teldatum van 1 februari uit het voorgaande kalenderjaar geregeld en met welke teldatum rekening wordt gehouden bij nieuwe scholen en samenvoeging.

Artikel 117. Aanvullende bekostiging bij bijzondere ontwikkelingen
Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 119 uit artikel I en voor een uitgebreide toelichting wordt daarnaar verwezen.

Artikel 118. Aanvullende bekostiging bij bijzondere omstandigheden
Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 120 uit artikel I en voor een uitgebreide toelichting wordt daarnaar verwezen.

Artikel 119. Ondersteuningsbekostiging
Artikel 119 bepaalt in het eerste lid dat in aanvulling op de reguliere bekostiging van artikel 114 een school voor speciaal onderwijs (so), voortgezet speciaal onderwijs (vso) of speciaal en voortgezet onderwijs een bedrag ontvangt per leerling voor wie het samenwerkingsverband heeft bepaald dat deze toelaatbaar is tot het so of vso. De hoogte van dit bedrag is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte die is vastgesteld en hierin wordt geen onderscheid gemaakt tussen bekostiging voor personeelskosten en exploitatiekosten. Het tweede lid bepaalt dat de instellingen in aanvulling op de reguliere bekostiging ondersteuningsbekostiging ontvangen. In het derde lid staat dat de bedragen bij ministeriële regeling worden vastgesteld.

Artikel II, onderdeel II
Dit onderdeel is vergelijkbaar met artikel I, onderdeel LL, en voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar dat onderdeel. Dit onderdeel bevat de overgangsregeling van de herverdeeleffecten die optreden als gevolg van de nieuwe regeling. De systematiek van de overgangsregeling vergelijkbaar met het basisonderwijs en sbo. Het verschil is dat de ondersteuningsbekostiging wordt meegenomen in de factor

D van de formule. De overgangsperiode is drie jaar, waarna vanaf het vierde jaar de nieuwe systematiek onverkort wordt toegepast. In de drie overgangsjaren wordt stapsgewijs (25%, 50%, 75%) de bekostiging voor een groter deel berekend op basis van de nieuwe systematiek. In de drie overgangsjaren wordt de bekostiging zodanig vastgesteld dat het herverdeeleffect respectievelijk niet meer of minder is dan +1% of -1%, +2% of -2% en +3% of -3%.

ARTIKEL III. WIJZIGING VAN DE WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS BES
De wijzigingen die dit wetsvoorstel aanbrengt in de Wet primair onderwijs BES komen veelal overeen met de wijzigingen in de artikelen van de WPO. Voor de toelichting bij de verschillende onderdelen van artikel III wordt dan ook verwezen naar de toelichting bij de overeenkomstige artikelen van de WPO. Dit geldt met name voor de onderdelen A, B, D, E, zij het dat specifieke onderdelen een voor de BES eigen regeling bevatten. Daar wordt in het onderstaande op ingegaan.
Voor de onderdelen F t/m BB geldt dat deze technische wijzigingen bevatten, zoals het schrappen van de aanduiding 'bekostiging voor personele kosten' en de 'kosten voor de bekostiging voor de materiële instandhouding'. In het algemeen deel van de toelichting is ingegaan uitgebreid ingegaan op de aanleiding voor deze wijzigingen.

Artikel III, onderdeel C
Artikel 68 wordt gewijzigd door te voorzien in de bevoegdheid voor de minister om aanvullende
bekostiging te verstrekken aan scholen voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte uit het eilandelijk zorgplan. In het vierde lid is overeenkomstig de Aanwijzingen voor de regelgeving de term 'voorschriften' vervangen door 'regels'. Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Artikel III, onderdeel G
In dit onderdeel van het wetsvoorstel is voorzien in een nieuwe afdeling 4, waarin de grondslag van de bekostiging is geregeld. Voorzien is in geheel nieuw geformuleerde artikelen 99 tot en met
104. Op hoofdlijnen komen de aanpassingen erop neer dat de bekostiging voor personeelslasten en voor de materiële instandhouding worden samengevoegd en de bekostiging op basis van het kalenderjaar wordt verstrekt inclusief een verschuiving van de teldatum naar 1 februari t-1. Voor een verdere inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel I.
Een afwijkende regeling betreft artikel 99 WPO BES, waarin – anders dan in artikel 115, derde lid, onderdeel d, van de WPO - niet is voorzien in een regeling van de kosten van vervanging van het personeel, werkloosheidsuitkeringen van het personeel, suppleties inzake arbeidsongeschiktheid, en uitkeringen wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid van gewezen personeel anders dan op grond van de Ziektewet. Voor de WPO ziet deze regeling op een compensatie voor de premies die worden afgedragen aan het Vervangingsfonds en het Participatiefonds. Deze fondsen werken niet voor de BES en daarom is deze regeling voor de WPO BES niet nodig.

Artikel III, onderdeel K
Afdeling 6 vervalt. De grondslag voor de bekostiging voor personeels- en arbeidsmarktbeleid is niet meer nodig en wordt ook al niet meer gebruikt sinds de Wet herijking bekostiging WPO BES. In plaats daarvan is een algemene grondslag gecreëerd in artikel 99. Onder kosten voor het bestuur (derde lid, onderdeel f), worden bijvoorbeeld ook kosten voor personeels- en arbeidsmarktbeleid verstaan.

Artikel III, onderdeel M
Artikel 111 vervalt. Het in mindering brengen van kosten in verband met het voorbijgaan aan eigen uitkeringsgerechtigden, betreft een systematiek die op grond van de WPO BES niet is geëffectueerd. Voor de WPO is deze systematiek wel geëffectueerd, maar ontstonden er veel problemen in de uitvoering en de handhaving. Het

overeenkomstige artikel in de WPO is geschrapt als onderdeel van de Wet beëindiging Vervangingsfonds en modernisering Participatiefonds.

ARTIKEL IV. WIJZIGING VAN DE WET VOORTGEZET ONDERWIJS

De inhoudelijke wijzigingen die zijn aangebracht in de Wet op het voortgezet onderwijs komen grotendeels overeen met de wijzigingen in de overeenkomstige artikelen van de WPO. Voor een uitgebreide toelichting wordt daarom in enkele gevallen naar de toelichting bij de WPO verwezen. Daarnaast is er één wijziging die volgt uit de wetswijziging ter vereenvoudiging van de bekostiging van het voortgezet onderwijs en dit heeft betrekking op artikel 84.

Artikel IV, onderdeel A
Dit onderdeel is vergelijkbaar met artikel I, onderdeel A en voor een uitgebreide toelichting wordt daarnaar verwezen. In dit artikel wordt hetzelfde geregeld alleen dan voor het voortgezet speciaal onderwijs. Dit bevat het schrappen van de groeibepaling en het toevoegen dat het samenwerkingsverband in het ondersteuningsplan opneemt op welke wijze wordt bepaald of er sprake is van een meer dan gemiddelde toename van het aantal ingeschreven leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring bij de aan het samenwerkingsverband deelnemende vso-scholen in de periode na 1 februari en hoe deze scholen hiervoor worden gecompenseerd.

Artikel IV, onderdeel B
Onderdeel B voorziet in de artikelen waar de bekostiging van de samenwerkingsverbanden is geregeld. In dit onderdeel worden de artikelen inzake de samenwerkingsverbanden die tot nu tot waren opgenomen over de bekostiging van de personeelskosten en de exploitatie samengevoegd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen lichte en zware ondersteuning, aangezien deze aanduidingen ook in de uitvoeringspraktijk worden gebruikt.

Artikel 84. Bekostiging lichte ondersteuning samenwerkingsverband
Dit artikel voorziet dat de lichte ondersteuningsbekostiging aan het samenwerkingsverband wordt toegekend. De bekostiging voor personeelskosten en exploitatiekosten is in dit artikel samengevoegd.

Artikel 85. Vermindering bekostiging bij uitputting lichte ondersteuning samenwerkingsverband
Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 123 uit artikel I, onderdeel L. Indien het totaal van de lichte ondersteuningsbekostiging die scholen direct vanuit het Rijk ontvangen op basis van het aantal leerlingen die zijn aangewezen tot het leerwegondersteunend onderwijs of toelaatbaar zijn verklaard tot het praktijkonderwijs, de lichte ondersteuningsbekostiging van het samenwerkingsverband overschrijdt, wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden in mindering gebracht op de bekostiging van alle scholen voor voortgezet onderwijs waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband. Dit bedrag wordt per school bepaald op basis van het leerlingenaantal van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het samenwerkingsverband. Hiervoor tellen de leerlingen die leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs volgen niet mee. Ook de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs met hun leerlingen zijn hiervoor uitgesloten.

Artikel 86. Bekostiging zware ondersteuning samenwerkingsverband
Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 124 uit artikel I, onderdeel J. Aan het samenwerkingsverband wordt bekostiging toegekend voor de inrichting van de ondersteuningsstructuur en de ondersteuningsvoorzieningen voor de zware ondersteuning. Deze bekostiging is afhankelijk van het aantal leerlingen op vestigingen van scholen in het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan

het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt en wordt jaarlijks vastgesteld bij ministeriële regeling.

Voor elke leerling die op 1 februari voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt, was ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4, wordt een bedrag in mindering gebracht op de bekostiging van het samenwerkingsverband dat de leerling toelaatbaar heeft verklaard. Dit bedrag is afhankelijk van de in de toelaatbaarheidsverklaring opgenomen ondersteuningsbehoefte en wordt jaarlijks bij ministeriële regeling vastgesteld. Ook wordt het bedrag in mindering gebracht waarvoor leerlingen in een residentiële instelling worden bekostigd bij het samenwerkingsverband dat hier volgens dit artikel voor wordt aangeslagen

Artikel 87. Vermindering bekostiging bij uitputting bekostiging zware ondersteuning samenwerkingsverband
Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 125 uit artikel I, onderdeel L en voorziet in een vergelijkbare regeling als artikel 85 maar dan voor de zware ondersteuning. Indien de zware ondersteuningsbekostiging die scholen voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of 4 direct vanuit het Rijk ontvangen op basis van de geregistreerde toelaatbaarheidsverklaringen de zware ondersteuningsbekostiging van het samenwerkingsverband overschrijdt, dan wordt het bedrag waarmee die bekostiging wordt overschreden in mindering gebracht op de bekostiging van alle scholen voor voortgezet onderwijs waarvan één of meer vestigingen zijn gelegen in het gebied van het samenwerkingsverband. Dit bedrag wordt per school bepaald op basis van het leerlingenaantal van de desbetreffende vestiging of vestigingen in het samenwerkingsverband. Hiervoor tellen de leerlingen die leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs volgen wel mee. De scholen voor voortgezet speciaal onderwijs met hun leerlingen zijn hiervoor uitgesloten.

Artikel IV, onderdeel C
Artikel 88 vervalt, vanwege de nieuwe teldatum van 1 februari uit het voorgaande kalenderjaar die geldt voor de bekostiging van het voortgezet speciaal onderwijs. Dit staat in artikel II, onderdeel H, artikel 116. Hierdoor heeft artikel geen functie meer, aangezien de datum van 1 februari al is verwerkt in de reguliere bekostiging. Het vergelijkbare artikel in de WPO is ook komen te vervallen.

ARTIKEL V. SAMENLOOP MET WVO 20XX
Deze wordt op een later moment in het wetgevingsproces nader uitgewerkt.

ARTIKEL VI. OVERGANGSBEPALING
1. De aanspraak op bekostiging voor het schooljaar dat aanvangt in het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin deze wet in werking treedt, eindigt met ingang van de inwerkingtreding van deze wet.
2. De bekostiging, bedoeld in het eerste lid, wordt in die periode verstrekt op grond van:
a. de artikelen 120, 129, 132 van de Wet op het primair onderwijs;
b. de artikelen 117 en 124 van de Wet op de expertisecentra;
c. de artikelen 101 en 110 van de Wet primair onderwijs BES;
d. artikel 85b van de Wet op het voortgezet onderwijs,
zoals deze artikelen luidden de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet.
3. Bij ministeriële regeling worden voor de periode tussen de aanvang van het schooljaar en de inwerkingtreding van deze wet de bedragen vastgesteld waarop de aanspraak, bedoeld in het eerste lid, betrekking heeft.

ARTIKEL VII. INWERKINGTREDING

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

Bijlage 1, behorende bij de memorie van toelichting op de Wet vereenvoudiging bekostiging po.
Transponeringstabel van de artikelen van Titel V, WPO betrokken bij de vereenvoudiging van de bekostiging van oud -> nieuw

Artikel WPO oud	Lid/ onderdeel	Nieuwe artikelen	Lid/ onderdeel
18a	Lid 8, onder g	18a	Lid 8, onderdeel g
18a	Lid 8, onder h, i en j	-	
40	Lid 8		
69	Lid 1, deels	69	Lid 1
69	Lid 1, deels	69	Lid 2
69	Lid 2	69	Lid 3, onderdeel a
69	Lid 3	69	Lid 3, onderdelen b en c
69	Lid 4+5	69	Lid 4+5
70		70	Lid 1 t/m 3
71		71	
102			
113	Lid 1, eerste , tweede en vierde volzin	-	
113	Lid 1, derde volzin	121	
113	lid 2, deels	116	Lid 4
113	Lid 3	115	Lid 1
113	Lid 4, deels	116	Lid 5+6
113	Lid 5	116	Lid 5
113	Lid 6	-	
113	Lid 7	-	
113	Lid 8	-	
114	a	115	Lid 2, e
114	b, c, d, e	115	Lid 2, f, k, g, h
115	Lid 1+2	-	
116	Lid 1	120	Lid 1+2
116	Lid 2	120	Lid 1
116	Lid 3	119 120	Lid 3 Lid 4
117	Lid 1 t/m 4	126	Lid 1 t/m 4
118	Lid 1	122	Lid 1
118	Lid 2	122	Lid 2
118	Lid 3, 1e volzin	122	Lid 4
118	Lid 3, 2e volzin	-	
118	Lid 4, 6, 7	-	
118	Lid 5	-	
118	Lid 8+9	122	Lid 1+2
118	Lid 10, eerste volzin	124	Lid 4
118	Lid 10, tweede	124	Lid 5

	volzin		
118	Lid 11	124	Lid 6
118	Lid 12	71	
118a		-	
118b	Volzin 1 +2	123	Lid 1+2
119		113	
119a	1e volzin	-	-
119a	2e volzin	69, zesde lid	
120	Lid 1	116	Lid 1
120	Lid 2 , onder a + b	-	-
120	Lid 2, onder c	116	Lid 2
120	Lid 3	116	Lid 3
120	Lid 4 , eerste volzin	122	Lid 1
120	Lid 4, tweede volzin	-	-
120	Lid 5, deels	116	Lid 5
120	Lid 6	-	-
120	Lid 7	116	Lid 4
121	Lid 1	118	Lid 1, onderdeel a
121	Lid 2	118	Lid 1, onderdeel b
121	Lid 3	118	Lid 1, onderdeel c
121	Lid 4	118	Lid 3
121	Lid 5	118	Lid 4
122			
123	Lid 1 en 4	119	Lid 1+2
123	Lid 2+4	120	Lid 1+2
123	Lid 3	120	Lid 3
123	Lid 3	120	Lid 4
124		-	
125		-	
125a	Lid 1, eerste volzin	125	Lid 1
125a	Lid 1, tweede volzin	125	Lid 2
125b		-	
126	Lid 1	115	Lid 2, onderdeel b
126	Lid 2	-	
127+128			
129		-	
132	Lid 1+2+3	124	Lid 1+2
132	Lid 4	124	Lid 4
132	Lid 5	124	Lid 6
132	Lid 6	-	
132	Lid 7	-	118+119
133		114	
134	Lid 1	-	
134	Lid 2	69	Lid 6

134	Lid 3	116	Lid 1
134	Lid 4, onderdeel a	116	Lid 2
134	Lid 4, onderdeel b	116	
134	Lid 5-8	116	
134	Lid 9, deels + 10	117	
134	Lid 11	71	
135	Lid 1-2	120	Lid 1-2
135	Lid 3	-	-
135	Lid 4	-	
135	Lid 5	-	
135	Lid 6	120	Lid 3
135	Lid 7	120	Lid 4
136	Lid 1-4	127	
137	Lid 1-2	115, 116	
137	Lid 3	122	
137	Lid 4	116	Lid 3
137	Lid 5	-	
138		115	Lid 2, onderdeel a-b
139		115	Lid 2, onderdeel a-b
140, 141		128, 129	
140a		-	
142		130	
143		131	
144		132	
145		133	
146			
147		134	
148	Lid 1	115	Lid 3
148	Lid 2	115	Lid 5
148	Lid 3	-	
148	Lid 4	-	
148	Lid 5	-	
148a		115	Lid 6
149		135	
150		136	
151 t/m 188d		137 t/m 203	
178a			
180a		115	
189 t/m 194f		205 t/m 214	
195		216	

Bijlage 2, behorende bij de memorie van toelichting op de Wet vereenvoudiging po.
Transponeringstabel van de artikelen van titel V, afdelingen 1, 4 t/m 8, WPO betrokken bij de vereenvoudiging van de bekostiging van nieuw -> oud

Artikel WPO nieuw	**Lid/ onderdeel**	**WPO oud**	**Lid/ onderdeel**
18a	Onderdeel g	18a	Onderdeel g, h, i en j
69	Lid 1	69	Lid 1, eerste volzin
69	Lid 2	69	Lid 1, laatste twee volzinnen
69	Lid 3, onderdeel a	69	Lid 2
69	Lid 3, onderdelen b en c	69	Lid 3, onderdelen a en b
69	Lid 4+5	69	Lid 4+5
69	6	134	Lid 2
70	Lid 1 t/m 3	70	
71		71	
113 Exploitatie door eigenaar		119	
114 Bekostiging belasting		133	
115 Bekostiging scholen		113, 114, 119a, 120, 124, 125 en 125b	
116 Hoogte bekostiging scholen		113, 120, 134, 137, 148, 148a	
117 Bekostiging bij samenvoeging		134	Lid 9 en 10
118 Teldatum		121	
119 Aanvullende bekostiging bijzondere ontwikkelingen		116	Lid 1 en 3
120 Aanvullende bekostiging bijzondere omstandigheden		116	
121		120	
122		137	
123		118b	Lid 1+2
124		118	
125		118	
126 grondslag bekostiging l.o.		117	
127 bekostiging lo gemeente		136	
128 gem. beleid		140	
129 gem. beleid		140a	
130 gem. beleid		141	
131 overschrijding		142	
132		143	
133		144	
134		145	
135		147	
136		149	
137		150	
138		151	
139		152	
140		153	
141		154	

142		155	
143		156	
144		157	
145		157a	
148		158	
148		158a	
150		159	
151		160	
152		161	
153		162	
154		163	
155		163a	
156		163b	
157		163c	
158		164	
159		164a	
160		164b	
161		165	
162		166	
163		166a	
164		167	
165		167a	
166		168	
167		168a	
168		169	
169		169a	
170		170	
171		170a	
172		171	
173		172	
174		174	
175		176a	
176		176b	
177		176c	
178		176d	
179		176[e]	
180		176f	
181		176g	
182		176H	
183		176I	
184		176J	
185		176k	
186		177	
187		178a	
188		178e	
189		178f	
190		178g	
191		180	
192		181	
193		182	
194		184	
195		184a1	
196		185	
197		186	

198		187	
199		188a	
200		188b	
201		188c	
202		188d	
203		-	
204		189	
205		190	
206		191	
207		192	
208		193	
209		194	
210		194a	
211		194b	
212		194c	
213		194d	
214		194e	
215		194f	
216		-	
217		195	

Bijlage 3, behorende bij de memorie van toelichting op de Wet vereenvoudiging po.
Transponeringstabel van de artikelen van titel IV, afdelingen 1, 4 t/m 8, WEC betrokken bij de vereenvoudiging van de bekostiging van oud -> nieuw.

WEC oud	Lid/ onderdeel	WEC nieuw	Lid/ onderdeel
40		40	
70	Lid 1, deels	70	Lid 1
70	Lid 1, deels	70	Lid 2
70	Lid 2	70	Lid 3, onder a
70	Lid 3	70	Lid 3
71		77	
71c			
100			
111	Lid 1, 1e, 2e, 4e volzin	-	
111	Lid 1, 3e volzin	114	Lid 2
111	Lid 2	114	Lid 4
111	Lid 3 t/m 8	-	
112	Lid 1, onder a , b, c, d en e	113	Lid 2, onder d, e, j, f en g
112	Lid 2+3	-	
113	Lid 1	117	
113	Lid 2	118	
113	Lid 3	117+118	
114		119	Lid 2
115		120	
116	Lid 1 t/m 5	111	Lid 1 t/m 5
116a		-	
117	Lid 1	114	Lid 1
117	Lid 2	114	Lid 2
117	Lid 3	114	Lid 3
117	Lid 4	119	Lid 1+3
117	Lid 5, 1e volzin	119	Lid 2+3
117	Lid 5, 2e volzin	114	Lid 4
117	Lid 6+7	116	Lid 4
117	Lid 8-12, 14	-	
117	Lid 13	114	Lid 4
118	Lid 1	116	Lid 1
118	Lid 2	116	Lid 2
118	Lid 3		
118	Lid 4	116	Lid 3
119		-	
120	Lid 1+4	117	
120	Lid 2 t/m 4	118	
121		113	Lid 2, onder c
124		-	
127		112	
128	Lid 1	113	
128	Lid 2	70	Lid 8
128	Lid 3	114	
128	Lid 4	114	Lid 1

128	Lid 5	116	Lid 2
128	Lid 6	119	Lid 1
128	Lid 7+8	116	Lid 3
128	Lid 9, 1e volzin	119	Lid 2
128	Lid 9, 2e volzin		
129		118	
130		121	
131		115	
132		-	
133		-	
134		122	
134a		-	
135		123	
136		124	
137		125	
138	Lid 1	126	Lid 1
138	Lid 2, 1e volzin	126	Lid 2
138	Lid 2, 2e volzin	126	Lid 3
138	Lid 3	126	Lid 4
138	Lid 4	126	Lid 5
138	Lid 4a	126	Lid 6
138	Lid 5	126	Lid 7
138	Lid 6, 1e volzin	126	Lid 8
138	Lid 6, 2e volzin	126	Lid 9
138	Lid 7	126	Lid 10
139	Lid 1, 1e volzin	127	Lid 1
139	Lid 1, 2e volzin	127	Lid 2
139	Lid 1, 3e volzin	127	Lid 3
139	Lid 2	127	Lid 4
139	Lid 3	127	Lid 5
139	Lid 4	127	Lid 6
139	Lid 5	127	Lid 7
139	Lid 6	127	Lid 9
140		-	
141		128	
142		129	Lid 8
143	Lid 1	113	
143	Lid 2	113	Lid 4
143	Lid 3		
143	Lid 4		
143	Lid 5		
143a		113	Lid 6
144		130	
145		131	
145a		132	
146		133	
146a		134	
147		135	
148		136	
149		137	
150		138	
150a		139	
151		140	
157		141	
158		142	

159		143	
160		144	
162a		145	
162b		146	
162c		147	
162c1		148	
162c2		149	
162d		150	
162e		151	
162f		152	
162g		153	
162h		154	
162i		155	
162j		156	
162k		157	
162l		158	
162m		159	
163		160	
164a		161	
164e		162	
165		163	
166		164	
166a		-	
167		165	
168		166	
170		167	
170a		168	
170a1		169	
170b		170	
171		171	
172		172	
173		173	
173b		174	
173c		175	
173d		176	
174		178	
175		179	
176		180	
177		181	
178		182	
178a		183	
178c		184	
178d		185	
178e		186	
178f		187	
178g		188	
179		190	

Bijlage 4, behorende bij de memorie van toelichting op de Wet vereenvoudiging po.
Transponeringstabel van de artikelen van titel III, afdelingen 1, 4 t/m 8, WPO BES betrokken bij de vereenvoudiging van de bekostiging van oud -> nieuw.

WPO BES oud	Lid/ onderdeel	WPO BES nieuw	Lid/ onderdeel
66	Lid 1, deels	66	Lid 1
66	Lid 1, deels	66	Lid 2
66	Lid 2	66	Lid 3
66	Lid 3	66	Lid 3
67		67	
68		68	
97	Lid 1, a, c, e	99	Lid 3, c, f, h
97	lid 1 b, d, f	99	Lid 3, c, g, j
97	lid 2	100	lid 2
97	Lid 3	100	Lid 1
97	Lid 4, eerste volzin	100	Lid 5
97	Lid 4, tweede volzin	100	Lid 4
97	Lid 5	100	Lid 5
98	Lid 1 t/m 3	102	Lid 1 t/m 3
99	Lid 1 t/m 4	107	Lid 1 t/m4
100	Lid 1 t/m 5	97	Lid 1 t/m 5
101		vervalt	
102	Lid 1 t/m 3	101	Lid 1 t/m 3
		101	Lid 4
103	Lid 1+4	102	
103	Lid 2-4	103	Lid 1 t/m 4
104		99	
105		vervalt	
106		98	
107	Lid 1+2	99	
107	Lid 3+4	-	
108		103	
109		Na artikel 113	
110	Lid 1-2	99	
110	Lid 3-4		
111		-	
112		105	
113		106	
114		109	
115		110	
116	Lid 1, a, c, e, f	111	Lid 1, a, b, c, d
116	Lid 1, b en d	-	
117		112	
118		113	
119	Lid 1+2	99	Lid 3+4
119	Lid 3+4		
120		114	
121		115	